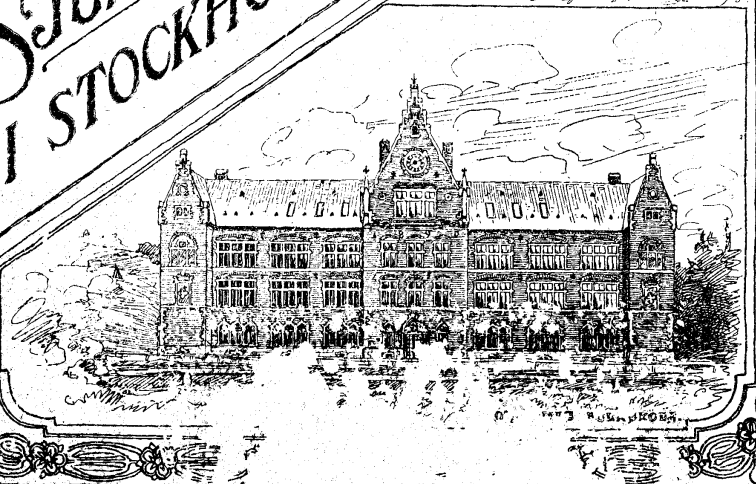

HÖRRA LATINLÄROVERKET

SJUNDE NORDISKA SKOLMÖTET
I STOCKHOLM DEN 6-8 AUGUSTI 1895.

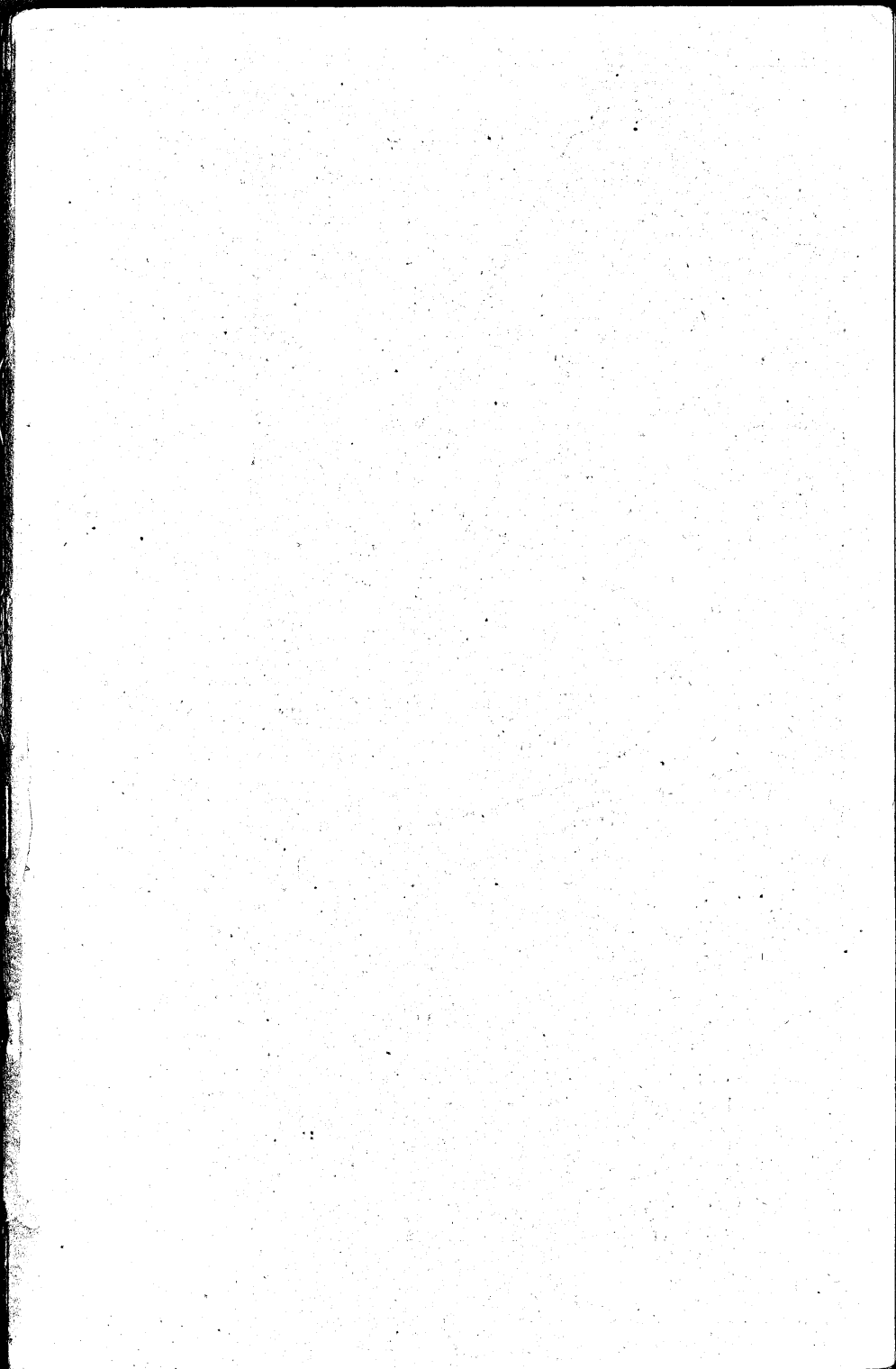

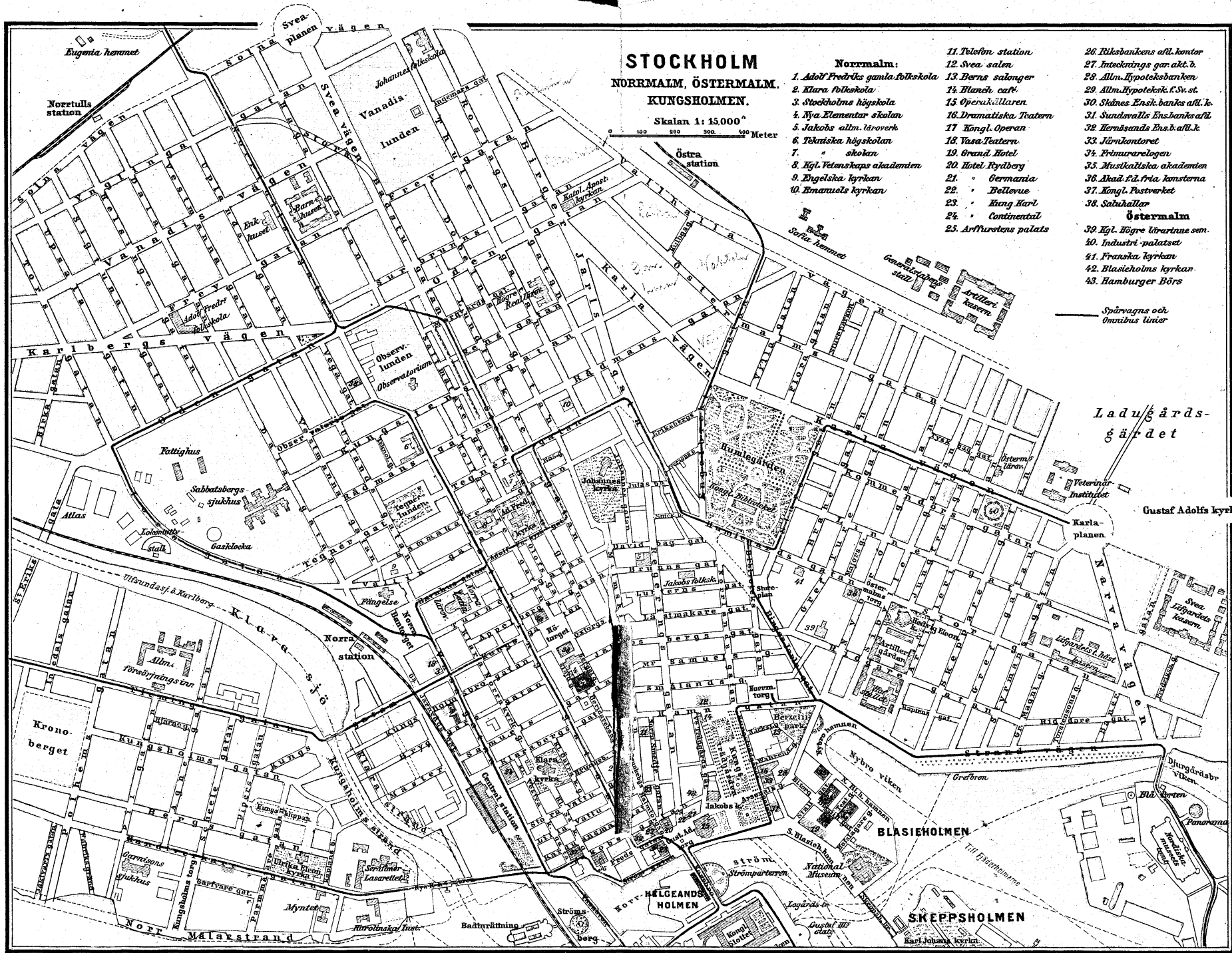
N. G. W. Lagerstedt

STOCKHOLMS
UNIVERSITETS
BIBLIOTEK

MAG PPB
G:12.528

EJ HEMLÅN

STOCKHOLM
NORRMALM, ÖSTERMALM,
KUNGSHOLMEN.

Skalan 1:15,000^o
 0 100 200 300 400 Meter

Norrmalm:

1. Adolf Fredriks gamla folkskola
2. Klara folkskola
3. Stockholms högskola
4. Nya Elementar skolan
5. Jakobs allm. läroverk
6. Tekniska högskolan
7. " skolan
8. Hgl. Vetenskaps akademien
9. Engelska kyrkan
10. Emarels kyrkan

11. Telefon station
12. Svea salen
13. Berns salonger
14. Blanch. café
15. Operakällaren
16. Dramatiska Teatern
17. Kongl. Operan
18. Vasa Teatern
19. Grand Hotel
20. Hotel Rydberg
21. " Germania
22. " Bellevue
23. " Kong Karl
24. " Continental
25. Arfurstens palats

26. Riksbankens all. kontor
27. Intecknings gar. akt. b.
28. Allm. Hypoteksbanken
29. Allm. Hypoteksk. f. Sv. st.
30. Sjömans. Ensk. bankes aff. k.
31. Sundsvalls Ensk. banks aff. k.
32. Harnsands Ensk. b. aff. k.
33. Järnkortet
34. Primarskolegen
35. Musikiska akademien
36. Akad. f. d. fria konsterna
37. Kongl. Postverket
38. Söndhällar
- Östermalm**
39. Hgl. Högre lärolyce sen.
40. Industri-palatsen
41. Franska kyrkan
42. Blasieholms kyrkan
43. Hamburger Börs

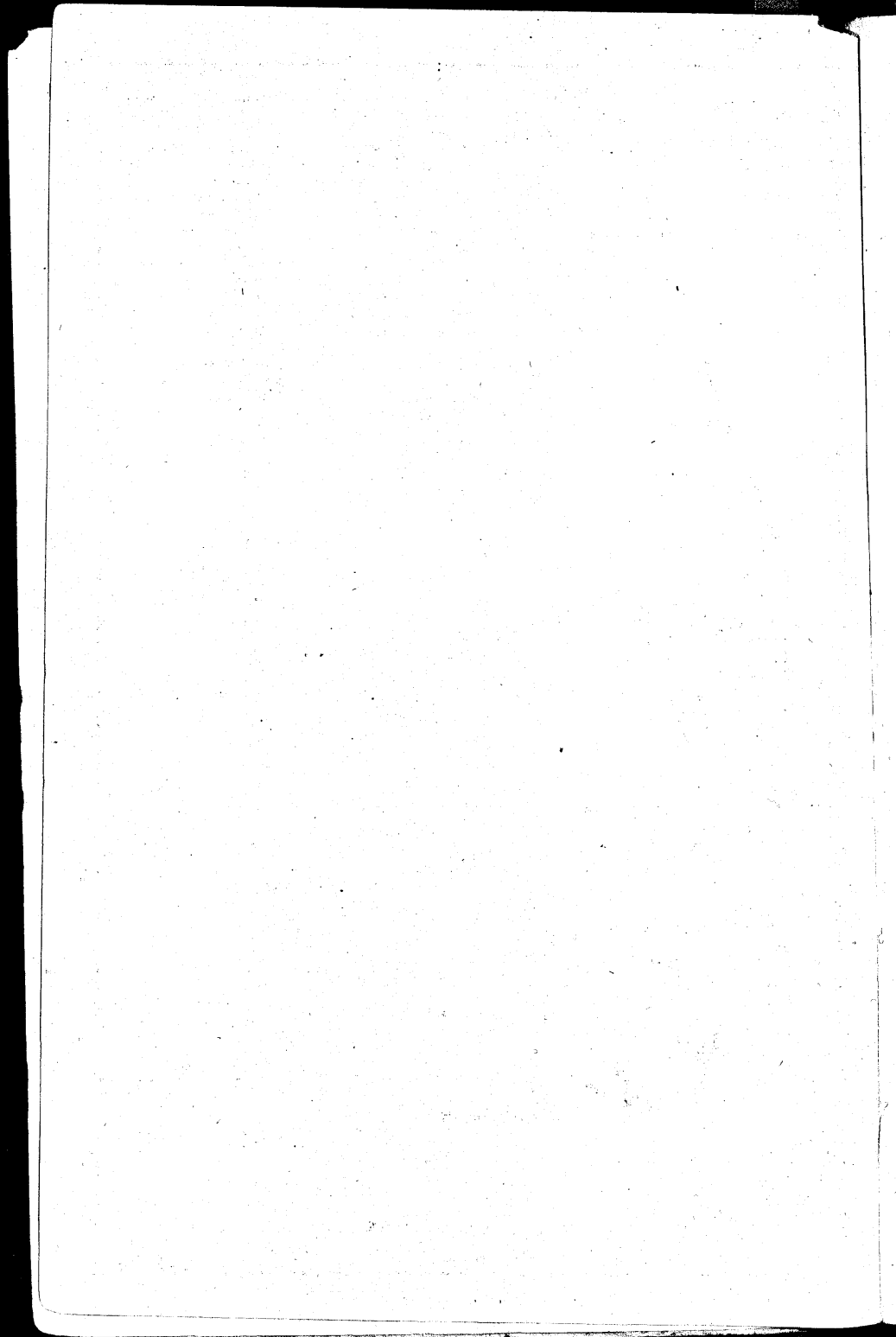
Spårvagns och
 Omnibus linier

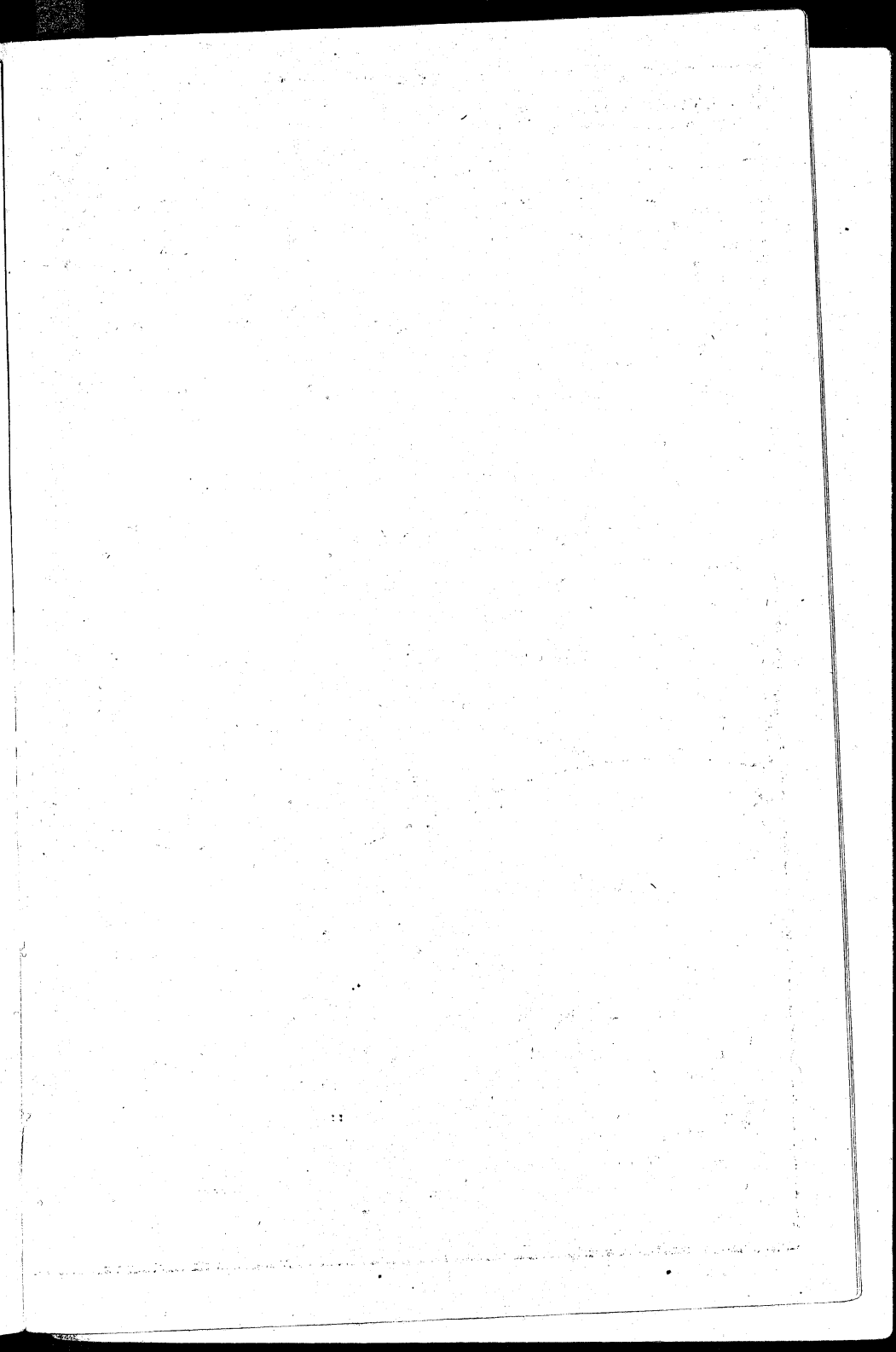
Ladugårdsgården

Gustaf Adolfs kyrka

BLASIEHOLMEN

SKEPPHOLMEN

STOCKHOLM STADEN & SÖDERMALM

Skalan 1 : 15000
0 100 200 300 Meter

Staden:

1. Rådhuset
2. Överståthållare emb. kansli
3. Polis-kammaren
4. Cellfängslet
5. Kongl. Kåstli
6. Riddarhuset
7. Börsen
8. Kongl. Begravverket
9. Riksbanken
10. Stockholm Enskilda bank
11. Skandinaviska kredit akt. b.
12. Industri kredit akt. bolaget
13. Stockholms sparbank
14. Trillhuset

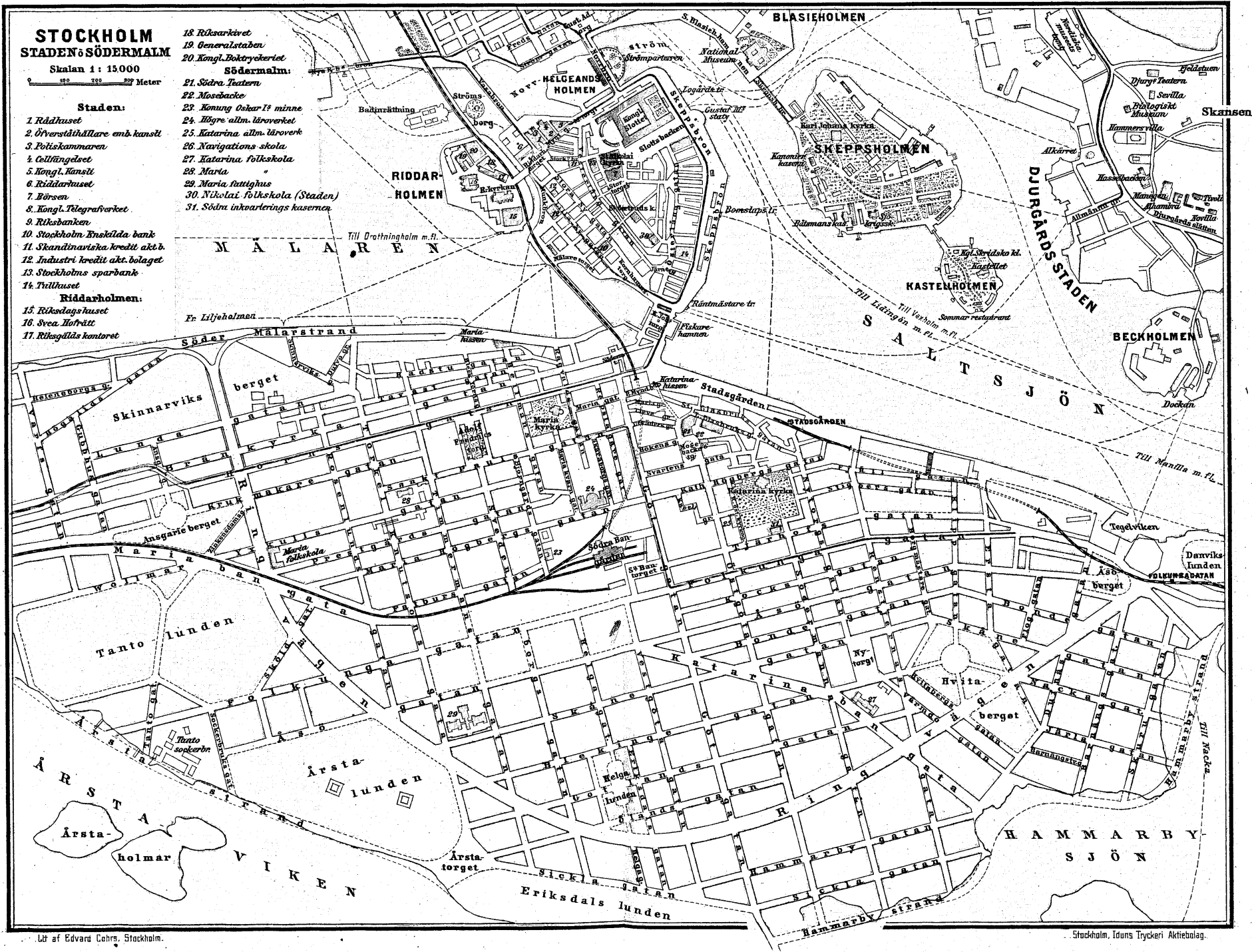
Riddarholmen:

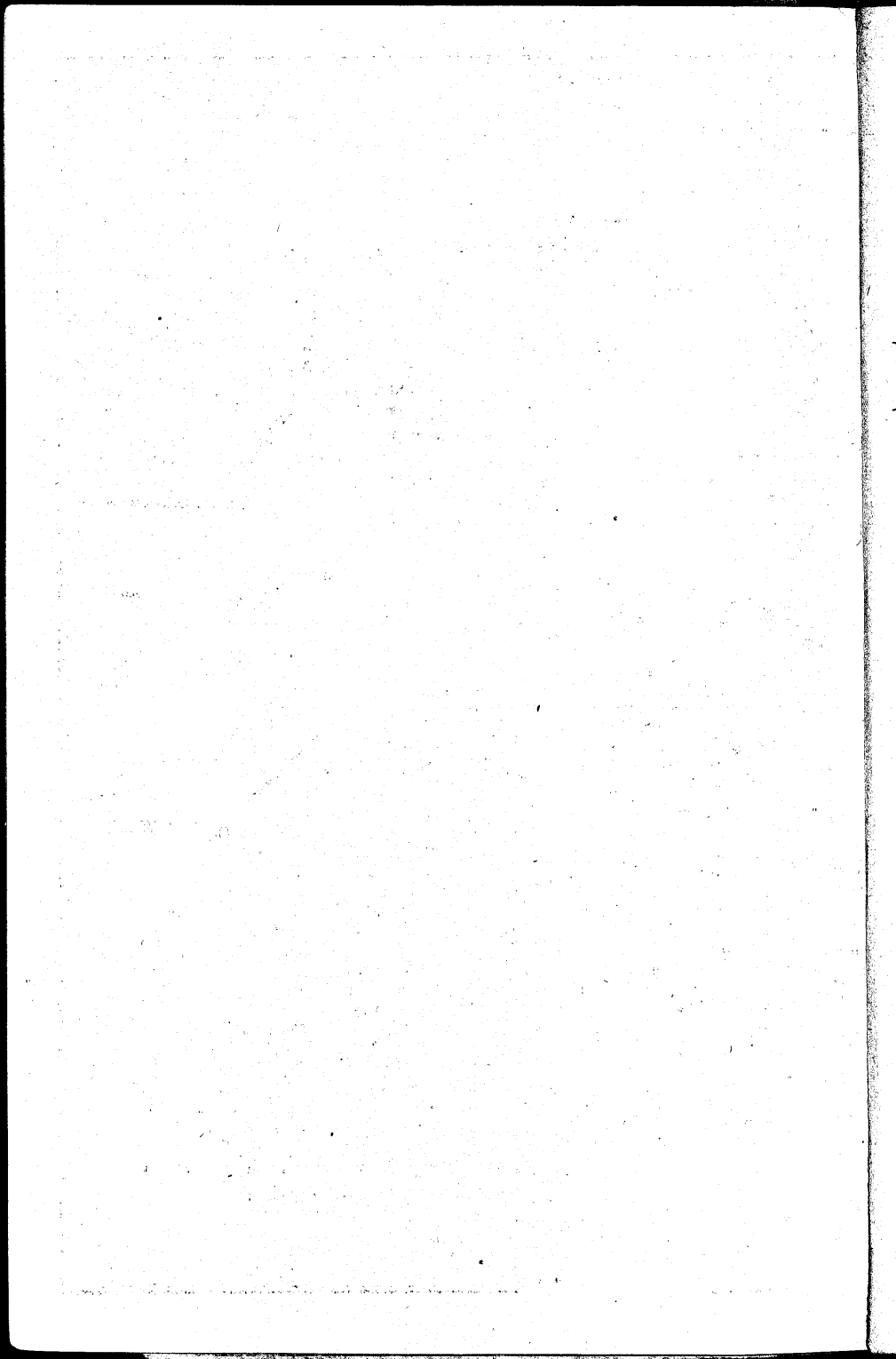
15. Riksdagshuset
16. Svea Hovrätt
17. Riksgälds kontoret

18. Riksbankens
19. Generalstabens
20. Kongl. Boktryckeriet

Södermalm:

21. Södra Teatern
22. Mosebacke
23. Konung Oskars 18 minne
24. Högre allm. läroverket
25. Katarina allm. läroverk
26. Navigations skola
27. Katarina folkskola
28. Maria
29. Maria fattighus
30. Nikolai folkskola (Staden)
31. Södra inkvarterings kasernen

SJUNDE
NORDISKA SKOLMÖTET

I

STOCKHOLM

DEN 6, 7 och 8 AUGUSTI 1895

PROGRAMHÄFTE:

FÖRHANDLINGAR — ARBETSORDNING — SAMKVÄM — UNDER-
RÄTTELSE FÖR MÖTESDELTAGARNE —
SÅNGER — KARTOR

STOCKHOLM
IDUNS TRYCKERI AKTIEBOLAG
1895

»Vänner från öster, från väster, från söder,
Norden er sluter med fröjd i sin famn.

Trofasta vänner och älskade bröder!

— Sådant är stundens och framtidens namn.»

Minneslista för mötesdeltagarna.

(Siffrorna inom parentes hänvisa till sidorna.)

Måndagen den 5 augusti.

- Kl. 10 f. m.—12,30 e. m. Sveriges allmänna folkskolläraforenings minnesfest, 2—5 e. m. dess överläggningsmöte, 6,30—9,30 e. m. dess samkväm (62).
1—3 e. m. Pedagogiska biblioteket (50).

Tisdagen den 6 augusti.

- Kl. 8,30 f. m. Morgonandakt (12).
9,30 f. m. Mötets konstituerande (12).
10—11,30 f. m. Allmänna sammanträden (12).
12,30—3 e. m. Allmänna sammanträden (13).
10—12 f. m. Slöjduppvisning och slöjdställning (47).
10 f. m.—4 e. m. Handarbetets vänner (50).
11 f. m.—3 e. m. Arbetsstuga (47); Nationalmusei konstafdelning (48).
12—3 e. m. Riksmuseets alla afdelningar (49).
1—3 e. m. Pedagogiska biblioteket (50).
5,30 e. m. Konserter (40—42).
6 e. m. Dansk kvindegymnastik (47).

Onsdagen den 7 augusti.

- Kl. 9—11,30 f. m. Afdelningssammanträden (14).
12,30—3 e. m. Allmänna sammanträden (16).
9 f. m. Dansk kvindegymnastik (47).
10—12 f. m. Slöjduppvisning och slöjdställning (47).
10 f. m.—4 e. m. Handarbetets vänner (50).
11 f. m.—3 e. m. Arbetsstuga (47).
11,15 f. m. Föredrag i norska utställningslokalen (11).
12—3 e. m. Lifruskammaren (49); Riksmuseets alla afdelningar (49).
1—3 e. m. Pedagogiska biblioteket (50).

5 e. m. Utfärder (43).

4—6 e. m. Riddarholmskyrkan (52).

Torsdagen den 8 augusti.

- Kl. 9—11,30 f. m. Afdelningssammanträden (17).
12,30—2 e. m. Allmänna sammanträden (19).
2—2,30 e. m. Mötets avslutande (19).
9 f. m. Dansk kvindegymnastik (47).
10—12 f. m. Slöjduppvisning och slöjdställning (47).
10 f. m.—3 e. m. Telefonbolagets apparatsal (52).
10 f. m.—4 e. m. Handarbetets vänner (50).
11 f. m.—3 e. m. Arbetsstuga (47).
12—3 e. m. Lifruskammaren (49); Riksmuseets alla afdelningar (49).
1—3 e. m. Pedagogiska biblioteket (50).
11 f. m.—5 e. m. Nationalmusei båda afdelningar (48).
4—10,30 e. m. Skansfesten (44).

Fredagen den 9 augusti.

- 11 f. m.—3 e. m. Nationalmusei konstafdelning (48).
12—3 e. m. Nationalmusei historiska afdelning (48); Lifruskammaren (49).
1—3 e. m. Pedagogiska biblioteket (50).

Alla dagarna tillgängliga

(nägra endast under mötesdagarna):

- Skolmötets utställning (11), Kungl. biblioteket (50), Riksarkivet (50), Läsesalongen (50), Nordiska museet (48), Geologiska museet (49), Hygieniska museet (49), Biologiska museet (49), Rundmålningen (52), Panoptikon (52), Ridarhusalen (52), Kungl. slottet (52), Internationella lärarinnehemmet (50) samt skolor (51) och bad (56) m. m.

Bestyrelsernas sammansättning.

Svenska bestyrelsen.

Vid sjette nordiska skolmötet i Köpenhamn år 1890 beslöts, att nästa nordiska skolmöte skulle hållas i Stockholm sommaren 1895, och uppdrogs åt dåvarande svenska bestyrelsen, »att, när tiden för anordnandet af nästa möte är inne, vidtaga sådana åtgärder, att de svenska korporationer, som då företrädesvis kunna anses representera lärarekåren vid folkskolorna, seminarierna, de högre flickskolorna samt de allmänna läroverken, måtte utse en ny svensk bestyrelse med den omfattning, omständigheterna påkalla».

Med anledning häraf sammanträdde svenska bestyrelsen för det sjette nordiska skolmötet den 24 mars 1894 och beslöt, att bestyrelsen för det sjunde nordiska skolmötet skulle utses af följande valkorporationer: Stockholms läraresällskap, styrelsen för svenska läraresällskapet, centralstyrelsen för Sveriges allmänna folkskollärareförening, lärarekollegierna vid seminarierna och de högre flickskolorna samt Allmänna skandinaviska gymnastikläraresällskapet. Vidare beslöts, att den blifvande bestyrelsen skulle utgöras af 25 personer med rätt att, om den så för godt funne, med sig adjungera andra lämpliga personer. Af dessa 25 ledamöter skulle Stockholms läraresällskap utse 3, styrelsen för Svenska läraresällskapet 2, seminarierna 2, de högre flickskolorna 3 och Allmänna skandinaviska gymnastikläraresällskapet 1 ledamot, hvarjämte centralstyrelsen för Sveriges allmänna folkskollärareförening skulle föranstalta om val af 9 ledamöter. De återstående 5 skulle vid gemensamt sammanträde mellan de 20 sålunda valda bestyrelsemedlemmarne utses, och skulle därvid väljas personer, representerande Stockholms kommun.

Till följd af detta beslut anställdes val i slutet af vårterminen 1894. Innan bestyrelsen började sina egentliga arbeten, beslöt den att med sig adjungera representanter för universitetsutvidgningen, för folkhögskolorna, för den pedagogiska slöjden och för skolhygien. På

grund af dödsfall (pastor primarius Fr. Fehr) och några afsägelser skedde ändringar i den sålunda valda bestyrelsen, så att den nu består af följande 31 medlemmar, representerande nedannämnda skolor och korporationer:

de allmänna läroverken:

kollegan d:r <i>Const. Falk</i> ,	}	valda af Stockholms läraresällskap
rektor <i>Sigfrid Almquist</i> ,		
» <i>Eugène Schwartz</i> ,	}	valda af Svenska läraresällskapets styrelse
kollegan d:r <i>N. G. V. Lagerstedt</i> ,		
» d:r <i>P. Hallström</i> ;		

de högre flickskolorna:

lärarinnan vid statens normalskola	}	valda af de högre flickskolornas elektorer
<i>Lilly Engström</i> ,		
skolföreståndarinnan <i>Anna Sandström</i> ,		
skolföreståndaren <i>J. Löfvén</i> ;		

seminarierna:

lektor <i>C. A. Zachrisson</i> ,	}	valda af seminariernas elektorer
seminarieadjunkten <i>Hedvig Sidner</i> ;		

folkskolan:

utgifvaren af Svensk Läraretidning <i>Emil Hanmarlund</i> ,	}	valda af Sveriges allmänna folkskollärareförenings centralstyrelse
folkskolläraren <i>K. J. Ahlberg</i> ,		
» <i>Axel Blomqvist</i> ,		
» <i>Nils Lundahl</i> i Lund,	}	valda af Stockholms folkskollärareförening
» <i>J. J. Dalström</i> ,		
» <i>Fridtjw Berg</i> ,		
» <i>Alexander Jonsson</i> ,		
slöjdinspektrisen <i>Hulda Lundin</i> ,		
folkskollärarinnan <i>Maria Jönsson</i> ;		

gymnastiklärarne:

professor <i>L. M. Törngren</i> ;	}	utsedd af Allmänna skandinaviska gymnastikläraresällskapet
-----------------------------------	---	--

kommunala representanter:

landshöfdingen <i>O. R. Themptander</i> ,	}	valda af bestyrelsen
folkskoleinspektören d:r <i>C. G. Bergman</i> ,		
grosshandlaren <i>O. Almgren</i> ,		
professorskan fru <i>Agda Montelius</i> ,		
kyrkoherden d:r <i>Evald Bergman</i> ;		

adjungerade ledamöter:

professor <i>Harald Hjärne</i> i Uppsala,	}	utsedda af bestyrelsen
» <i>Seved Ribbing</i> i Lund,		
folkhögskoleföreståndaren d:r <i>L. Holmström</i> å Hvilan,		
folkhögskoleföreståndaren direktör <i>Teodor Holmberg</i> å Tärna,		
föreståndaren för Nääs slöjdläroreseminarium direktör <i>Otto Salomon</i> ,		
skolläkaren med. d:r <i>Edv. Sederholm</i> .		

Till funktionärer i bestyrelsen valdes:

Ordförande: pastor primarius d:r *Fr. Fehr*,
 Vice ordförande: folkskoleinspektören d:r *C. G. Bergman*,
 Sekreterare: d:r *Const. Falk*,
 Hufvudkassör: professor *L. M. Törngren*,
 Byråföreståndare: folkskolläraren *J. J. Dalström*.

Sedan d:r Fehr den 14 sisl. maj afidit, skedde följande ändring:

Ordförande: folkskoleinspektören d:r *C. G. Bergman*,
 Vice ordförande: professor *L. M. Törngren*.

Norska bestyrelsen.

Formand: skolebestyrer *Otto Anderssen*,
 Vice formand: overlärer *J. Nicolaisen*,
 Sekretär: lærer *Th. Brataas*,
 Övriga: skolebestyrer dr *A. Røder*,
 lärerinde *Göthilda Næss*,
 » *Petræa Larsen*,
 » *Nina Fritzner*,
 overlärer *H. Raabe*,
 seminariebestyrer dr *Georg Fasting*,
 skolebestyrer *O. Berg*,
 lærer *N. Th. Holte*,

alla i Kristiania.

Danska bestyrelsen.

Formand: direktören for det kommunale skolevæsen *Karl Theisen*,
Kjöbenhavn,

Sekretär: seminarieforstander *Fr. Thomassen*, Kjöbenhavn,

Kasserer: skoleinspektör *A. Hoffmann*, Kjöbenhavn,

Övrige: direktör for det private skolevæsen *Niels Bache*, Kjöbenhavn,

statsrevisor *Harald Holm*, Kjöbenhavn,

förste lærer *P. A. Holm*, Bjerge,

seminarieforstander *R. J. Holm*, Vejle,

professor *C. Krüger*, Helsingör,

folkeskolelærer *Valdemar Kyhl*, Kjöbenhavn,

viceinspektrice *Ottilie Lagoni*,

skoleinspektör *Joakim Larsen*, Fredriksberg,

kand. mag. *C. F. L. Ling*, Kjöbenhavn,

forstanderinde for N. Zahles børneskole *Katrine Lønborg*,

Kjöbenhavn,

skoleinspektrice *Henricte Petersen*, Kjöbenhavn,

folkeskolelærer *Emil Sauter*, Gladsakse,

højskoleforstander *L. Schröder*, Askov,

professor *Henrik Smith*, Kjöbenhavn,

skolebestyrer *S. L. Tuxen*,

Finska bestyrelsen.

Ordförande: folkskoleinspektören dr *Viktor Öhberg*,

Öfriga: föreståndaren för läroverket för gossar och flickor, pastor

K. T. Broberg,

lärarinnan vid finska fruntimmersskolan *Matilda Ellinen*,

föreståndarinnan för finska samskolan *Lucina Hagman*,

lärarinnan *Alma Hallberg*,

läraren vid finska normalskolan magister *Viktor Hellman*,

läraren vid svenska normalskolan magister *Elis Lagerblad*,

föreståndarinnan för högre finska folkskolan för flickor

Sofie Sträng,

alla i Helsingfors.

Svenska bestyrelsens sektioner och kommittéer.

Den svenska bestyrelsen har varit fördelad på följande tre sektioner:

Pedagogiska sektionen: rektor S. Almquist (ordförande), rektor E. Schwartz (vice ordförande), folkskollärarne A. Blomqvist (sekreterare) och Fridtjuv Berg samt fröknarna Lilly Engström och Anna Sandström.

Ekonomiska sektionen: folkskoleinspektören C. G. Bergman (ordförande), professor L. M. Törngren (vice ordförande), folkskolläraren K. J. Ahlberg (sekreterare), grosshandlaren O. Almgren, folkskolläraren J. J. Dalström, d:r Const. Falk, redaktör E. Hammarlund, skolföreståndaren J. Löfvén, folkskollärarinnan Maria Jönsson och fru Agda Montelius.

Utställningssektionen: lektor C. A. Zachrisson (ordförande), d:r N. G. V. Lagerstedt (vice ordförande), folkskolläraren Alexander Jönsson (sekreterare), fröknarna Hulda Lundin och Hedvig Sidner samt d:r E. Sederholm. Adjungerade ledamöter: folkskolläraren Hjalmar Berg, fil. kand. S. A. Stalin och med. licentiaten C. E. Valler.

*

Det närmare arbetet med mötets organiserande har varit överlämnadt åt följande sex kommittéer:

Byråkommittén: folkskoleinspektören C. G. Bergman (ordförande), byråföreståndaren J. J. Dalström (sekreterare), fröknarna Lilly Engström och Maria Jönsson samt rektor E. Schwartz.

Inkvarteringskommittén: byråföreståndaren J. J. Dalström (ordförande), fröken Maria Jönsson (sekreterare), föreståndarinnan för Nya hushållsskolan Hedda Cronius, folkskolläraren A. R. Hallström samt folkskollärarinnan Anna Rylander.

Tryckningskommittén: redaktör E. Hammarlund (ordförande), folkskolläraren Fridtjuv Berg (sekreterare), byråföreståndaren J. J. Dalström, d:r C. Falk och fröken Anna Sandström.

Skansfestkommittén: folkskoleinspektören C. G. Bergman (ordförande), fröken Hulda Lundin (sekreterare), fru Amanda Hammarlund, d:r Artur Hazelius och rektor K. E. Palmgren.

Utfärdskommittén: professor L. M. Törngren (ordförande), förste läraren Sv. Nilsson (sekreterare), folkskollärarinnan Amanda Danielsson, lärarinnan Maria Lodin samt kapten G. O. Wallenberg.

Konsertkommittén: fröken Hedvig Sidner (ordförande), folkskolläraren K. J. Ahlberg (sekreterare), fru Maria Bolin, folkskolläraren Leo Karlsson samt lärarinnan Anna Lindhagen.

Mötets byrå

hålles öppen på följande tider och ställen:

a) **Klara folkskolehus, Vasagatan 11:**

Den 1 och 2 augusti kl. 9 f. m.—1 e. m. och 5—7 e. m.

Lördagen den 3 augusti kl. 9 f. m.—1 e. m. och 5—10,30 e. m.

Söndagen » 4 » kl. 9—11 f. m., 2—5 och 7—10,30 e. m.

Måndagen » 5 » kl. 9 f. m.—10,30 e. m.

b) **Musikaliska akademien (ingång från Blasieholmshamnen)**

Tisdagen den 6 augusti

Onsdagen » 7 »

Torsdagen » 8 »

} kl. 8,30 f. m.—5 e. m.

Svenska och norska afdelningarna på nedra bottnen.

Danska och finska afdelningarna 1 tr. upp.

Samlingsrum för bestyrelserna 1 tr. upp.

c) **Klara folkskolehus, Vasagatan 11:**

Fredagen och lördagen den 9 och 10 augusti kl. 9—12 f. m. och
5—7 e. m.

Söndagen den 11 augusti kl. 9—11 f. m.

Å mötesbyrån

antecknas till *deltagande i mötet* och *erlägges mötesavgiften*, 5 kronor, af dem, som ej förut erlagt avgiften;

utlämnas till mötesdeltagare *programhäfte* och *mötesmärke* (inträdeskortet uppvisas);

anvisas *rum* åt de mötesdeltagare, som anhållit därom och ej förut erhållit bostadsanvisning sig tillsänd;

utlämnas *inkvarteringskort* till den s. k. Siverska kasernen (mot erläggande af 1 kr. för tiden 4—9 augusti) till de mötesdeltagare, som förut anhållit om dylik bostadsanvisning;

utlämnas *inkvarteringskort* till Nikolai, Jakobs och Adolf Fredriks folkskolehus (mot erläggande af 1,75 kr. för tiden 3—9 augusti) till de mötesdeltagare, som på förhand begärt sådan bostad;

utlämnas *biljetter till konserterna* i Storkyrkan (gula) och Jakobs kyrka (blå) samt Musikaliska akademien (hvita);

utlämnas *fördelningsbiljetter* till de olika serveringsställena vid festen å Skansen (sid. 44);

försäljas *biljetter* (å 1 kr.) *till utfärderna* i Stockholms skärgård och till Saltsjöbaden (sid. 43);

mottagas och expedieras skrivelser till sekreteraren och mötets öfriga funktionärer;

utlämnas *till mötesdeltagare adresserade bref*;

meddelas *upplysningar* angående sevärheter och utflykter;

tillhandahålles den öfver mötets utställning upprättade katalogen;

utlämnas till deltagarne i Sveriges allmänna folkskolläroreförenings *ombudsmöte* ombudskort och program för nämnda möte;

försäljes »Stockholm och dess omgifningar» med kartor till ett pris af 1 kr. 50 öre (boklädspris kr. 2,50).

Skolmötets utställning

af *undervisnings- och skolmateriel, pedagogisk litteratur* samt *föremål afseende skolhälsovården* är anordnad i Tekniska skolans lokal, Mäster-Samuelsgatan 36, 2 och 3 tr. upp.

Utställningen hålles öppen

måndagen den 5 augusti kl. 1—7 e. m.;

tisdagen den 6 till och med lördagen den 10 augusti hvarje dag kl. 9 f. m.—5 e. m.;

söndagen den 11 augusti kl. 2—6 e. m.

För mötesdeltagare fritt.

För allmänheten tillträde mot en afgift af 25 öre.

Kataloger säljas i utställningslokalerna och å mötets byrå.

Å norska utställningslokalen håller onsdagen den 7 augusti kl. 11,15 f. m. boghandler G. K. JOH:S PARMANN från Kristiania föredrag öfver följande ämne: »Lidt om anskuelsesundervisning, belyst ved nogle nyere læremidler.»

PROGRAM

Tisdagen den 6 augusti.

Kl. 8,30 f. m.

Morgonandakt.

Östermalms kyrka.

Predikan af biskop GOTTFRID BILLING.

Kl. 9,30 f. m.

Mötets konstituerande.

Östermalms kyrka.

a) Bestyrelsens ordförande d:r C. G. BERGMAN förklarar mötet öppnadt.

b) Val af mötesordförande och mötessekreterare.

c) Mötesordföranden underställer mötet följande tre af bestyrelsen uppgjorda förslag (s. 12—20):

I. Plan för mötet.

Tisdagen den 6 augusti.

Kl. 10—11,30 f. m.

Allmänna sammanträden.

A. Blasieholmskyrkan.

Ordförande: skolebestyrer OTTO ANDERSSEN.

Sekreterare: förste lärar CARL HENRICHSEN, kand. G. E. ELIASSON.

1. *Den danske folkehøjskoles historiske udvikling.* Foredrag af højskoleforstander LUDVIG SCHRØDER, Askov.

2. *Folkehöjskolens standsjävnende gerning.* Foredrag af højskoleforstander J. NÖRREGÅRD, Testrup.

3. *Folkhøgskolan en skola för lifvet.* Foredrag af direktör TEODOR HOLMBERG, Tärna.

B. Operasalongen.

Ordförande: professor H. HJÄRNE.

Sekreterare: overlärer H. ØSTERGAARD, lektor A. E. SELANDER.

4. *Psykologiens betydelse för lärareverksamheten.* Foredrag af docenten FRANS VON SCHÉELE, Uppsala.

5. *Om en historisk tråd i undervisningen.* Foredrag af professor POVL LA COUR, Askov. Diskussion.

C. Musikaliska akademien.

Ordförande: skoleinspektör L. O. T. WIGGERS.

Sekreterare: lærer M. P. JÆGER, folkskolläraren M. NELANDER.

6. *Enheden i barneskolens dannelsesundervisning.* Foredrag af overlærer J. NICOLAISEN, Kristiania.

7. *Om det personliga i undervisningen.* Foredrag af docenten O. E. LINDBERG, Göteborg.

Kl. 11,30 f. m.—12,30 e. m.

Uppehåll.

Kl. 12,30—3 e. m.

Allmänna sammanträden.

A. Blasieholmskyrkan.

Ordförande: direktör T. HOLMBERG.

Sekreterare: lærer N. TH. HOLTE, kandidat G. J. W. MUNTHE.

8a) *En organisk forbindelse mellem folkeskolen og den højere almenskole.* Indledningsforedrag af skoleinspektör JOHN SÖYLAND, Tönsberg.

Sb) *Om organiskt samband mellan folkskolan och den högre skolan.* Inledningsanförande af professor J. A. LUNDELL, Uppsala.
Efter inledningsanförandena diskussion.

B. Operasalongen.

Ordförande: lärar TH. BRATAAS

Sekreterare: förste lärar L. N. VOGT, folkskollärarinnan
MARIA ASPMAN.

9. *Tegning med kridt på den sorte tavle anvendt som anskuelsemiddel i børneskolen.* Foredrag af tegneinspektör CARL F. ANDERSEN, Köbenhavn.

10. *Exkursioner såsom medel för undervisning och uppfostran.* Inledningsanförande af föreståndaren för teoretiska profärskursen i Uppsala d:r J. BAGER-SJÖGREN. Diskussion.

C. Musikaliska akademien.

Ordförande: skoleinspektör JOAKIM LARSEN.

Sekreterare: lärar F. PEDERSEN, folkskolläraren CARL LIDMAN.

11. *Om idrott och kroppsöfningar i uppfostrans tjänst.* Föredrag af major VIKTOR BALCK.

12. *Bör läxöfverläsning helst ske i hemmet eller i skolan?* Inledningsanförande af folkskollärarinnan fröken ADELE WETTERLIND, Jönköping. Diskussion.

Onsdagen den 7 augusti.

Kl. 9—11,30 f. m.

Afdelningssammanträden.

A. Blasieholmskyrkan.

Afdelning för undervisning i kristendom.

Ordförande: lektor JOHN PERSONNE.

Sekreterare: lärar J. BRYHN, teol. kand. K. V. LUNDQVIST.

13. *Uppfostran till tro.* Föredrag af komministern J. A. EKLUND, Åsaka.

14. *Om grundföreläsningar vid religionsundervisningen.* Föreläsning af teol. assistenten d:r CARL R. MARTIN, Uppsala.

15. *Om den religiösa konsten och undervisningen i biblisk historia.* Inledningsanförande af öfverläraren ALFR. DALIN, Huskvarna. Diskussion.

B. Operasalongen.

Afdelning för undervisning i språk.

Ordförande: rektor CARL LUNDBERG.

Sekreterare: lärar J. RINGDAL, lärarinnan M. VIDEGRÉN.

16. *Fem års erfarenhet med den »imitativa metoden», tillämpad vid undervisningen i engelska med lärjungar utgångna från folkskola.* Föreläsning af fil. kand. DANIEL ELFSTRAND, Gäfve.

17a) *Historik och kritik öfver rättskrifningsfrågan.* Föreläsning af skolföreläsaren magister ISAK SMEDS, Borgå.

17b) *Om rättstafningen från pedagogisk och social synpunkt.* Föreläsning af professor J. A. LUNDELL, Uppsala.

Efter inledningsföreläsningen diskussion.

C. Musikaliska akademien.

Afdelning för undervisning i slöjd.

Ordförande: överlärar J. NICOLAISEN.

Sekreterare: lärar P. H. BERG, folkskoleinspektör A. HAAPONEN.

18. *Om systematisk undervisning i kvinnlig slöjd, belyst medelst modeller.* Föreläsning af slöjdsinspektisen fröken HULDA LUNDIN, Stockholm. Diskussion.

19. *Om praktisk slöjdundervisning.* Föreläsning af slöjdskoloförstander AKSEL MIKKELSEN, Köbenhavn.

20. *Den pedagogiska slöjden, dess uppkomst, mål och medel.* Föreläsning af direktör OTTO SALOMON, Nääs.

D. Operafoyern.

Afdelning för undervisning i naturkunnsighet och matematik.

Ordförande: öfverläraren J. GUST. SÖDERBERG.

Sekreterare: lärar J. RUUD, folkskolläraren AXEL BLOMQUIST.

21. *Skolans förhållande till djurskyddsfrågan.* Inledningsanförande.

rande af herr UNO STADIUS, redaktör för »Rättvisa mot alla», tidsskrift för djurskyddsföreningarna i Finland. Diskussion.

22. *Hvad bør göras för höjandet af skolträdgårdsskötseln?* Inledningsanförande af folkskolläraren J. A. STRANDBERG, Nykvarn. Diskussion.

E. Frimuraresalen.

Afdelning för undervisning i historia och geografi.

Ordförande: overlärer H. RAABE.

Sekreterare: lärar J. JENSEN, folkskolläraren PEHR BORGH.

23. *Historieundervisningen som led i den nationale opdragelse.* Foredrag af professor HANS OLRİK, Kjöbenhavn.

24a) *Folkeskolens nationale opgave.* Indledningsforedrag af overlærer J. OLSEN, Varde.

24b) *Fredssagen og skolen.* Indledningsforedrag af lærer FRANTZ RASMUSSEN, Skovshoved.

Efter inledningsanförandena diskussion.

Kl. 11,30 f. m.—12,30 e. m.

Uppehåll.

Kl. 12,30—3 e. m.

Allmänna sammanträden.

A. Blasieholmskyrkan.

Ordförande: skolebestyrer A. RÆDER.

Sekreterare: lærer N. UNDESTHUN, folkskollärarinnan MARIA PETERSSON.

25a) *Betydelsen af huslig økonomi såsom undervisningsämne i skolan.* Inledningsanförande af rektor EUGÈNE SCHWARTZ, Stockholm.

25b) *Huru bør undervisning i hushållslära læmpligen ordnas?* Inledningsanförande af folkskollärarinnan fru SOFI NILSSON, Stockholm.

Efter inledningsanförandena diskussion.

B. Operasalongen.

Ordförande: lektor R. TÖRNEBLADH.

Sekreterare: kommunelärer H. THOMSEN, seminarieadjunkten HEDVIG SIDNER.

26. *Aktivitet det ledande begreppet i de moderna reformsträfvandena.* Föredrag af lektor ENAR SAHLIN, Örebro.

27. *Om bristerna vid den kvinnliga ungdomens fysiska uppfostran.* Inledningsföredrag af professor L. M. TÖRNGREN, Stockholm. Diskussion.

C. Musikaliska akademien.

Ordförande: seminariedirektör F. V. SUNDVALL.

Sekreterare: lärar TH. FUMMERUD, folkskolläraren A. FREDIN.

28. *Lärarhögskolen.* Inledningsföredrag af sognepräst J. KULLMANN, Stordöen. Diskussion.

Torsdagen den 8 augusti.

Kl. 9—11,30 f. m.

Afdelningssammanträden.

A. Blasieholmskyrkan.

Afdelning för undervisning i kristendom.

Ordförande: skolebestyrer L. S. TUXEN.

Sekreterare: teol. kand. O. CAUCHERON, pastor K. T. BROBERG.

29. *Religion som hovedfag i den nordiske folkeskole.* Föredrag af sognepräst CHRISTEN MÖLLER, Gamborg.

30. *Bibeln såsom grundval för kristendomsundervisningen.* Föredrag af teol. lektor L. BERGSTRÖM, Uppsala.

31. *Den nedarvede religionsundervisning og dens reform.* Inledningsföredrag af seminarielærer MATTIAS SKARD, Levanger. Diskussion.

B. Operasalongen.

Afdelning för undervisning i naturkunnighet och matematik.

Ordförande: skoleinspektör V. BERTELSEN.

Sekreterare: lärar L. PETERSEN, skolföreståndarinnan ANNA RÖNSTRÖM.

32. *En reform i räkneundervisningen.* Föredrag af lektor K. P. NORDLUND, Gäfle.

33a) *Hvad är skolhygien?* Inledningsanförande af professor ERNST ALMQUIST, Stockholm.

33b) *Om ventilation af gamla skollokaler samt om skolbad.* Inledningsanförande af förste läraren SVEN NILSSON, Stockholm.

Efter inledningsanförandena diskussion.

C. Musikaliska akademien.

Afdelning för undervisning i slöjd.

Ordförande: folkskolläraren NILS LUNDAHL.

Sekreterare: lärar O. HAREIDE, folkskolläraren J. P. LINDÉN.

34. *Den svenska pedagogiska slöjdens tillämpning och utbredning i Amerika.* Föredrag af slöjdskoloföreståndaren GUSTAF LARSSON, Boston.

35. *Hvilka hufvudfordringar måste ställas på en ändamålsenlig skolslöjd för gossar?* Inledningsanförande af folkskolläraren J. FRANZÉN, Lund. Diskussion.

D. Operafojern.

Afdelning för undervisning i teckning och skrifning.

Ordförande: seminarieadjunkten FR. LAURELL.

Sekreterare: lärar J. P. MÖNSTED, folkskolläraren ALFR. ROSVALL.

36. *Frihandsteckningen och dess ställning vid våra skolor, speciellt flick- och folkskolorna.* Inledningsanförande af lärarinnan fröken ANNA TENGSTROM, Göteborg. Diskussion.

37. *Stejlskriftens hygieniske og praktiske fortrin fremfor skråskrift.* Indledningsforedrag af skriveleer L. A. DANIELSEN, Kristiania. Diskussion.

E. Frimuraresalen.

Afdelning för undervisning i historia och geografi.

Ordförande: öfverläraren ALFR. DALIN.

Sekreterare: lärar J. GODAL, fil. mag. E. LAGERBLAD.

38. *Den elementäre historieundervisnings metode.* Indledningsforedrag af skolebestyrer EMIL SLOMANN, Kjöbenhavn. Diskussion.

39. *Fördelarna af en typisk framställning vid geografunders-*

visningen. Inledningsanförande af skolföreståndarinnan fröken ANNA SANDSTRÖM. Diskussion.

Kl. 11,30 f. m.—12,30 e. m.

Uppehåll.

Kl. 12,30—2 e. m.

Allmänna sammanträden.

A. Blasieholmskyrkan.

Ordförande: folkskoleinspektören C. G. BERGMAN.

Sekreterare: overlärer H. RASMUSSEN, folkskolläraren J. OHLANDER.

40. *Är ej s. k. förmiddagsläsning den mest lämpliga inom folkskolan?* Inledningsanförande af öfverläraren J. GUST. SÖDERBERG, Lidköping. Diskussion.

B. Operasalongen.

Ordförande: statsrevisor H. HOLM.

Sekreterare: kirkesanger J. FOSSE, doktor G. P. R. NORDMÄNN.

41a) *Hvilken ställing bör skolen indtage til afholdsbevægelsen?* Indledningsföredrag af lærer FR. PEDERSEN, Kristiania.

41b) *Skolan och nykterhetsrörelsen.* Inledningsanförande af folkskolläraren CARL SUNDBLAD, Sorunda. Efter inledningsanförandena diskussion.

C. Musikaliska akademien.

Ordförande: professor F. V. GUSTAFSSON.

Sekreterare: lärar K. R. SÖRENSEN, folkskollärarinnan ANNA LARSSON.

42. *I hvilka former och i hvilken utsträckning kunna universiteten anordna föreläsningkurser på olika orter inom landet med anslutning till allmänna läroverken, folkhögskolorna och arbetareinstituten?* Inledningsanförande af professor HARALD HJÄRNE, Uppsala. Diskussion.

Kl. 2—2,30 e. m.

Mötets afslutande.

Blasieholmskyrkan.

- a) Beslut om nästa nordiska skolmöte.
- b) Mötet afslutas af ordföranden.

II. Ordningsregler för diskussionerna.

1. Föredrag, inledningsanförande eller diskussion må ej upptaga längre tid än den, som angifvits i programmet.

2. Mötesdeltagare, som yttrar sig efter inledande föredrag eller anförande, äge icke att för hvar gång han (hon) erhållit ordet, förfoga öfver längre tid än 5 minuter.

3. Mötesdeltagare, som önskar yttra sig efter inledande föredrag eller anförande, aflämne hos ordföranden sitt namnkort (med hemortsadress), tryckt eller skrifvet, och erhålle ordet i den ordning, som anmälan på sådant sätt ägt rum.

4. Alla anföranden äge rum från den plats, som i möteslokalen blifvit för ändamålet anvisad.

5. Skulle mötesdeltagare vilja föreslå resolution i någon fråga, bör af honom (henne) resolutionsförslag skriftligen affattadt till ordföranden aflämnas, innan öfverläggningen förklarar avslutad.

6. Vid omröstning fattas beslut med enkelt flertal. Ordföranden bestämme sättet för omröstning och äge vid lika röstetal utslagsröst.

III. Anvisningar för sekreterarne.

1. Vid hvarje sammanträde föres protokoll samtidigt af två sekreterare, af den ena på svenska, af den andra på norska eller danska språket.

2. Sekreterarne skola under sammanträdet lopp hvar för sig med ledning af till ordföranden aflämnade namnkort upprätta förteckning öfver samtliga mötesdeltagare, som vid sammanträdet erhålla ordet, med angifvande af deras namn, initialer, titel och adress samt med iakttagande af den ordning, i hvilken de yttrat sig.

3. Hvarje protokoll skall upptaga det hufvudsakligaste innehållet af de särskilda talarnes yttranden; dock bör i det norska eller danska protokollet särskild uppmärksamhet ägnas anföranden på norska eller danska språket, i det svenska protokollet anföranden på svenska språket.

4. Till ordföranden aflämnadt resolutionsförslag bör medfölja på motsvarande språk affattadt protokoll. Dock böra, därest omröstning förekommit, båda protokollen innehålla uppgift om såväl omröstnings utgång som fattadt beslut.

5. Båda protokollen skola, undertecknade hvart för sig af vederbörande sekreterare, senast dagen näst efter mötets slut tillställas mötets hufvudsekreterare.

Tisdagen den 6 augusti.

	Östermalms kyrka	Blasieholmskyrkan	Operasalongen	Musikaliska akademien
8,30—10 f. m. Mötets öppnande.	Morgonandakt; predikan af biskop G. Billing. Mötets konstituerande.			
10—11,30 f. m. Allmänna sammanträden.	1. <i>L. Schrøder</i> : Den danske folkehøjskoles historiske udvikling (30 min.) 2. <i>J. Nørregård</i> : Folkehøjskolens jævne gjer-ning (30 min.) 3. <i>T. Holmberg</i> : Folkehøjskolan en skola för lifvet (30 min.)	1. <i>F. von Schéle</i> : Psykologiens betydelse för lärareverksamheten (30 m.) 5. <i>P. la Cour</i> : Om en historisk tråd i undervisningen (45 m.) <i>Discussion</i> (15 m.)	6. <i>J. Nicolaisen</i> : Enheden i børneskolens danskesundervisning (45 m.) 7. <i>O. E. Lindberg</i> : Om det personliga i undervisningen (45 m.)	
11,30 f. m.— 12,30 e. m. Uppehåll.				
12,30—3 e. m. Allmänna sammanträden.	8 a) <i>J. Søyland</i> : En organisk forbindelse mellem folkeskolen og den højere almenskole (20 m.) 8 b) <i>J. A. Lundell</i> : Om organiskt samband mellan folkskolan och den högre skolan (20 m.) <i>Discussion</i> (1 t. 50 m.)	9. <i>C. F. Andersen</i> : Tegning med kridt på den sorte tavle anvendt som anskuelsemiddel i børneskolen (1 t.) 10. <i>J. Bager-Sjøgren</i> : Exkursioner såsom medel för undervisning och uppfostran (20 m.) <i>Discussion</i> (1 t. 10 m.)	11. <i>V. Balch</i> : Om idrott och kroppsöfningar i uppfostrans tjänst (45 m.) 12. <i>Adèle Wetterlind</i> : Bör läsofverläsning helst ske i hemmet eller i skolan? (20 m.) <i>Discussion</i> (1 t. 25 m.)	

Kl. 5.30 Konserter: a) Storkyrkan, b) Jakobs kyrka, c) Musikaliska akademien.

Onsdagen den 7 augusti.

	Blasieholmskyrkan	Operasalongen	Musikal. akademien	Operafovern	Frimurarealen
9 - 11,30 f. m. Afdelings- samma- träden.	13. <i>J. A. Ekstrand:</i> Uppfostran till tro (30 min.). 14. <i>C. B. Martin:</i> Om grundföreläsning- ar vid religionsunder- visningen (30 m.). 15. <i>A. Dalén:</i> Om den religiösa konsten och undervisningen i biblisk historia (20 m.). <i>Diskussion</i> (1 t. 10 m.).	16. <i>D. Elfstrand:</i> Fem års erfarenhet med den imitativa metoden (45 min.). 17 a) <i>J. Smøds:</i> His- torik och kritik öfver rättskrifningsfrågan (20 min.). 17 b) <i>J. A. Lundell:</i> Om rättstafningen från pedagogisk och social synpunkt. <i>Diskussion.</i>	18. <i>Hulda Lundén:</i> Om systematisk under- visning i kvinnlig slöjd (20 m.). <i>Diskussion</i> (1 t. 10 m.). 19. <i>A. Mikkelsen:</i> Om praktisk slöjdun- dervisning (30 m.). 20. <i>O. Salomon:</i> Den pedagogiska slöj- den, dess uppkomst, mål och medel (30 m.).	21. <i>U. Stadius:</i> Sko- lans förhållande till djurskyddsfrågan (20 min.). <i>Diskussion</i> (55 m.). 22. <i>J. A. Strand- berg:</i> Hvad bör göras för höjandet af skol- trädgårdsskötselfn (20 min.). <i>Diskussion</i> (55 m.).	23. <i>H. Olrik:</i> His- torieundervisningen som led i den natio- nale opdrägelse (45 m.). 24 a) <i>J. Olsen:</i> Fol- keskolens nationale op- gave (20 m.). 24 b) <i>F. Rasmus- sen:</i> Fredssagen og sko- len (20 m.). <i>Diskussion</i> (1 t. 5 min.).
11,30 f. m. - 12,30 e. m. Uppehåll.					
12,30 - 3 e. m. Allmänna samma- träden.	25 a) <i>E. Schartz:</i> Betydelsen af huslig ekonomi sasom under- visningsämne i skolan. (20 min.). 25 b) <i>Sofi Nilsson:</i> Huru bör undervisning i hushållslära lämpli- gen ordnas? (20 min.). <i>Diskussion</i> (1 t. 50 min.).	26. <i>E. Sahlen:</i> Ak- tivitet det ledande be- greppet i de moderna reformsträfvandena (45 min.). 27. <i>L. M. Törnqvist:</i> Om bristerna vid den kvinnlige ungdomens fysiska uppfostran (20 min.). <i>Diskussion</i> (1 t. 25 min.).	28. <i>J. Kullmann:</i> Lärarhögskolan (1 t.). <i>Diskussion</i> (1 t. 30 min.).		

Kl. 5 Utfärder: a) järnväg till Saltsjöbaden, b) ångbåtar utåt Skärgården.

Torsdagen den 8 augusti.

	Blasieholmskyrkan	Operasalongen	Musikal. akademien	Operafovern	Frimurarealen
9—11,30 f. m. Afdelnings- samman- träden.	29. <i>Chr. Möller</i> : Religion som hovedfag i den nordiske folkeskole (30 m.). 30. <i>L. Bergström</i> : Bibeln såsom grundval för kristendomsundervisningen (20 m.). 31. <i>M. Skard</i> : Den nedervade religionsundervisning och dens reform (20 m.). <i>Diskussion</i> (1 t. 20 m.).	32. <i>K. P. Nordlund</i> : En reform i räkneundervisningen (1 t.). 33 a) <i>E. Almqvist</i> : Hvad är skolhygien? (20 m.). 33 b) <i>Sv. Nilsson</i> : Om ventilation af gamla skollokaler samt om skolbad (20 m.). <i>Diskussion</i> (50 m.).	34. <i>G. Larsson</i> : Den svenska pedagogiska stöjden; tillämpning o. utbredning i Amerika (30 m.). 35. <i>J. Franzen</i> : Hvilka hufvudfordringar måste ställas på en ärdamålsenlig skolsöjd för gossar? (20 m.). <i>Diskussion</i> (1 t. 40 m.).	36. <i>Anna Tengström</i> : Frihandsteckningen o. dess ställning vid våra skolor, speciellt flick- o. folkskolorna (20 m.). <i>Diskussion</i> (50 m.). 37. <i>L. A. Danielson</i> : Stejlskriftens hygieniske og praktiske fortrin fremfor skråskrift (20 min.). <i>Diskussion</i> (1 t.).	38. <i>E. Slomann</i> : Den elementäre historieundervisnings metode (20 m.). <i>Diskussion</i> (50 m.). 39. <i>Anna Sandström</i> : Fördelarna af en typisk framställning vid geografifundervisningen (20 m.). <i>Diskussion</i> (1 t.).
11,30 f. m.— 12,30 e. m. Uppehåll.					
12,30—2 e. m. Allmänna samman- träden.	40. <i>J. G. Söderberg</i> : Är ej s. k. förmiddagsläsning den mest lämpliga inom folkskolan? (20 m.). <i>Diskussion</i> (1 t.).	41 a) <i>Fr. Pedersen</i> : Hvilken stilling bör skolen indtage til afholdsbævegelsen? (20 m.). 41 b) <i>C. Sundblad</i> : Skolan och rykterhetsrörelsen (20 m.). <i>Diskussion</i> (50 m.).	42. <i>H. Hjörne</i> : I hvilka former och i hvilken utsträckning kunna universitetet anordna föreläsningkurser på olika orter inom landet med anslutning till allmänna läroverken, folkskolorna och arbetarinstututen? (20 m.). <i>Diskussion</i> (1 t. 10 m.).		
2—2,30 e. m.	Mötets afslutande.				

Kl. 4 e. m. Skansfesten.

Mötesfrågor.

Innehållsöfversikter af föredrag och inledningsanföranden.

Förslag till uttalanden.

1. Den danske folkehøjskoles historiske udvikling.

Indholdsoversigt:

Tanken om folkehøjskolen er udsprungen af N. F. S. Grundtvigs livserfaring. Indførelsen af rådgivende ständerforsamlinger bragte ham til at foreslå oprettelsen af en statshøjskole i Sorø. Christian VIII gik ind på forslaget; men det er ikke endnu bleven virkeliggjort.

Rödning højskole i Nordslesvig blev oprettet 1844, støttet af en *national* bevægelse — den ældste sjællandske folkehøjskole støttedes af et *politisk* parti — Kolds højskole på Fyn af en *religiøs* retning. Især siden 1864 fik folkehøjskolebevægelsen fart. Der er ikke blot oprettet *mange* men også mange *slags* folkehøjskoler. Staten støtter dem med et stort tilskud.

Trods den store mangfoldighed er der dog *et bestemt præg* over flertallet af disse skoler, og dette minder om ophavsmanden.

2. Folkehøjskolens standsjævnende gerning.

Indholdsoversigt:

1. Folkehøjskolen fødtes blandt bønder i Sønderjylland og har overalt siden først og fremmest vendt sig til landbefolkningen.

2. Den har i de forløbne 50 år övet en jævnende indflydelse både nedad til husmænd og arbejdere og opad til præster, proprietärer, skoleembedsmænd og lign. Hvad der her endnu mangler.

3. Denne indflydelse er blevet støttet *dels* ved skolernes mængde

og dels ved statens (og kommunernes) støtte. Også concentrationen om enkelte fremtrædende skoler, særlig den udvidede højskole på Askov, har bidraget sit dertil. En yderligere concentration om et fremtidigt Sorø vil yderligere fremhjelpe denne gerning, navnlig opad.

4. Den tilsvarende gerning i Sverige og vilkårene derfor.

3. Folkhøgskolan en skola för lifvet.

Innehållsöfversikt:

Folkhøgskolan en skola för lifvet.

Hennes mål ej en examen, hennes medel icke i främsta rummet läxor och läroböcker. Hon vill meddela icke blott vissa lärokurser, men ett högre lifsinnehåll. Hon vill alltså icke endast upplysa, men äfven uppfostra: *ljus och värme!* Målet är elevens själfutveckling i både etiskt, praktiskt och intellektuellt hänseende.

Medlet: *läraren*, själf en personlighet, skall påtrycka skolan personlighetens prägel. Han själf och icke läroboken är undervisningens drivande kraft. »Det lefvande ordet». Elevens intresse skall samla sig, icke på examensvägda lärokurser men på *konkreta lifscentra*.

Belysning häraf. Hur läroämnena uppfattas och framställas.

En ljus lifsuppfattning, väckande ädel dådlust, måste genomgå skolan.

4. Psykologiens betydelse för lärareverksamheten.

5. Om en historisk tråd i undervisningen.

Indholdsoversigt:

1. Nutidens mangeartede undervisning gjør det ønskeligt, at så mange fag som muligt har et fælles tilknytningspunkt.

2. Hertil er intet så vel skikket som historien.

3. En historisk undervisningsmåde i matematik savner ikke det systematiske og exacte, som er en af matematikens hovedegenskaber; men den fører tværtimod lærlingen frem mod dette mål med større pædagogisk sikkerhed end en undervisning, som udelukkende er systematisk og exact.

4. En historisk undervisning i fysik giver større fortrolighed med naturen end en blot systematisk, og den egner sig bedre til at gjøre opmærksom på grændserne for vor viden.

5. En historisk undervisningsmåde i et fag giver på en gang et ønskeligt bidrag til den almene historie og en forhøjet interesse for selve faget, som lærlingen tilmed får en mere uholdt opfattelse af. Den er derfor mere udviklende for lærlingen både som menneske og som fagmand.

6. Enheten i barnskolens dannelsesundervisning.

Indholdsoversigt:

Barneundervisningen, specielt undervisningen i de såkaldte »almen-dannende discipliner» (religion, historie, geografi, naturkundskab, æstetisk litteratur) bör stille sig et eneste fælles mål: *Börnenes åndelige dannelse* d. v. s. deres udrustning til at leve et værdigt menneskeliv, indre og ydre, som børn og som voksne, — samt til efter barneårene at fortsætte sin uddannelse, det være sig på videnskabelig eller »folkelig» vej. Altså: al undervisning *et fælles mål*, al undervisning *en organisk enhed*, følgelig også *metodisk ensartethed* i al undervisning.

Samlings- og enhedstanken gjælder altså først og fremmest undervisningsemnerne. Men dernæst gjælder den også *skole-arterne*: *Al børneskole samme mål* (det foran nævnte), følgelig også i det væsentlige *fælles undervisningsplan*.

7. Om det personlige i undervisningen.

Innehållsöfversikt:

1. All pedagogik måste så noga som möjligt stödja sig på psykologien: *personlighetens natur bör omsorgsfullt studeras, om man vill hoppas att med framgång kunna arbeta på personligheters utbildning*. Därför borde hvarje lärare hafva gjort sig väl förtrogen med de resultat, till hvilka såväl den experimentella som rationella psykologien i våra dagar hunnit.

2. Ett af de viktigaste villkoren för en undervisning, som skall fylla sitt ändamål, är vidare, att läraren utvecklat sin egen personlighet ej blott teoretiskt, utan så, att han är mäktig af kärlek till sina alumner och sitt livsvarf: *karaktär och livsriktning äro fullt ut lika viktiga för valet af undervisningskallet som pappersmeriter*.

3. Läraren bör nämligen åt det meddelade kunna gifva den personliga färg och det lefvande intresse, som utgöra en nödvändig förutsättning för, att kunskaperna ej blott *magasineras*, utan *inorganiserar* i barnets medvetande.

4. Och vidare bör all undervisning tillika verka *uppfostrande*, d. v. s. ej blott rikta minnet och utbilda förståndet, utan äfven odla hjärtat och dana karaktären. Intet ämne saknar härför möjligheter, ej ens matematiken, det abstraktaste och mest teoretiska af alla. »Äfven den har sin poesi, sin etik, sin religion», blott man sätter den i det rätta förhållandet till barnets reflexion.

5. Härmed sammanhänger på det närmaste att ej — något som så ofta sker — behandla alumnerna såsom ett slags intellektuella maskiner, utan såsom *gryende personligheter*. Därför kan man icke lägga nog vikt på de pedagogiska principerna om *individualitet* och *själfutveckling*. I stället för att den frågan ännu hålles tämligen i förgrunden: hur mycket skall jag kunna på kortast möjliga tid inlära hos barnet? borde en annan vara vida viktigare: huru skola alumnerna kunna nå den för deras olika individualitet bästa möjliga utbildningen såsom människor och för sitt livsvarf?

6. På detta sätt skulle mycket kunna göras för att minska den klyfta mellan teori och lif, som är så alldaglig på alla möjliga områden af vår mänskliga verksamhet, och redan i barndomen skulle kunna grundläggas hvad som är sällsynt nog: *en helgjuten personlighet*.

8a) En organisk förbindelse mellem folkeskolan och den höjere almenskole.

Forslag til udtalelse:

1. Både af sociale og pädagogiske grunde bör besträbelserne under reformeringen af skoleväsenet rettes mod det mål, at folkeskolan kan danne forskole for den höjere almenskole til omkring 12 års alderen — altså de 6 förste skoleår.

2. Arbejdes der med forsigtighed mod dette mål, vil ikke alene folkeskolan derved häves, men også den höjere almenskoles udvikling foregå i naturlig og gavnlig retning.

8b) Om organiskt samband mellan folkskolan och den högre skolan.

Innehållsöfversikt:

1. Hufvudintresset samlar sig (för en svensk) kring frågan om *folkskolan som bottenskola*.

2. Skäl för: a) sociala, b) pedagogiska? — Skäl emot: a) skadligt för folkskolan, b) och likaså för den högre skolan; c) de påräknade fördelarna vinnas *icke*.

3. Yrkanden: a) de högre (9-klassiga) läroverken lämnas oberoende af folkskolan; men b) de lägre (5-klassiga) läroverken sammanslås med folkskolan till praktiska läroverk för allmän medborgerlig bildning. — Dessa praktiska läroverks förhållande till folkskolan och de högre allmänna läroverken (i fråga om läroplan och kompetens).

9. Tegning med kridt på den sorte tavle anvendt som anskuelsemiddel i børneskolen.

Indholdsoversigt:

1. Om betydningen af anskuelsebilleder, der efter undervisningens øjeblikkelige behov frembringes ved kridttegning på den sorte tavle, i modsætning til de almindelig benyttede trykte billeder.

2. De områder på hvilke kridttegninger kan benyttes, samt om måden på hvilken de bör benyttes.

3. Demonstrationer på opstillede tavler.

4. Om lærernes opdragelse i tegning ved seminarierne.

5. Om anskuelsestegningen i forhold til den rationelle tegneundervisning.

10. Exkursioner såsom medel för undervisning och uppfostran.

Innehållsöfversikt:

1. Så visst som den ur pedagogisk-psykologisk synpunkt bästa läroboken är den gifna verkligheten själf, och så visst som den kunskap, som därom vinnes omedelbart genom de egna sinnena, är af oändligt mycket högre bildningsvärde än den ur andra hand mottagna, så visst måste det ock vara högst angeläget för skolan att genom möjligast täta exkursioner — kortare såväl som längre — mera än hittills sätta sina lärjungar i omedelbar beröring med de verkliga tingen och det lefvande lifvet.

2. Planmässigt förberedda, utförda och tillgodogjorda, kunna exkursioner blifva af stor nytta för alla skolans läroämnen icke blott därigenom, att de på ett med åskådningsprincipen öfverensstämmande sätt utvidga lärjungarnes kunskaper, utan ock därigenom, att de väcka och vidmakthålla det intresse, som är mål och medel för all uppfostrande undervisning. Och än mera: de skola utbilda iakttagelse- och tankeförmågan, nära och förädla känslolifvet, särskildt skönhetskänslan och fosterlandskärleken, stärka och härda kroppen.

3. Hvad kan göras för att dylika exkursioner måtte blifva hvad de förtjäna blifva — organiska led i skolarbetet och icke sällsynta undantag endast?

11. Om idrott och kroppsöfningar i uppfostrans tjänst.

Innehållsöfversikt:

Kroppsöfningarnas allmänna uppgift. De tre hufvudgrupperna: gymnastik, lek och idrott.

De allmänna fordringarna på en god gymnastiklektion. Den frivilliga gymnastiken efter utträdet ur skolan.

Lekens karaktäristik och uppgift. Något om leken i England och Tyskland m. fl. stater. Medel för lekens befrämjande.

Idrottens karaktäristik och uppgift. Idrottens inflytande på karaktärsdaningen. Olika arter af idrott. Täflingsprincipen och vikten af god förberedelse. Idrotten, skydd mot faror.

12. Bör läxöfverläsning helst ske i hemmet eller i skolan?

Innehållsöfversikt:

1. Läxläsningen är ett för barnet nödvändigt själfstudium, hvilket, rätt bedrifvet, gagnar men i motsatt fall skadar.

2. Hemläxorna upptaga ofta en allt för stor del af den från skolan lediga återstod af barnets skoldag, hvilken det kan ägna åt arbete.

3. Detta arbete öfverstiger ej sällan, utan att läraren har kunskap därom, barnets mått af fysisk och psykisk kraft.

4. Det bedrifves i allmänhet felaktigt och lämnar ej det önskliga eller väntade resultatet.

5. Men om skolan tager en allt för stor del af barnets arbetstid i anspråk, så kan den komma att ställa sig hindrande i vägen för föräldrarnas kraf på barnets deltagande och hjälp i deras arbete, hvarigenom deras auktoritet och deras uppfostrande inflytande på barnen löper fara att försvagas. Kroppsarbetet, hvars pedagogiska betydelse knappast ännu tillräckligt skattas, inkommer då för sent i barnets uppfostran, eller först när denna genom upphörande af dess skolgång anses avslutad.

6. Genom läxläsningens införande i skolan må dock ej det nuvarande maximum af skolans lästid ökas.

Förslag till uttalande:

Önskvärdt vore, att försök blefve anställda i de nordiska ländernas barndomsskolor för att utröna möjligheten för och resultatet af läxläsningens förläggande till skolan, samt att de därvid vunna erfarenheterna blefve offentliggjorda.

13. Uppfostran till tro.

Innehållsöfversikt:

Människans lifsriktning och karaktärsvärde bestämmes af hvad hon sätter såsom ändamål för sitt lif.

Ytterst beror valet af detta ändamål på trons uppskattning af de olika lifsvärdena.

Uppfostran, som afser att leda människans lif i den rätta riktningen, blir därför förfelad, om den ej fattar i sikte trons sunda utveckling.

En naturlig utgångspunkt för en sådan utveckling ligger i barnets trosbehof och trosförmåga.

Huru uppfostran till tro utfaller, beror väsentligen på arten af uppfostrarens tro.

14. Om grundföreläsningar vid religionsundervisningen.

Innehållsöfversikt:

1. Religionsundervisningens uppgift måste anses vara den att meddela barnen en enkel, klar och sammanhängande åskådning, ägnad att, i tron erkänd och omfattad, utöfva en bestämmande inverkan på lifvet.

2. Meddelandet af en sådan enkel, klar, sammanhängande åskådning försvåras genom den stora mångfald af växlande uttryck, som styckena och de från gamla och nya testamentet hämtade bibelcitaten i vår antagna katekesutveckling erbjuda.

3. Denna svårighet öfvervinnes icke genom att medelst bilder eller exempel åskådliggöra de olika uttrycken och att så godt sig göra låter sammanbinda dessa med hvarandra. Mångfalden af bilder, exempel och sammanbindningar blir allt för stor för att utan andra hjälpmedel kunna i sinne och minne bevaras.

4. Vid undervisningen i naturkunnighet begagnar man sig numera allmänt af ett fåtal grundtyper, hvilkas egenskaper noggrant åskådliggöras och iakttagas, och till hvilka sedan den utvidgade undervisningen angående klasser och ordningar, släkten o. s. v. anslutes.

Jesu undervisning skedde i allo i anslutning till af honom fram-

ställda grundtyper eller af honom i hans åhörarens medvetande framkallade grundföreställningar.

5. Den ordnade religiöst-etiska undervisningen bör så meddelas, att de särskilda afdelningarna däraf utgå från klart utvecklade sammanfattande grundföreställningar, till hvilka sedan de mångfaldiga uttrycken kunna ansluta sig såsom till fasta sammanhållande enheter.

15. Om den religiösa konsten och undervisningen i biblisk historia.

Förslag till uttalande:

1. Konstnärlig framställning i ord och bild af bibelns personer och händelser är ett väsentligt villkor, för att den biblisk-historiska undervisningens religiöst bildande kraft skall fullt göra sig gällande.

2. Den religiösa målarkonstens framställningar äro ett ovärderligt hjälpmedel vid denna undervisning.

3. För barndomsundervisningen väl afpassade serier af religiösa målningar böra därför genom konstnärliga reproduktioner göras tillgängliga för hem och skola.

4. De förnämsta önskemålen med afseende å dylika serier äro:

a) trohet mot den bibliska texten samt så noggrann anslutning till det i arkeologiskt-etnografiskt afseende riktiga, som nutidens kännedom härom och estetiska uppfattning häraf kunna medgifva;

b) fullt konstnärlig framställning såväl i afseende på komposition som form- och färgifning;

c) enkel och klar anordning med omsorgsfull behandling af detaljer och staffage;

d) enhetlig framställning, så att de olika taflorna utgöra ett sammanhängande helt med samma grundstämning och med samma typer för framställningen af de personer, hvilka återkomma på flera taflor;

e) så stort format å de för skolbruk afsedda serierna, att taflornas innehåll må kunna af barn med normal synförmåga uppfattas på ett afstånd af 6—8 meter.

16. Fem års erfarenhet med den »imitativa metoden», tillämpad vid undervisningen i engelska med lärjungar utgångna från folkskola.

Innehållsöfversikt:

1. Referat af tillvägagångendet: a) uttalsundervisningen, b) talöfningarna, c) textläsning, d) skriftliga öfningar.

2. Resultat: a) med hänsyn till uttal samt förmåga att förstå genuint engelskt tal och att använda engelskan såsom meddelelsemedel; b) jämförelse i detta afseende mellan lärjungar från folkskolan och från allmänna läroverken.

3. Anmärkningar angående språkundervisningen med afseende på: a) dess mål, b) dess medel och möjligheter.

17 a) Historik och kritik öfver rättskrifningsfrågan.

17 b) Om rättstafningen från pedagogisk och social synpunkt.

18. Om systematisk undervisning i kvinnlig slöjd, belyst medelst modeller.

19. Om praktisk slöjdundervisning.

Indholdsoversigt:

1. *Indledning*: almen og særlig begrundelse af sløjden.
2. *Sløjdens stilling for nuværende tid* i hovedtræk: nyt fag, mangler, erfaringsgrundlag, dets berettigelse påpeget men ikke bevist, teorien ikke udformet i praxis m. m.
3. *Almenskolens grundlag*, formål og undervisningsmåde.
4. *Sløjdens opgave i Danmark*. Overensstemmelse med almenskolen, for alle, pädagogisk udviklende, praktisk og social værdi.
5. *Skolesløjdens teknisk-praktiske grundlag* anskueliggøres ved forevisning af øvelser, genstande, værktøjer og tegninger.
6. Jævnføring mellem skolesløjdens teori og praktik: psykisk, fysisk, praktisk, social.
7. Skolesløjdens forhold til almenskolen, dens fag og undervisningsmåde.

20. Den pedagogiska sløjden, dess uppkomst, mål och medel.

21. Skolans förhållande till djurskyddsfrågan.

22. Hvad bör göras för höjandet af skolträdgårds-skötseln?

Förslag till uttalande:

1. Seminarie- och skolkurserna måste skarpt begränsas samt hufvudvikten läggas på intressets väckande och på ämnets uppfostrande inverkan.
2. Seminarieundervisningen i ämnet bör i högre grad meddelas praktiskt samt verkliga skolträdgårdar anläggas vid hvarje seminarium.
3. Vid tillsättandet af lärare i trädgårdsskötsel vid seminarierna må hänsyn tagas icke blott till de fackinsikter utan äfven och minst lika mycket till den pedagogiska utbildning, sökandena förvärfvat sig.

4. Skolträdgårdar böra anläggas på hvarje ställe, där de kunna förekomma, sålunda äfven vid flertalet stadsskolor.

5. Vid byggandet af nya skolhus må deras läge bestämmas med tagen hänsyn äfven till platsens lämplighet för anläggande af skolträdgård.

6. Lämpliga växturval böra gratis eller till nedsatt pris genom statens försorg hållas församlingarna till handa.

7. Inspektörerna må tillse, att redan befintliga skolträdgårdar bringas i det skick, att de kunna tjäna undervisningen, samt att de verkligen användas för sitt ändamål.

8. För den teoretiska undervisningen, som nära bör sluta sig till de praktiska öfningarna, må genom statens bemedling lämpliga planscher jämte beskrifning utgifvas.

9. I läroplanen för fortsättningskolan bör upptagas en kortare repetitionskurs, hvilken hufvudsakligen må afse att väcka intresset för trädgårdsanläggning vid det egna hemmet.

23. Historieundervisningen som led i den nationale opdragelse.

Indholdsoversigt:

1. Historien har i visse måder fortrin endog fremfor skönlitteraturen, när det gälder at udvikle *fantasi*en.

2. I højere grad end det sædvanlig antages, kan historieundervisningen være udviklende for *tænkningen*, når årsagssammenhængen i de større begivenheder og kulturtilstande fremhæves med tilstrækkeligt eftertryk.

3. Vort kendskab til fortiden skal vise os, hvor vi selv står. Størst betydning i historieundervisningen har for så vidt vort eget århundred; men dette afsnit må ikke på nogen måde være undervisningens eneste emne.

4. Den *tilbageskridende historieundervisning*, der er indført enkelte steder i Tyskland, beror på urigtig anvendelse af en pædagogisk grund-sætning og er i virkeligheden umulig at gennemføre.

5. Historiske *skråmmebilleder* har stor pædagogisk betydning ved siden af historiske forebilleder, men læreren skal altid være *retfærdig* imod fortiden. Dette er dog ikke det samme som at han skal være »objektiv», hvilket er aldeles umuligt.

6. Historien skal udvikle *samfundsfølelse*, der ikke (med flere tyske skolemænd) må begrænses til »statsbevidsthed» eller tages i en enkelt politisk eller social idé's tjeneste (f. eks. »fredssagen»).

7. Historien skal fremfor alt vække og forädle *fædrelandskjærligheden*. Fremdrages blot nationens lyse minder, bliver fædrelandskjærligheden ukritisk og chauvinistisk. Derfor skal lige så fuldt de mørke sider af fædrelandets historie drages frem, hvorved fortiden bliver belærende og advarende. Fædrelandskjærligheden formindskes ikke ved at man dvæler ved tidligere tiders fejl, men kan endog forøges ved den medfølelse, der vækkes overfor ældre slægter.

24a) Folkeskolens nationale opgave.

Indholdsoversigt:

1. Medens kampen for frihed har været tidens løsen siden slutningen af forrige århundrede, så har det i den sidste menneskealder særlig været ligheden man har kæmpet for. Sammen med det sociale spørgsmål er lighedstanken kommen til os som en mægtig international bevægelse med kamp for det humane. Denne misforstår ofte den nationale tanke og betragter den som en hindring. Men dette fører til materialisme. Derfor må der atter slås til lyd for det nationale.

2. Arbejdet for en levende bevidst nationalfølelse sker først og fremmest derved, at folket føres ind i et åndsliv, der kan værne mod materialismen og give sig udslag i et kraftigt nationalt arbejde både i håndens og åndens verden.

3. Skal folkeskolen således være folkeopdragende, så må den både gennem sin undervisning og organisation lægge an på at tage del i det nationale arbejde, tillemptet efter barnets udvikling og tid. Den må gennem behandlingen af modersmålet fremdrage det bedste, som folkets store skjalde har sunget, skrevet og talt for at vække, løfte og styrke folket; gennem historien pege på de folkets stormænd, der gennem arbejde, snildhed eller opofrende tapperhed have højnet deres folk; og gennem geografien og hjemstavns-læren indpode og nære den kjærlighed, der begynder med fader og moder og ender med det hele folk. Også gennem de ægte nationale sange vækkes, styrkes og næres fædrelandskjærligheden, ligesom en sund religiøs påvirkning giver den sin rette dybde.

4. Folkeskolen må planlægges med modersmålet som det centrale i undervisningen, og der må mer og mer arbejdes hen til at gøre den til »bottenskola», den grundlæggende skole for alle samfundsklasser, så der ikke allerede på skolebænken sættes skål mellem de forskellige samfundsklasser, hvilket svækker og bryder samfundsfølelsen.

5. Dernæst gælder det om, at læreren selv er en personlighed, ti kun en sådan kan opdrage personligheder; og endelig må kvinden fuldt ud være med i arbejdet både overfor skolen og hjemmet.

24b) Fredssagen og skolen.

Indholdsoversigt:

1. Gennem fædrelandets historie, geografi, naturkundskab og litteratur skal ungdommens medfødte sympati for det hjemlige udvikles til en sund fædrelandskjærlighed.

2. En sådan fædrelandskjærlighed må ikke være eksklusiv; bliver den det, da har skolen bidraget til at vedligeholde de skillemure mellem folkene, som fremtiden vil arbejde på at fjerne.

3. Skolen har vanskeligt ved at opelske en sund fædrelandskjærlighed, fordi krigens ånd, som er eksklusiv, genomsyrer såvel dens lærebøger som den nationale sang.

4. Men krigens ånd, som har været rådende, ikke alene i men også udenfor skolen, har kaldt fredens ånd til live i folkene.

5. Hvis skolen ikke på flere måder skal træde hemmende i vejen for fremtidens arbejde hen imod humanere verdenstilstande, må fredens ånd

have mere råderum i undervisningen. Kulturhistorien må spille en større rolle i skolen end krigshistorien og ungdommens interesse vækkes i højere grad for fredens end for krigens helte.

**25 a) Betydelsen af huslig økonomi såsom undervisnings-
ämne i skolan.**

**25 b) Huru bör undervisningen i hushållslära lämpligen
ordnas?**

Innehållsöfversikt:

1. Alla flickor böra erhålla undervisning i hushållslära, innan de sluta skolan.
2. Denna undervisning bör meddelas å särskildt därtill anslagen tid samt ansluta sig till undervisningen i naturkunnighet och räkning.
3. Ämnets naturvetenskapliga del bör förtydligas genom experiment.
4. Anslutning till räkneundervisningen sker på så sätt, att barnen få till uppgift att utföra hushållsberäkningar af hvarjehanda slag.
5. Önskligt är, att barnen få tillfälle att i ett *skolkök* praktiskt tillämpa, hvad de sålunda i *skolan* teoretiskt inhämtat.
6. Ordandet af skolkök bör lämpas efter förhållandena å de särskilda orterna.

**26. Aktivitet det ledande begreppet i de moderna
reformsträfvandena.**

**27. Om bristerna vid den kvinnliga ungdomens fysiska
uppfostran.**

28. Lärerhögskolen.

Indholdsoversigt:

1. Folkeskolelærerstandens trang til videre uddannelse.
2. Hvad der fra det offentliges side bör gjøres for at imødekomme denne trang.

29. Religion som hovedfag i den nordiske folkeskole.

Indholdsoversigt:

1. Religion er et grundfag i den nordiske folkeskole.
2. Kristendomskundskab og kirkehistorisk kundskab bör have en omfangsrig behandling under læreruddannelsen.
3. Ingen fortsættelsesprøve skal kunne give adgang til højere poster

i skolens tjeneste uden at en tilsvarende udvikling i religionsdannelse har fundet sted.

4. Omfanget af religionsundervisningen og det derved anvendte timetal kan og bør derimod begrænses noget, for så vidt folkeskolen bliver i stand til at optage et større antal fag og føre dannelsen videre end landsbyskolerne nu förmå.

30. Bibeln såsom grundval för kristendomsundervisningen.

Innehållsöfversikt:

1. Inledning: den lutherska kyrkans formalprincip och den katolska kyrkans. Guds sanningsmeddelande verksamhet är ej begränsad af tid och rum. Den absoluta inspirationsteorien är ohållbar såväl i fråga om tradition som skrift.

2. Bibelns ställning till kristendomsundervisningen från historisk synpunkt. Apostlarna citera gamla testamentet och äfven de hedniska skalderna. Bekännelseformler i den efterapostoliska tiden. Katekumenundervisningens huvudstycken (trons artiklar, fader vår, abrenuntiations-formeln). Sakramentsläran och tio Guds bud mot slutet af medeltiden. »Ave Maria». Luthers ingripande: två viktiga förändringar (utgallrande och omordnande). Utläggningar af Luthers lilla katekes under ortodoxiens tid. Pietismen drager fram bibeln. Trosexamen och hjärteexamen. Rationalismen och nutiden. Bibeln är i våra skolor mindre känd än i Englands (reformerta kyrkan).

3. Kristendomsundervisningen bör grunda sig på bibeln ej blott indirekt. Vår nuvarande katekes grundar sig mera på traditionen. Det felaktiga häri. Den bibliska framställningen bör vara det primära. Jämförelse med undervisningen i naturkunnighet. Den pedagogiska allfarvägen. Typiska ställen i bibeln böra läggas till grundval, såsom fallet är i fråga om första och tredje huvudstycket. Luthers konservatism och framåtskridande ett mönster för oss. Huru en lärobok i den grundläggande kristendomsundervisningen bör vara beskaffad. Dess »huvudstycken». Dess framställningsform — ej frågor och svar. Exemplifikation: Mattei 5: 1 ff. Svårigheten vid uppsättandet af en sådan lärobok. Minnesläsningen. Konfirmationsundervisningen och undervisningen i de högre klasserna vid våra läroverk. Skäl för en dylik reform.

31. Den nedarvede religionsundervisning och dens reform.

Inholdsoversigt:

Den gjängse religionsundervisnings grundfejl er, at den er så indgående bestemt af *dogmatiske hensyn* og af *uforholdsmæssig sterke krav på erkjendelses- og hukommelsesfæstede »positive kundskaber»*.

Herunder kan ikke de *psykologisk-pædagogiske* hensyn tilbørlig gjøres gjældende. Ved den erkjendelses- og hukommelses-anspændelse, som således tvinges frem og stilles i forgrunden, kan man ganske visst sikre sig de rigeste mulige *eksamens*-frugter. Men samtidig hindrer man det hellige indhold fra frit og umiddelbart at kunne få sænke sig stille og uforstyrret ned i barnets *hjerte* og gjøre sin lønlige gjerning der til fremme

af den vekst, som kundgör sig i *livsfrugter*. Al forhastet (og derfor ofte tilsyneladende) fremgang i intellektuelt forhold til de kristelige sandheder betaler barnet med afdrag i sit personlige livsforhold til dem.

Reformen er da, at vi *uforbeholdent afsætter dogmatiken og eksamen* fra deres *herskerstilling* og uden bagtanker giver religionsundervisningen den opgave på barnlig vis at *meddele den hellige historie således, at den for børnene mest muligt kan blive forkyndelse af det glade budskab.*

32. En reform i räkneundervisningen.

33a) Hvad är skolhygien?

Innehållsöfversikt:

1. Det vaknande intresset för skolhälsovården (motionerna vid senaste riksdag m. m.).
2. Gångse förblandning af hälsolära, allmän hälsovårdslära och skolhälsovårdslära.
3. Hälsolära såsom undervisningsämne i våra skolor; dess förhållande till anatomi och fysiologi, till allmän häsovårdslära samt till sjukdomslära.
4. Skolhälsovårdslära såsom undervisningsämne i lärarebildningsanstalterna, särskildt i folkskollärareseminarierna.

33b) Om ventilation af gamla skollokaler samt om skolbad.

Innehållsöfversikt:

a) Ventilation.

1. Frisk luft i våra skollokaler *måste* ovillkorligen anskaffas, såvida ej släktet skall så småningom fördärfvas.
2. Anordningar för luftens omsättning *kunna* på tillfredsställande sätt vidtagas i alla skolsalar.
3. Den friska, inströmmande luften bör under taket ledas fram och släppas fri *öfver* värmekällan.
4. För utsugning eller evakuering af rummets luft kan användas rökgången eller i vissa fall särskildt för ändamålet insatta trummor.

b) Skolbad

- 1) befordra sundhet i skolsalen,
- 2) uppfostra barnen till renlighet,
- 3) kunna på grund af sin billighet åstadkommas vid alla skolor.

34. Den svenska pedagogiska slöjdens tillämpning och utbredning i Amerika.

Innehållsöfversikt:

1. Hvad som menas med svensk pedagogisk slöjd.
2. Hufvudvillkoren för dess antagande i främmande land.
3. Åsikter och omdömen om densamma i Amerika 1888 --1895.
4. Särskilda svårigheter att bekämpa för svenska lärare och villkoren för deras framgång.
5. Lärarekursen i slöjd vid Boston Sloyd Training School jämte statistiska uppgifter om slöjdens nuvarande ställning i Förenta Staterna.

35. Hvilka hufvudfordringar måste ställas på en ändamålsenlig skolslöjd för gossar?

Förslag till uttalande:

Skall slöjden vara ändamålsenlig, d. ä. bidra till barnets kroppsliga och andliga utveckling, fordras:

A) Med afseende på verktygen: 1) att hyflar och sågar icke äro af större dimensioner, än att barnen lätt kunna behärska dem; 2) att hyfvelbänkarna vid båda sidor äro försedda med hål för bänkhakarna, så att växelsidighet vid arbetet lätt kan åstadkommas;

B) Med afseende på kroppsställningarna: att barnen *under arbetandet* tillhållas att iakttaga sådana ställningar, som äro fördelaktiga såväl för den kroppsliga utvecklingen som för själfva arbetet;

C) Med afseende på slöjdens planläggning: 1) att barnen få arbeta efter en bestämd modellserie; 2) att denna är byggd på en serie öfningar, som äro ordnade efter rationella, objektiva grunder;

D) Med afseende på undervisningen: 1) att barnen erhålla nödig undervisning om modellens ändamål, virke och storlek, de i densamma ingående öfningarna samt arbetsordningen; om verktygen, deras hållande och förande samt om den grundställning, som tillhör hvarje öfning; 2) att undervisningen bedrifves på ett utvecklande sätt, så att barnens själfverksamhet äfven vid denna är hufvudsynpunkten, och så att deras individualitet tillbörligen beaktas; 3) att gemensam undervisning för hela slöjdfdelningen eller för grupper af densamma användes, då omständigheterna det medgifva;

E) Med afseende på barnens färdiga arbeten: 1) att så stor noggrannhet kräfves, som barnens förmåga tillåter, men att krafvet på noggrannhet aldrig utsträcket så långt, att intresset går förloradt; 2) att modellerna aflämnas rena och snygga; 3) att afputsningen verkställas med eggjärn, då så är möjligt, samt att bruket af sandpapper inskränkes till det minsta möjliga;

F) Med afseende på slöjdens förhållande till andra ämnen: att den sättes i nära samband med geometri och teckning.

36. Frihandsteckningen och dess ställning vid våra skolor, speciellt flick- och folkskolorna.

37. Stejlskriftens hygieniske og praktiske fortrin fremfor skråskrift.

38. Den elementäre historieundervisnings metode.

Indholdsoversigt:

1. Historieundervisningens opgave er at bibringe eleverne elementer af menneskeforståelse.

2. Den elementäre historieundervisning skal nå dette mål ved at føre historiens mennesker frem for børnene gennem en fremstilling, beregnet på deres opfattelsesevne. Fremstillingen skal derfor være båret af fantasi og tale til fantasien; den skal være individualiseret.

3. Den første historieundervisning bør meddeles mundtlig, uden brug af bog. Den skal begynde med fædrelandets historie. Den skal medtage mytologien. Den skal gå i enkeltheder uden at fortabe sig i disse. Den skal meddeles så intensivt, att børnenes sjæl fanges derved. Fortællende digte bør benyttes.

4. De meddelte kendsgerninger skulle erindres. De flinkeste bør først genfortælle, derefter de tungere. Det tidligere meddelte bør hyppig gentages. Bog bør først benyttes efter flere års forløb. Dens udtryk bør nøje forklares; lærebogens vendinger er et nyt sprog, som børnene skulle lære. Bogen bør være kortfattet; den mundtlige fortælling bør stadig være hovedsagen.

39. Fordelarna af en typisk framställning vid geografi- undervisningen.

Innehållsöfversikt:

1. Genom en typisk framställning blir geografiens rika material ordnad, koncentreradt, mer öfversiktligt, lättare för lärjungen att inlära.

2. Genom en dylik framställning vinnes äfven insikt i de allmänna lagar, som bestämma naturens och människans lif.

3. Anförande af exempel på geografiska »typer».

40. Är ej s. k. förmiddagsläsning den mest lämpliga inom folkskolan?

Förslag till uttalande:

Skolarbetets anordning såsom förmiddagsläsning är fördelaktig, emedan den

- a) befordrar jämn skolgång;
- b) tillskyndar skolarbetet en kvalitativ vinst, i det att ett större mått af samlad energi står till både lärares och lärjungars förfogande före intagandet af dagens hufvudmåltid; och
- c) möjliggör i högre grad än den på för- och eftermiddag fördelade läsningen: vård om barnens sedliga lif, uppfostran till arbetsamhet och praktisk duglighet samt ekonomisering med tiden.

41 a) Hvilken stilling bör skolen indtage til afholdsbevægelsen?

41 b) Skolan och nykterhetsrörelsen.

42. I hvilka former och i hvilken utsträckning kunna universiteten anordna föreläsningkurser på olika orter inom landet med anslutning till allmänna läroverken, folkhögskolorna och arbetareinstituten?

Samkväm, anordnade af bestyrelsen.

Första mötesdagen.

Konserter

tisdagen den 6 augusti kl. 8,30 e. m.

Fritt tillträde.

A) I Storkyrkan.

Med benäget biträde af organisten vid Klara kyrka, musikdirektören GUSTAF V. P:SON HÄGG, fröken ALMA HULTING, fru OLGA HOPPE och fröken SIGRID LINDBERG.

Program:

1. Fantasi & Fuga (g-moll) J. S. Bach.
2. Sonat (d-moll) I Mendelssohn.
Herr GUSTAF P:SON HÄGG
3. Schlege doch (altsolo) J. S. Bach.
Fru OLGA HOPPE.
4. Andante Religioso (för violin och orgel) Francis Thomé.
Fröken SIGRID LINDBERG.
5. Symfoni V Ch. M. Widor.
a) Allegro vivace.
b) Allegretto.
c) Toccata.
6. Symfoni VI (G-moll I) Ch. M. Widor.
Herr GUSTAF P:SON HÄGG.
7. Jerusalem (sopransolo) Gounod.
Fröken ALMA HULTING.
8. Romance (för violin och orgel) J. Svendsen.
Fröken SIGRID LINDBERG.
9. Duett ur Stabat Mater Rossini.
Fröken ALMA HULTING och fru OLGA HOPPE.
10. Offertorium ur Mässa (arr. för orgel af G. Hägg) ... Söderman.
11. Pastorale ur »Suite pour orgue» G. P:son Hägg.
12. Festmarsch (Ess dur) G. P:son Hägg.
Herr GUSTAF P:SON HÄGG.

— Gula biljetter. —

B) I Jakobs kyrka.

Under ledning af musikdirektören ALBERT LINDSTRÖM samt med be-
näget biträde af fröken ESTHER SIDNER, operasångaren hr C. F.

LUNDQUIST, harpisten vid Opéra Comique i Paris hr CARL

LUNDIN, violinisten hr HUGO ALFVÉN samt STOCKHOLMS

ALLMÄNNA SÅNGFÖRENING.

Program:

1. Högtidsmarsch för orgel *Albert Lindström.*
Herr ALBERT LINDSTRÖM.
2. Andante ur Violin-consert *Max Bruch.*
Herr HUGO ALFVÉN.
3. Lofsång (I himlar, sjungen den eviges ära) *L. van Beethoven.*
Herr C. F. LUNDQUIST.
4. Kyrkoaria *Stradella.*
Fröken ESTHER SIDNER.
5. a) Allegro ur VI Symphonien för orgel *Ch. M. Widor.*
b) Marche funèbre (arr. för orgel af Albert Lind-
ström) *Chopin.*
c) Preludium och Fuga i D *J. S. Bach.*
Herr ALBERT LINDSTRÖM.
6. a) La mélancolie *F. Godefroid.*
b) Ballade *Hasselman.*
Herr CARL LUNDIN.
7. Julsång (solo och kör med orgelackomp.) *Adam.*
Herr C. F. LUNDQUIST och STOCKHOLMS ALLM.
SÅNGFÖRENING.
8. a) Stjärnklart *Josephsson.*
b) Psalmen 451 *G*****.*
Fröken ESTHER SIDNER.
9. a) Olav Trygvason *Reissiger.*
b) Ljus, härliga sommarkväll *Witt.*
STOCKHOLMS ALLMÄNNA SÅNGFÖRENING.
10. Ave Maria (för sång, harpa, orgel och violin) *Gounod.*
Fröken ESTHER SIDNER, hr CARL LUNDIN, AL-
BERT LINDSTRÖM och HUGO ALFVÉN.

— Blå biljetter. —

C) I Musikaliska akademien.

Under ledning af hr ERIK ÅKERBERG och med benäget biträde af
 hrr konsertmästaren T. AULIN, F. ADAMI och
 W. STENHAMMAR samt BELLMANSKÖREN.

Program:

1.	a)	Suomis sång	<i>F. Pacius.</i>
	b)	Säterjentens söndag	<i>O. Bull.</i>
		BELLMANSKÖREN (solo hr F. ADAMI).	
2.		Sonat (g-moll, för violin och piano)	<i>T. Sjögren.</i>
		Hrr T. AULIN och W. STENHAMMAR.	
3.	a)	Aftonstämning	<i>A. Körling.</i>
	b)	Stolts Adelin	<i>W. Stenhammar</i>
		Hr F. ADAMI.	
4.	a)	Fjäriln vingad syns på Haga	} <i>C. M. Bellman.</i>
	b)	Opp, Amaryllis	
		BELLMANSKÖREN.	
5.	a)	Cavatina } för violin	<i>T. Aulin.</i>
	b)	Mazurék }	
		Hr T. AULIN.	
6.	a)	En dröm	<i>E. Grieg</i>
	b)	I arla morgontimma	<i>E. Åkerberg.</i>
		Hr. F. ADAMI.	
7.	a)	Bröllopsmarsch	<i>A. Söderman.</i>
	b)	Fjärran han dröjer	<i>Finsk folkvisa.</i>
		Solo hr F. ADAMI.	
	c)	Björneborgarnes marsch	<i>arr. af Faltin.</i>

— Hvita biljetter. —

Hvarje mötesdeltagare äger å mötesbyrån uttaga biljett till en af dessa konserter, så långt utrymmet medgifver.

Andra mötesdagen.

Utfärder

onsdagen den 7 augusti på e. m.

Afgift: 1 krona.

A) Till Saltsjöbaden.

Från kl. 3,30 till kl. 11 e. m. afgå bantåg från Stadsgården till Saltsjöbaden hvarje hel- och halftimme. Hvarje bantåg kan medföra omkring 600 passagerare. (Märk: å linjen Karl XII:s torg—Stadsgården afgå ångfärjor 5, 20, 35 och 50 minuter öfver hvarje hel timme. Afgiften å färjan, 5 öre, erlægges särskildt vid kiosken.)

Efter framkomsten till Saltsjöbaden beses anläggningarna därstädes.

Kl. 7 e. m. sker samling på den s. k. lekplatsen, där servering af smörgåsar och läskedrycker vidtager (tre smörgåsar samt $\frac{2}{3}$ liter läskedrycker äro beräknade för hvarje person).

Hemfärd efter behag under aftonens lopp med tåg, som afgå hvarje hel- och halftimme.

 För undvikande af trängsel bör hvarje deltagare i denna utfärd iakttaga att i god tid köpa biljett, som är afstämplad för ett bestämdt tåg, utvaldt af köparen själf bland ofvan angifna (nämligen så långt utrymmet till hvarje tåg medgifver). Dessa biljetter tillhandahållas å mötesbyrån hela första mötesdagen samt andra mötesdagen intill kl. 2 e. m.

B) Till Skärgården.

Kl. 5 e. m. afgå för mötesdeltagarnes räkning 4 eller 5 större ångbåtar från plats, som angifves å biljetten. Efter passerandet af Blockhusudden följer flottiljen Värmdölandet förbi fästningen Oskar-Fredriksborg ut på Trälhafvet, därifrån förbi Vaxholms stad och fästning, vidare längs med Bogesunds- och Lidingölandens samt åter till Stockholm. En liknande servering som den vid Saltsjöbaden kommer att äga rum ombord på ångbåtarna.

Hemkomst omkring kl. 8—9 e. m.

 Biljett, gällande till bestämd ångbåt, tillhandahålles å mötesbyrån hela första mötesdagen samt andra mötesdagen till kl. 12 midd.

Tredje mötesdagen.

Festen på Skansen

torsdagen den 8 augusti.

Fritt tillträde.

Program.

- Kl. 4. Skansens portar öppnas för mötesdeltagarna. — Klockringning.
- » 4—10. Skansens sevärdheter (stugorna, lappkåtorna, djuren, utsikterna m. m.) tagas i betraktande. — Jödde i Göljaryd. — Hans kusin Josop i Göljaryd. — Magnis på Nabben («Skålnalle»). — Strängospel af Skansens spelmän.
 - » 5. Körsång af Stockholms folkskolläraforenings sängkör (i närheten af majstången).
 - » 5,15. Lapparne »gäjsa» (färdas med klöfjade renar).
 - » 5,30. Under utförande af »Björneborgarnes marsch» nedtågar flottans musikkår från Bredablick till musikestraden. Där utföras:
 - 1. Häll dig du höga Nord *Crusell.*
 - 2. Ädla skuggor, vördade fäder *Naumann.*
 - 3. Hymn till vikingarne *Hallström.*
 - » 5,50. Klockringning från Håsjöstackeln.
 - » 5,55. Flottans musikkår aftågar till Renberget under »Finska ryteriets marsch».
 - » 6. Fem kanonskott. — Musiken spelar: »Låt dina portar upp!» Enstämmig sång af mötesdeltagarna: n:r 6 i detta häftes sångbilaga: »Du gamla, du friska, du fjällhöga nord».

Tal från Renberget:

1. Lefve för nordens monarker.
2. Tal för mötet. (Landshöfding *O. R. Themptander.*)
Enstämmig sång: »Landet, som närt oss» (n:r 20).
3. Tal för Norge. (Professor *M. Weibull.*)
Sång: »Ja, vi elsker dette landet» (n:r 21).

4. Tal för Danmark. (Professor *O. Montelius.*)
Sång: »Der er et yndigt land» (n:r 29).
5. Tal för Finland. (Folkskoleinspektören d:r *C. G. Bergman.*)
Sång: »Vårt land» (n:r 7).
6. Ett tjugufemårsminne. (Fröken *Hulda Lundin.*)
Sång: »Vårt mål» (n:r 12).

Efter talens slut tågar musikkåren till Bredablick under utförande af Narvamarschen.

Kl. 7,15. Leksandsfolket färdas till budom.

- » 7,15—9. Bellmanskapellet spelar på Gröna Lund.
- » 7,30—8,15. Folkdanser på dansplanen af nationalklädd allmoge efter musik af Skansens spelmän.
- » 8—9. Smörgåsar och läskedrycker serveras på de å kartan utmärkta ställena S1, S2, S3, S4, S5.

(*Leverantör: Hasselblads charkuteri, Regeringsgatan 40.*)

- » 8,15—9. Konsert af Flottans musikkår:
 1. Potpourri af svenska folkvisor.
 - 2 a) Säterjentens söndag *Bull.*
 - b) Solveigs sang *Grieg.*
 - 3 a) Kong Kristian stod ved höjen
 mast *Hartmann.*
 - b) Elegi *Gade.*
 4. Soldatgossen *Pacius.*
 5. Hör oss Svea *Wennerberg.*

- » 9. Klockringning. — Två kanonskott.

Flottans musikkår tågar från musikestraden till Renberget.

Tal från Renberget:

Musiken spelar: »Bjöd så i Tule en konungased»... *Wennerberg.*

Sång: »Nu äro de festliga dagarna slut» (n:r 33).

- » 10. Fyrverkeri från Bredablick.
- » 10,15. Brandvaksrop af Jödde i Göljaryd.
- » 11. Skansens portar stängas.

Vid mörkrets inbrott tändas tjärtunnorna i parken och illumineras Bredablicks tinnar.

Anvisningar.

- 1) Akta Skansens gräsmattor!
- 2) Endast serveringen af smörgåsar och läskedrycker kl. 8—9 bekostas af mötet och är afgiftsfri. För undvikande af trängsel under denna servering är af vikt, att en hvar mötesdeltagare infinner sig å den plats, som är anvisad å hans kort.
- 3) Kl. 4—7 samt efter kl. $\frac{1}{2}$ 10 kunna deltagare, som sådant önska, å Skansens vanliga serveringsställen (Gröna Lund, Balderslund)

den och Bredablick) rekvirera förfriskningar (ej spritdrycker) mot å Skansen gängse priser

4) Akvariet och terrariet äfvensom utställningen af professor G. Salomans historiemålning »Gustaf Vasa i Västerås» äro denna dag fritt tillgängliga för mötesdeltagarne.

5) För tillträde till Bredablicks torn och Hällestadsstapeln erläggas vanliga afgifter (resp. 25 och 10 öre).

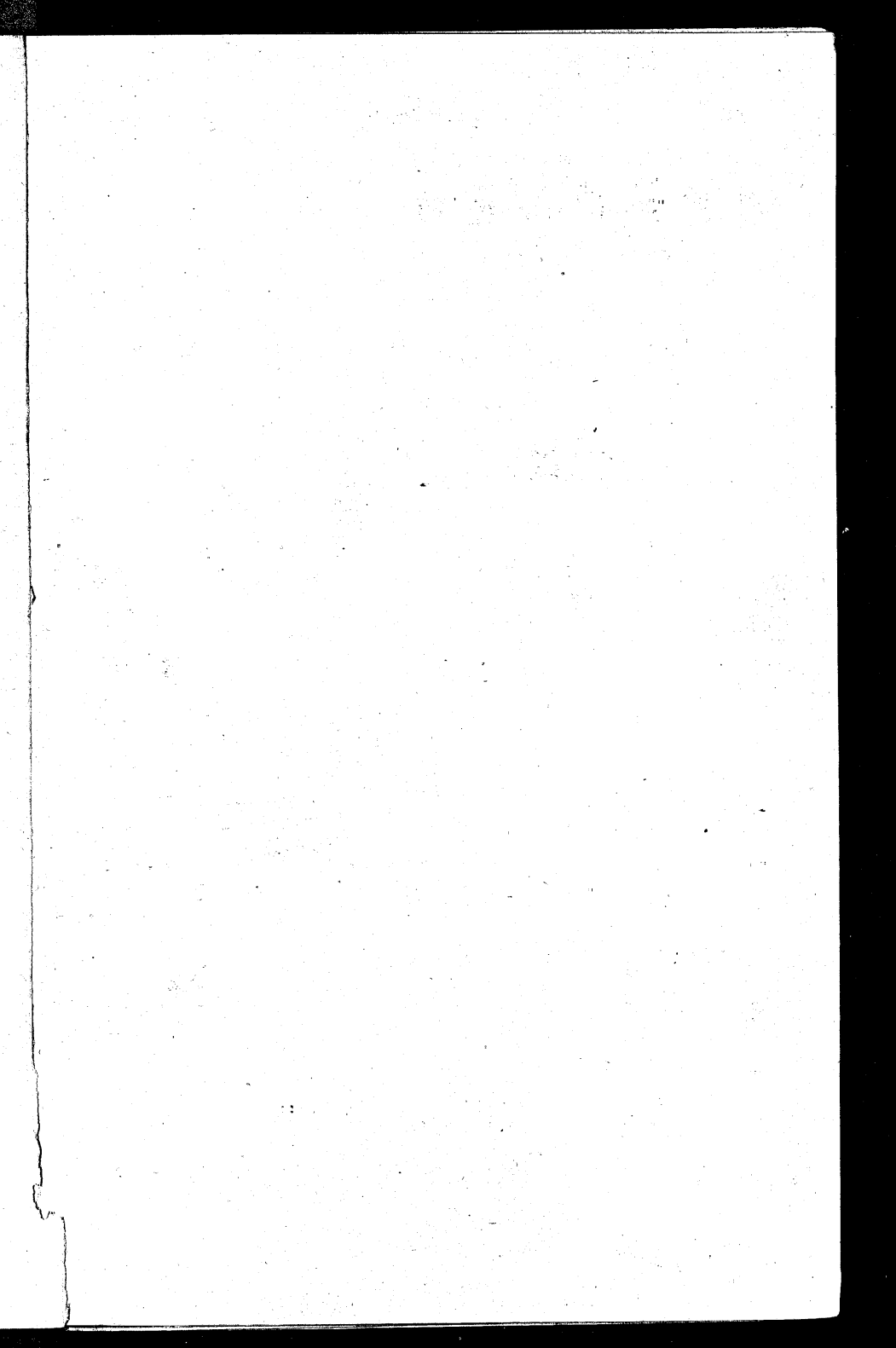
6) Gästgifvaregården hålles öppen kl. 4—7. Åkning i jaktvagn, karriol, remmalag från Visingsö, höskrinda m. m. mot en afgift af 25 öre person.

7) De, som önska offentligt yttra sig under festen, böra anmäla sig hos bestyrelsens ordförande d:r C. G. Bergman.

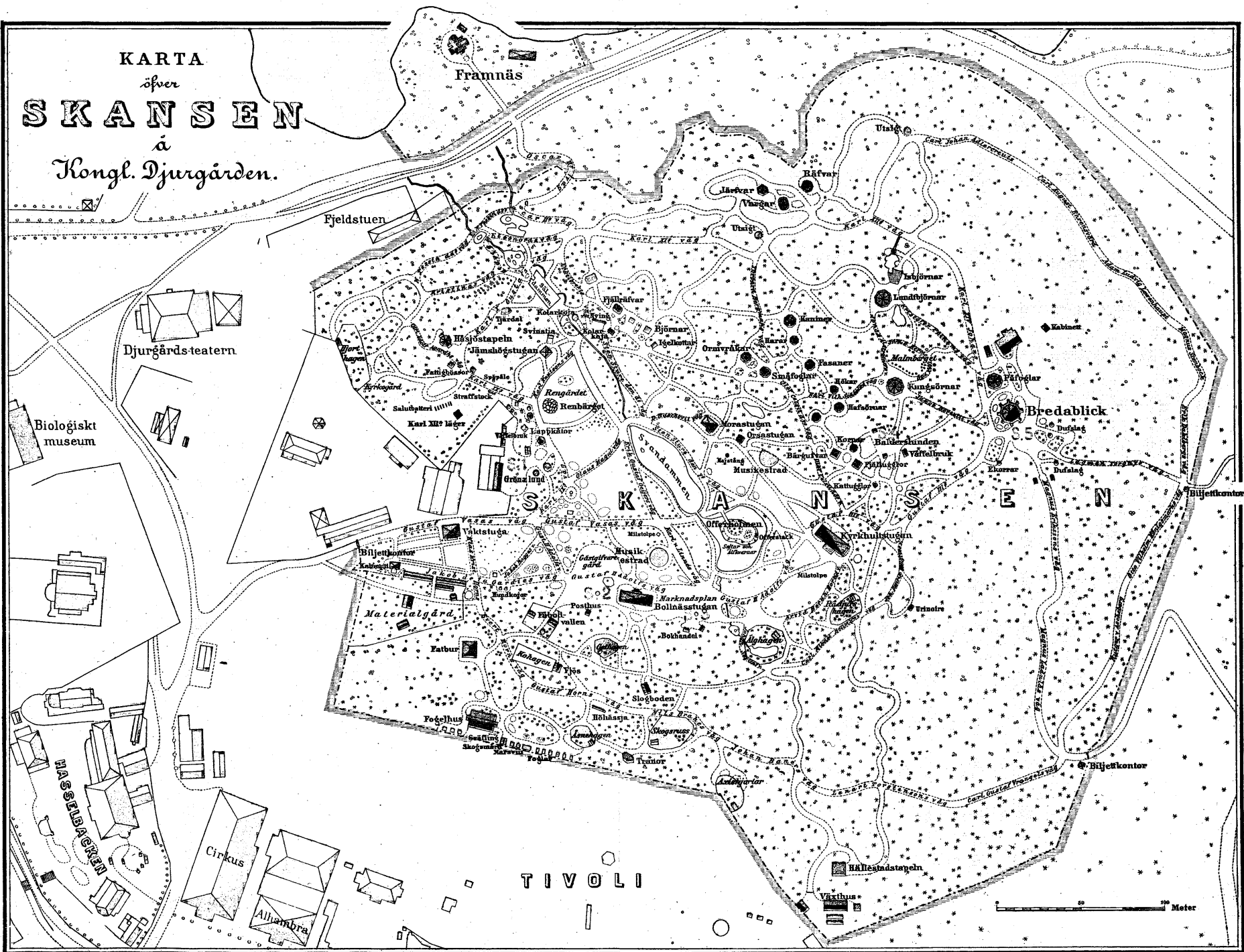
8) *Spårvagnar* afgå från Norrmalmstorg från kl. $\frac{1}{2}$ 4 e. m. och så länge sådant är behöfligt hvar 5:e minut; likaledes kl. 10—11 e. m. till Norrmalmstorg hvar 5:e minut (eljest hvar 10:e minut).

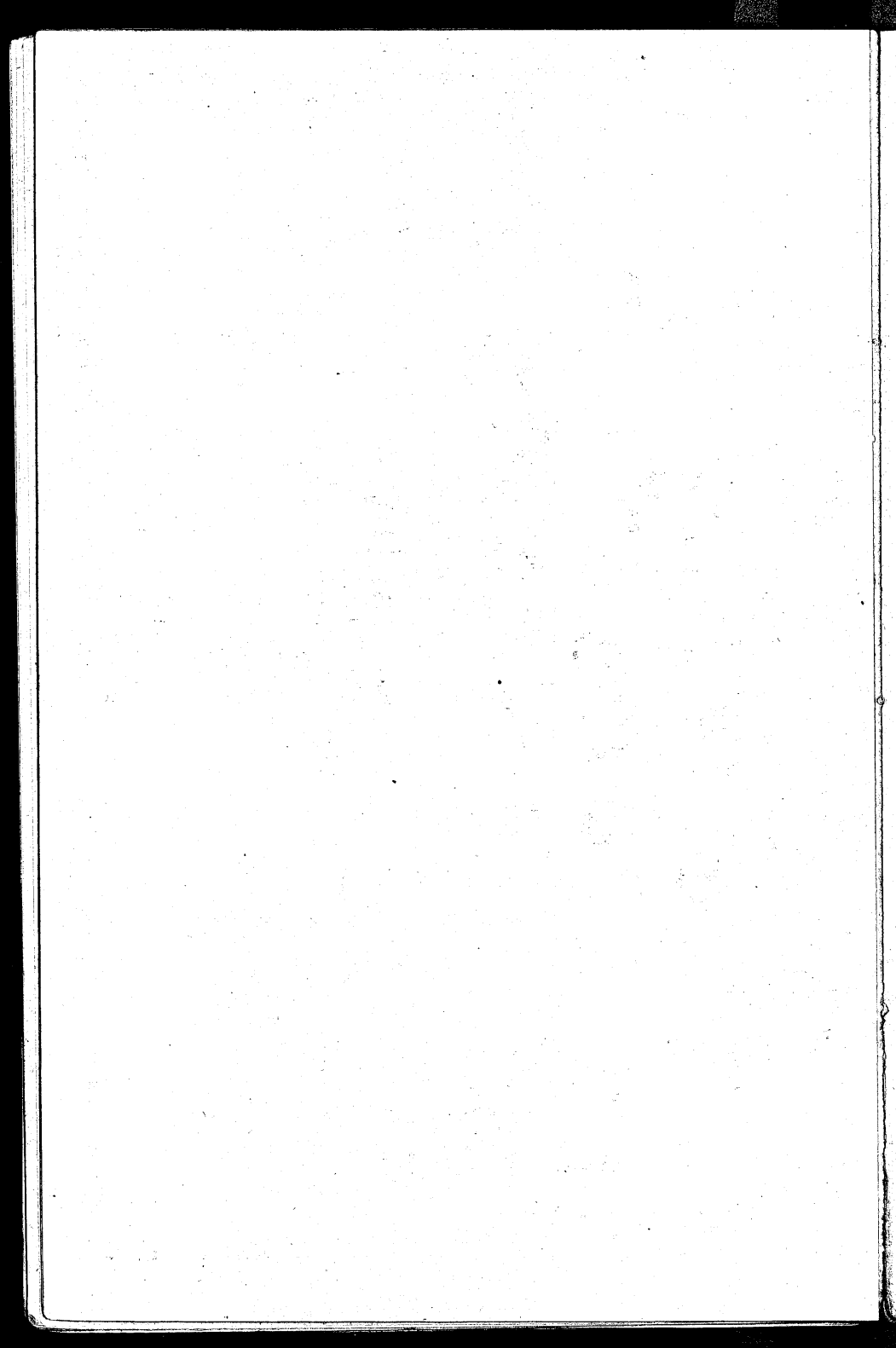
9) *Ångslupar* afgå å linjen Strömparterren—Alkärret (Djurgården) hvarje 15:e minut till kl. 11,30 e. m. Likaledes å linjen Räntmästaretrappan—Allmänna gränd hvarje 15:e minut till kl. 11 e. m.

KARTA
 öfver
SKANSEN
 ä
 Kongl. Djurgården.

Uppvisningar.

Undervisning i kvinnlig slöjd kommer att äga rum i Kungsholms folkskola, Fleminggatan 71, den 6 augusti kl. 10—12 f. m. samt i Klara folkskola den 7 och 8 augusti kl. 10—12 f. m.

Jakobs arbetsstuga, Malmskillnadsgatan 58 B, hålles i verksamhet alla tre mötesdagarna kl. 11 f. m.—3 e. m.

Arbetsstugor för barn hafva till ändamål att åt sådana minderåriga, hvilka eljest skulle på den från skolan lediga tiden gå sysslösa omkring på gatorna, gifva tillfälle till sådan för dem lämpad sysselsättning, som kan ingifva håg och kärlek till arbete.

Den danske kvindegymnastik (Paul Petersens system). Uppvisningen sker efter ett i 9 grupper indeladt rörelseschema, innehållande 25 olika, dels »frie övelser» och dels »apparatrörelser». Lokal: Norra latinläroverkets gymnastiksal, Drottninggatan 71 B. Tider: den 6 augusti kl. 6 e. m., den 7 och 8 augusti kl. 9 f. m.

Slöjdsaker

i trä, metall och papp, tillverkade af gossar i Klara och Kungsholms folkskolor under vårterminen 1895, visas i

Kungsholms folkskola, Fleminggatan 71, 3 tr. upp, den 6 augusti kl. 10—12 f. m. samt i

Klara folkskola, Vasagatan 11, 2 tr. upp, den 7 och 8 augusti kl. 10—12 f. m.

Diverse upplysningar för mötesdeltagarne.

Vid besök i de museer, inrättningar m. m., som här nedan uppräknas såsom för mötets medlemmar tillgängliga afgiftsfritt eller mot nedsatt afgift, bör alltid mötesmärket medhafvas och uppvisas.

Museer och samlingar.

Nationalmuseum, Blasieholmen:

- I. *Konstafdelningarna och konstslöjdaafdelningarna*: sönd. kl. 1—3 e. m. samt tisd. och fred. kl. 11 f. m.—3 e. m., fritt; onsd. och lörd. kl. 11 f. m.—3 e. m., 50 öre. *För mötesdeltagare afgiftsfritt* torsd. den 8 aug. kl. 11 f. m.—5 e. m.
- II. *Statens historiska museum och myntkabinettet samt egyptiska samlingen*: sönd. kl. 1—3 e. m. och fred. kl. 12—3 e. m., fritt; tisd. kl. 12—3 e. m., 25 öre. *För mötesdeltagare afgiftsfritt* torsd. den 8 aug. kl. 11 f. m.—5 e. m.

Nordiska museet: 1) *Allmogefdelningen*, Drottninggatan 71 A och C; 2) *Afdelningen för de högre stånden, handverks- och skråafdelningarna samt norska afdelningen*, Drottninggatan 77 och 79; 3) *Farmaceutiska afdelningen*, Drottninggatan 88. Öppna alla söckendagar kl. 11 f. m.—4 e. m. Söndagar kl. 1—3 e. m. Biljetter till alla dessa afdelningar 75 öre.

- 4) *Framnäs* å Djurgården: John Ericssons arbetsrum m. m. Öppet söndagar kl. 1—3 e. m., onsdagar och lördagar kl. 12—3 e. m. 25 öre;
- 5) *Skansen* å Djurgården, friluftsmuseum. Alla dagar från kl. 10 till mörkrets inbrott. 50 öre.

Mötesdeltagare erhålla tillträde till samtliga afdelningar den 5—9 augusti mot erläggande af hälften af ofvannämnda afgifter äfvensom fritt tillträde till Nordiska museets nybyggnad å Lejonslätten.

Lifrustkammaren, K. slottet, nordöstra flygeln, ingång från östra Lejonbacken: sönd. kl. 1—3 e. m. och fred. kl. 12—3 e. m., fritt; tisd. kl. 12—3 e. m., 50 öre. *För mötets medlemmar afgiftsfritt* den 7 och 8 aug. kl. 12—3 e. m.

Artilleriets historiska museum, Artillerigården, Riddaregatan 13: sönd. och onsd. kl. 1— $\frac{1}{2}$ /₃ e. m., 10 öre. Eljest hvarje dag efter anmälan hos styckjunkaren kl. 10—12 f. m.

Riksmuseets naturhistoriska samlingar, Vetenskapsakademien, Drottninggatan 94, ingång från Vallingatan: sönd. kl. 1—3 e. m. och onsd. kl. 12—2 e. m., fritt. Lördagar kl. 12—2 e. m., 25 öre. *För mötets medlemmar afgiftsfritt* alla mötesdagarna kl. 12—3 e. m.

Riksmuseets etnografiska samlingar.

I. Holländaregatan 15, ingång från Vallingatan: sönd. kl. 1—3 e. m. och onsd. kl. 12—2 e. m., 25 öre. *För mötets medlemmar afgiftsfritt* alla mötesdagarna kl. 12—3 e. m.

II. Kungsgatan 30, 4 tr. upp: månd. och tisd. kl. 12—2 e. m., 25 öre. *För mötesdeltagare afgiftsfritt* alla mötesdagarna kl. 12—3 e. m.

Riksmuseets samlingar af förstenade växter, Holländaregatan 15, ingång från Vallingatan: sönd. kl. 1—3 e. m. och onsd. kl. 12—2 e. m., fritt. *För mötets medlemmar afgiftsfritt* alla mötesdagarna kl. 12—3 e. m.

Geologiska museet, Mäster-Samuelsgatan 36 (samma hus som skolmötets utställning): måndagar och torsdagar kl. 1—3 e. m. *För mötesdeltagare* den 6 och 7 augusti kl. 3—5 e. m. Fritt.

Biologiska museet i närheten af Djurgårdsteatern. Söckendagar kl. 11 f. m. till mörkrets inbrott. 1 kr. *För mötesdeltagare* 25 öre från och med den 5 till och med den 11 aug.

Fiskerimuseet, Mäster-Samuelsgatan 43, 2 tr. upp. Söckendagar kl. 12—3 e. m., söndagar kl. 1—3 e. m. Fritt.

Hygieniska museet, Handverkaregatan 3. Öppet söndagar kl. 1—3 e. m., 10 öre. *För mötesdeltagare* alla mötesdagarna kl. 1—3 e. m., 10 öre.

Postvärdetecken-museum, Hamngatan 3 A. Söckendagar kl. 11 f. m.—3 e. m. och 5—7 e. m., söndagar kl. 1—4 e. m., 50 öre. *För mötesdeltagare* 25 öre.

Blanchs konstutställning, Hamngatan 16: internationell konstutställning af moderna mästars arbeten, söckendagar kl. 10 f. m.—5 e. m., 50 öre.

Sveriges allmänna konstförenings utställning, Västra Trädgårdsgatan 10, 1 tr. upp. Öppen söckendagar kl. 10 f. m.—5 e. m., söndagar kl. 1—4 e. m. 50 öre. *För mötesdeltagare 25 öre jämte aflämnande af en kontrollpolett, hvilken tillhandahålles vid ingången.*

Handarbetets vänners utställning, Brunkebergstorg 18: mötesdagarna kl. 10 f. m.—4 e. m., fritt. Upplysningar lämnas kl. 11—1.

Utställningen omfattar modellserier och elevarbeten, konstväfnader och konstsoömnad samt förslag till handarbetskurs för fortsättningsklassen vid läroverken för flickor, till hvilken kurs förebilderna äro hämtade från gammalsvenska allmogearbeten.

Bibliotek och läsrum m. m.

Kungl. biblioteket, Humlegården: läsesalen söckendagar kl. 10—3; visningssalen (handskrifter från 5:e till 15:e århundradet) kl. 11—2,30. Fritt.

Riksarkivet, Riddarholmen, alla söckendagar kl. 10—2,30 e. m. Fritt.

Pedagogiska biblioteket, Jakobs allmänna läroverk, Regeringsgatan 79. Stängdt under sommarmånaderna. Öppet *för mötesdeltagare* den 5—9 aug. kl. 1—3 e. m. Fritt.

Biblioteket kom till stånd på initiativ af Stockholms läraresällskap. Öppnades 14 januari 1885. Har upprätthållits genom bidrag från olika håll. De hufvudsakliga: a) ett årligt bidrag af 500 kr., beviljadt på förslag af öfverstyrelsen för Stockholms stads folkskolor; b) anslag af k. m:t, beviljade fem gånger, hvarje gång å 1,500 kr., hufvudsakligen till inköp och inbindning af böcker; c) årsavgifter af ledamöterna i sällskapet »Pedagogiska bibliotekets vänner». Lokal har af Stockholms stad upplåtits gratis. Biblioteket innehåller f. n. minst 13,000 band. Biblioteket öppet 1 sept.—15 juni tisd., onsd., torsd. och fred. kl. 6—8 e. m. Första häftet af en tryckt katalog, innefattande afdelningen »Uppfostrings- och undervisningsväsen» utgafs 1891. (Pris 75 öre.) Biblioteket är afsedt för lärare och lärarinnor vid *alla* slags uppfostringsskolor (folkskolor, allmänna läroverk, högre flickskolor m. m.) samt andra för uppfostran och undervisning intresserade personer.

Föreståndare: dr *N. G. V. Lagerstedt*. Bibliotekarie: fröken *Laura Löwenhielm*.

Läsesalongen, Beridarebangatan 25: in- och utländska tidningar och tidskrifter, böcker m. m., söndagar 2—10 e. m., söckendagar kl. 9 f. m.—10 e. m.; afgift för ett besök 20 öre, för längre tid efter taxa. *Mötesdeltagare* erhålla fritt tillträde alla mötesdagarna.

Fredrika-Bremerförbundets byrå, Drottninggatan 54, meddelar upplysningar om kvinnoarbetet i Sverige.

Stockholms internationella lärarinnehem, Kungsgatan 26, 4 tr. upp. Mötesdeltagare kunna få bese detsamma under mötesdagarna kl. 9—11 f. m.

Skolor.

Norra latinläroverket (Högre allmänt läroverk), Drottninggatan 71 B. För mötesdeltagare alla mötesdagarna kl. 2—4 e. m.

Södermalms högre allmänna läroverk, Skaraborgsgatan 14 eller slutet af Ragvaldsgatan. Med spårvagn från Slussen. För mötesdeltagare alla mötesdagarna kl. 11 f. m.—4 e. m.

Högre realläroverket, Roslagsgatan 19. För mötesdeltagare den 6—8 augusti och närmast följande dagar efter tillsägelse hos vaktmästaren, som träffas vid ingången från Tulegatan, då hufvudingången ej är öppen.

Utställning af elevarbeten i frihandsteckning och linearritning, utförda under läsåret 1894—1895. Samtliga vid läroverket under läsåret utförda arbeten i teckning äro utställda.

Johannis nya folkskolehus, Roslagsgatan 65. För mötesdeltagare alla mötesdagarna kl. 2—4 e. m.

Adolf Fredriks nya folkskolehus, Karlbergsvägen 34; spårvagn med öfvergång från Ringlinjen till Kyrkogårdslinjen eller Vasastadslinjen utan ny afgift. För mötesdeltagare alla mötesdagarna kl. 1—4 e. m. En större samling materiel för undervisningen i fysik och kemi. Utställning af elevarbeten i frihandsteckning och konstruktionsritning.

Kungsholms nya folkskolehus, Fleminggatan 71; spårvagn från Kungsgatan vid Drottninggatan eller öfvergång från Ringlinjen utan ny afgift. För mötesdeltagare alla mötesdagarna kl. 10—12 f. m.

Maria nya folkskolehus, Wolmar-Yxkullsgatan 16; ångspårvagn från Slussen. För mötesdeltagare alla mötesdagarna kl. 1—4 e. m.

Skolan för sinnesslöa barn, Norrtullsgatan 16. För mötesdeltagare alla mötesdagarna kl. 10 f. m.—2 e. m.

Institutet för döfstumma, Manilla å Djurgården, tillgängligt för mötesdeltagare alla dagar kl. 1—3 e. m.

Institutet för blinda, Tomtebodan, strax bortom Karlberg, tillgängligt för mötesdeltagare efter anmälan hos vaktmästaren.

Allmänna barnhuset, Norrtullsgatan 14, tillgängligt för mötesdeltagare alla mötesdagarna kl. 1—3 e. m.

Eugeniahemmet, strax utanför Norrtull, alla dagar kl. 2—4 e. m.

Öfriga sevärdheter.

- Kungl. slottet.** Visas alla dagar (drickspenningar till vaktmästarne; billigare då flera bilda ett sällskap).
- Riddarholmskyrkan.** Tisd. och torsd. kl. 12—2 e. m. (grafkoren upplysta), 25 öre; lörd. kl. 12—2 e. m., fritt. *För mötesdeltagare afgiftsfritt* den 7 aug. kl. 4—6 e. m.
- Riddarhussalen,** vid Riddarhustorget. Söckendagar kl. 10 f. m.—3 e. m. efter anmälan hos vaktmästaren, nedra bottnen till vänster.
- Allmänna telefonbolagets apparatsal,** Malmskillnadsgatan 30, 2 tr. upp. *För mötesdeltagare* tillgänglig den 8 aug. kl. 10 f. m.—3 e. m. Fritt.
- Panorama International,** Hamngatan 26. Öppen kl. 10 f. m.—9,30 e. m. 35 öre. *För mötesdeltagare* 20 öre.
- Industripalatset,** Karlavägen 30. Öppet kl. 9 f. m.—9 e. m.
- Panoptikon, A,** Kungsträdgårdsgatan 18: öppet kl. 10 f. m.—9 e. m., söckendagar 1 kr., söndagar 60 öre. *För mötesdeltagare* 50 öre.
- Panoptikon, B,** f. d. Blanchs konstutställningslokal, samma tid och samma afgift. (Här visas bilden af ångaren Drott med konung Oskar II och andra nutida personer ombord.)
- Rundmålningen** (Pompejis förstöring) vid Djurgårdsbrunnsviken, strax bortom Djurgårdsbron. Öppen alla dagar kl. $\frac{1}{2}$ 10 f. m. till mörkrets inbrott. 1 kr. *För mötesdeltagare* 50 öre.
- Svensk konstslöjdställning** (S. Giöbel), Kungsträdgårdsgatan 2 A. *Byrå och handarbetsutställning,* Norrlandsgatan 26. *Fritt för mötesdeltagare* kl. 9 f. m.—8 e. m.
- Mosebacke,** ingång från Mosebacketorg. Fri entré.
- Katarinahissen,** Stadsgården. Öppen kl. 8 f. m.—11 e. m.; afgift 5 öre upp och 3 öre ned.
- Mariahissen,** Söder Mälarstrand. Öppen kl. 8 f. m.—11 e. m.; afgift för hiss och ångfärja till Mälartorget 6 öre upp och 5 öre ned.
- Brunkebergstunneln,** ingång från Tunnelgatan eller David Bagaresgatan. Öppen kl. 6 f. m.—12 på natten; afgift 2 öre.
- Promenadplatser:** Kungsträdgården, Humlegården, Museiparken, Skepps- och Kastellholmarna, Berzelii park, Tegnérlunden, Järnvägs-parken, Karlavägen, Adolf Fredriks torg och Djurgården.

Restauranter, kaféer och matsalar.

I möteslokalernas närhet.

Berns' salonger, Berzelii park. *Kaffefrukost* 90 öre. *Middag*: smörgåsbord och 2 rätter 1,50 kr. Om aftnarna serveras smörgåsar.

Operakällaren, Nya operahuset. *Kaffefrukost* 90 öre. *Middag* och *supé* efter matsedel, moderata pris. *Sexor* från 1,50 kr.

Hotell du Nord, Kungsträdgårdsgatan 8. Måltider efter matsedel.

Hamburger Börs, Jakobsgatan 6. *Frukost*: smörgås och ost, 1 köttträtt samt öl, te eller mjölk 65 öre. *Middag*: smörgåsbord och 2 rätter med öl 1,20 kr. (*Table d'hôte* à 4 rätter med öl 1,50 kr.) *Supé*: smör och ost, varm rätt jämte öl, svagdricka eller mjölk 75 öre.

Blanchs kafé, Kungsträdgården. *Frukost*: Kallskuret med smör, 2 ägg eller varm rätt (efter matsedel) samt kaffe, te eller öl 75 öre. *Middag* efter matsedel. *Supé*: extra smörgåsbord, 2 varma rätter och efterrätt utan öl 1,50 kr. Middagskuponger gällande för 1,25 kr. kosta 1 kr.

Sveasalen, Hamngatan 18. *Frukost* med kaffe 65 öre. *Middag*: smörgåsbord, 2 rätter med öl 1,25 kr. *Supé* från 70 öre.

Kafé Viktoria, Kungsträdgården. *Frukost*: smörgåsbord, 2 ägg eller varm rätt och kaffe eller öl 90 öre. *Middag* enligt matsedel. *Sexor* utan öl 1 kr. till 1,25 kr.

Det öfriga Norrmalm.

Restaurant Continental, Vasagatan 22. *Frukost* 1 kr. *Middag*: smörgåsbord och 3 rätter 1,50 kr. *Sexor* från 1 kr.

Runan, Brunkebergstorg 15. *Frukost*, *middag* och *supé* serveras efter matsedel med 30 % rabatt.

Lilla W6, Karduansmakaregatan 10. *Frukost* och *supé* efter matsedel. *Middag*: smörgåsbord och 2 rätter med öl 1 kr.

Restaurant Cerevisia, Fredsgatan 13, nära Gustaf Adolfs torg. *Frukost* 50—75 öre. *Supé* 75 öre. *Sexor* 1 kr.

Nürnbergertunneln, Jakobstorg 3, 1 tr. ned. *Frukost*: smörgås med kallskuret, ägg, varm rätt, kaffe, öl eller mjölk 75 öre. *Middag*: 2 rätter med öl från 50 öre. *Supé* med öl eller mjölk 25—40 öre.

Norden, Mäster-Samuelsgatan 41 C. *Frukost* med öl, kaffe eller te 65 öre. *Middag*: smörgåsbord och 2 rätter med öl 1 kr. *Supé*: smörgåsbord, varm rätt och öl 75 öre.

Kronan, Hötorget 8. *Frukost*: smörgås, kötträtt och kaffe 70 öre. *Middag*: smörgåsbord och 2 rätter med öl 1 kr. *Supé*: smörgås, 1 varm rätt och öl 75 öre.

Nya hushållsskolans matsalar, Västra Trädgårdsgatan 19. *Frukost* med varm rätt 50 öre; dito med varm rätt och kaffe 65 öre. *Middag*: 2 rätter med öl 55 öre till högre pris. *Supé*: smörgåsbord, te eller gröt 40 öre. Då minst 5 poletter köpas, erhålles 5 öres rabatt pr polett.

Matlagningskolan, Hamngatan 22, 1 tr. upp. *Middag* (kl. 2—5): 2 rätter utan öl 60—75 öre.

Nya matlagningskolan, Brunkebergsgatan 3, 1 tr. upp. *Middag* (kl. 2—5): 2 rätter utan öl 60 öre. Då minst 15 poletter köpas, rabatteras 10 öre pr polett.

Klara matsalar, Hamngatan 17, 1 tr. upp. *Frukost*: smörgås, varm rätt samt dricka eller kaffe 60 öre. *Middag*: 2 rätter 60 öre med 10 öres rabatt. *Supé* 60 öre.

Hellmans matsalar, Drottninggatan 68. *Frukost*: smörgåsbord, varm rätt och kaffe 65 öre. *Middag*: 2 rätter utan öl från 55 öre. *Supé*: smörgåsbord, varm rätt och te 60 öre. Då 10 poletter köpas, rabatteras 5 öre pr polett.

Hushållsskolan (A. Söderstedt), Jakobsbergsgatan 23. *Frukost*: smörgåsbord, varm rätt, mjölk och kaffe 60 öre. *Middag*: 2 rätter utan öl 50—70 öre. *Supé*: smörgåsbord, varm rätt och te 60 öre. Rabatt vid köp af 10 poletter.

Praktiska hushållsskolan, Jakobsbergsgatan 15, n. b. Serveras goda smörgåsar, mjölk och läskedrycker.

Café d'Angleterre, Drottninggatan 6, 1 tr. upp. *Kaffefrukost*: smörgås, kallskuret, ägg, kaffe eller annan dryck 75 öre. *Middag* enligt mat-sedel. *Supé* 75 öre.

»**Tysta Mari**», Regeringsgatan 24, 1 tr. upp. *Kaffefrukost* med ägg och kallskuret 55—75 öre; kaffe, smör och bröd 35 öre; biffstek med potatis 35 öre; buljong 35 öre.

Kaféet, Drottninggatan 30, 1 tr. upp. *Frukost*: smörgås, kallskuret, 2 ägg, varm rätt, öl, mjölk, te eller kaffe 70 öre med 10 öres rabatt. *Supé*: smörgås, kallskuret, biffstek eller bräckt skinka, öl, mjölk eller te 75 öre med 10 öres rabatt.

Kaféet, Regeringsgatan 3. Kaffe, kallskuret och 2 ägg 50 öre; biffstek med potatis 50 öre; buljong 30 öre.

Kaféet, Regeringsgatan 18. Biffstek med potatis 45 öre; i öfrigt lika med »Tysta Mari».

Kaféet, Hamngatan 13. *Frukost* 40—75 öre. *Supé* 25—75 öre.

Kastellholmen. *Frukost* (kl. 9—2): smörgåsbord, 2 ägg och kaffe 90 öre. *Sexor* (kl. 7—10) à 1 kr. utan öl. Serveringen sker dels i det fria och dels i mindre hytter.

Östermalm.

Restaurant Riche, Birger Jarlsgatan 4. *Middag*: smörgås och 2 rätter med öl 1,10 kr. *Frukost* och *supé* efter matsedel till billigt pris.

Restaurant Anglais, Stureplan 1. *Middag*: table d'hote (smörgåsbord och 4 rätter) 1,50 kr. *Frukost* och *supé* efter matsedel.

Östermalms restaurant, Storgatan 5. *Middag*: smörgåsbord, 2 rätter och öl 1,10 kr. *Frukost* och *supé* efter matsedel.

Restaurant du Boulevard, Karlavägen 16. *Frukost*: smörgås, kallskuret, ägg och kaffe 75 öre. *Sexor* 1 kr.

Staden inom broarna.

Hotell Reisen, Skeppsbron 14. *Frukost* med öl och kaffe eller te 65 öre. *Middag*: smörgåsbord, 2 rätter med öl 1 kr. *Supé*: smörgås, varm rätt och öl 75 öre.

Skomakarekällaren, Slottsbacken 6. *Middag* 1,25 kr., i öfrigt lika med Reisen.

Iduna, Lilla Nygatan 4, nära Munkbron. *Frukost*: en bit varm eller kall mat jämte kaffe 65 öre; en bit dito med ett glas öl 45—50 öre. *Middag*: smörgåsbord, 3 rätter utan öl 1,50 kr.; 2 rätter 75 öre.

Matsalarna, Västerlånggatan 78, 1 tr. upp, ingång från Järntorget. *Frukost* med öl och kaffe 65 öre. *Middag*: smörgåsbord, 2 rätter med öl 80 öre. *Supé* efter matsedel med öl 65 öre.

Sjömanskapellet, Skärgårdsgatan 21, 1 tr. upp. *Frukost*: kött-rätt med öl 43 öre. *Middag*: 2 rätter med öl 57 öre. *Supé* från 25 till 35 öre.

Strömsborg, en liten holme i Norrström, nedgång från järnvägsbron. *Frukost* 1 kr. *Middag*: table d'hote (smörgåsbord och 4 rätter) 2 kr. *Sexor* från 1 kr.

Södermalm.

- Mosebacke.** *Frukost:* Smörgåsbord och varm rätt 75 öre. *Middag:* smörgåsbord, 3 rätter 1,50 kr. *Supé* från 40 till 75 öre. *Sexor* utan öl 1 kr. 5 middagskuponger, gällande för 1,35 st., kosta 5 kr.
- Restaurant du Sud,** Mariahissen. *Frukost* med öl och kaffe eller te 65 öre. *Middag:* smörgåsbord, 2 rätter med öl 1 kr. *Supé:* smörgåsbord, varm rätt och öl 75 öre.
- Pelikan,** Brunnsbacken 4 (vid Katarinahissen). } Lika med Restaurant
Vega, S:t Paulsgatan 2. } du Sud.
- Matsalarna,** Götgatan 7, 1 tr. upp. *Frukost:* smörgåsbord med dricka, mjölk eller kaffe 50 öre. *Middag:* 2 rätter 50 öre. *Supé:* smörgåsbord med dricka eller mjölk 50 öre. För öfrigt enligt matsedel.

Stockholms omgifningar.

- Hasselbacken** å Djurgården.
- Stallmästaregården** utanför Norrtull.
- Nackanäs värdshus** vid Järlasjön.
- Djursholms värdshus** i Djursholms villastad.
- Saltsjöbadens restaurant** å Saltsjöbaden. *Middag:* 3 rätter 1,50 kr. Under mötesdagarna äga mötesdeltagare köpa tur- och returbiljett Stockholm—Saltsjöbaden för nedsatt pris 75 öre.

Bad.

- Stockholms stads bad- och siminrättning,** vid järnvägsbron (föreståndare hr *Ol. Köhler*): såväl herr- som fruntimmersafdelningen öppen kl. 6 f. m.—¹/₂9 e. m. Afgift för ett bad 25 öre. *Samliga mötesdeltagare,* med undantag af dem, som äro bosatta i Stockholm, äga fritt tillträde och åtnjuta bad gratis under mötesdagarna.
- Skeppsholmens militärbadhus,** östra sidan af Skeppsholmen: öppet för herrar kl. 6 f. m.—2 e. m. och kl. 6—9 e. m. Afgift för hytt med handduk 25 öre, utan hytt med handduk 15 öre.
- Fruntimmersbadhuset** vid Skeppsholmsbron: öppet från kl. 6 f. m. till mörkrets inbrott. Afgift 25 öre med handduk. *För mötesdeltagare* 15 öre med handduk.
- Stockholms badhusaktiebolags varmbadanstalter,** Malm-torgsgatan 3 och Sturegatan 4: öppna kl. 7 f. m.—10 e. m. Alla slags ång-, kar- och duschbad serveras.
- Klara badinrättning,** Gamla Kungsholmsbrogatan 41: öppen kl. 7 f. m.—10 e. m. Alla slags ång-, kar- och duschbad serveras.

Kommunikationer.

Spårvagnar afgå å följande linjer:

- 1) *Ringlinjen* (Centralstationen—Norra Bantorget—Adolf-Fredriks kyrka—Roslagstorg—Humlegården—Norrmalmstorg—Kungsträdgården—Norrebro—Skeppsbron—Slussen—Riddarhustorget—Vasabron—Centralstationen) hvar $4\frac{1}{2}$ minut. } afgift tillsammans 10 öre.
- 2) *Östermalmslinjen* (Humlegården—Karlplanen) hvar $4\frac{1}{2}$ minut. }
- 3) *Södra Kungsholmslinjen* (Gustaf Adolfs torg—Tegelbacken—Handtverkaregatan) hvar 5:e minut (afgift 10 öre).
- 4) *Norra Kungsholmslinjen* (Hörnet af Drottning- och Kungsgatorna—Fleminggatan—S:t Eriks-gatan) hvar 5:e minut (afgift 10 öre).
- 5) *Vasastadslinjen* (Norra bantorget—Atlas—Oden-gatan—Norrtullsgatan) hvar 10:e minut (afgift 10 öre).
- 6) *Kyrkogårdslinjen* (Tegnérgatan—Norrtullsgatan—Norrtull—Haga grindar och Kyrkogården) hvar 10:e minut (afgift till Norrtull 10 öre; till Nya Kyrkogården 15 öre).
- 7) *Djurgårdslinjen* (Norrmalmstorg—Djurgården) hvar 10:e minut (afgift 10 öre).
(Anm. Ringlinjens vagnar hafva gröna skyltar och lyktor; de öf-riga röda.)
- 8) *Södermalmslinjen* (ångspårvagn Slussen—Hornstull) hvar 7:e minut. } afgift tillsammans 10 öre.
- 9) *Katarinalinjen* (hästspårvagn Ragvaldsgatan—Götgatan—Folkungagatan—Ersta) hvar 7:e minut. }

Linjerna 1 och 2 äro ställda i förbindelse med de fyra följande, så att passagerare, som erlagt afgift på endera af dessa båda linjer, äger för samma afgift omedelbart fortsätta färden på någon af de andra. »Öfvergångsbil-jett» begäres i så fall vid afgiftens erläggande.

Omnibus afgår hvar 6:e minut från Riddarhustorget öfver Gustaf Adolfs torg och Drottninggatan till Vasastaden (afgift 10 öre).

Åkare äro att tillgå på följande ställen:

Norr: Vallingatan (vid Adolf Fredriks kyrka), Kungstengsgatan, Brunkebergstorg, Jakobstorg, Södra Blasieholmshamnen, Centralstationen, Kungsgatan (vid Hötorget), Norrmalmstorg, Oxtorget och Rödbotorget.

Staden: Munkbrotorget, Myntgränden, Stortorget, Skeppsbron vid Gustaf III:s staty, Skeppsbron midt för Riksbankens hus och Skeppsbron midt för Brunnsgränden samt Riddarholmen.

Söder: Adolf Fredriks torg, Södra Bantorget, Stadsgården (nedanför Katarinahissen).

Östermalm: Karlavägen vid Gref-Turegatan och Karlavägen vid Engelbrektsgatan, Östermalms torg.

Kungsholmen: Bergsgatan (vid Scheelegatan).

Pris för körning från en plats till en annan inom tullarna: för 1 eller 2 personer 1 kr., för 3 eller 4 pers. 1 kr. 25 öre; 1 timmes körning för 1 eller 2 pers. 1 kr. 25 öre, för 3 eller 4 pers. 1 kr. 50 öre. Se vidare den fullständiga taxa, som måste finnas i hvarje åkdon!

Ångslupar afgå å följande linjer:

Gustaf III:s staty—Nationalmuseum (3 öre),

Gustaf III:s staty—Grefbron hvar 7:de minut (5 öre),

Bomslupstrappan (midt på Skeppsbron)—*Skeppsholmen* (3 öre),

Skeppsholmen—Djurgården (3 öre),

Strömparterren—Djurgården, hvarje hel- och halftimme kl. 8 f. m.—2 e. m.; därefter hvar 15:e minut till kl. 11 e. m. (10 öre),

Räntmästaretrappan (vid Slussen)—*Djurgården*, hvar 15:e minut (5 öre),

Räntmästaretrappan—Dockan—Tegelvikén, hvarje hel- och halftimme (8 öre),

Karl XII:s torg—Stadsgården, 7 minuter öfver hvarje kvart (5 öre),

Logårdrappan—Djurgårdsbrunn, hvarje hel- och halftimme (15 öre),

Bomslupstrappan—Manilla, 11 gånger dagligen (15 öre),

Bomslupstrappan—Lidingöbro värds hus, 4 gånger dagligen (30 öre),

Karl XII:s torg—Lidingöbro värds hus, 4 gånger dagligen (30 öre),

Nybron—Fjüderholmen, 7 gånger dagligen (30 öre),

Gymnasiegränd (Riddarholmen)—*Liljeholmen*, hvarje heltimme (12 öre),

Vasabron (vid Riddarhuset)—*Karlberg*, hvarje hel- och halftimme (12 öre).

Se vidare tidningen Sveriges Komunikationer!

Bantågens avgångs- och ankomsttider.

1) Stockholms centralstation.

S = Snälltåg, P = Persontåg, B = Blandadt tåg, G = Godståg.

Afgå till:			Ankomma från:		
G	5,0 f.m.	Uppsala.**)	S	6,55 f.m.	Malmö.
B	6,26 »	Riddersvik.	B	7,15 »	Värtan.
P	7,25 »	Göteborg, Elmhult.	P	7,16 »	Sundbyberg.
G	7,35 »	Hallsberg.	G	7,37 »	Märsta.**)
B	7,40 »	Uppsala, Storstik.	B	7,50 »	Enköping.
B	7,55 »	Värtan.	B	8,15 »	Gnesta.
S	8,0 »	Örebro (via Tillberga).	G	8,20 »	Uppsala.
B	8,35 »	Örebro (via Tillberga).	S	8,30 »	Göteborg, Kristiania.
P	8,52 »	Sundbyberg.	G	8,54 »	Värtan.
S	9,0 »	Uppsala.	B	9,28 »	Uppsala.
B	9,30 »	Järfva.	B	9,30 »	Södertälje.
B	9,45 »	Uppsala.*)	P	9,30 »	Sundbyberg.
B	10,10 »	Södertälje.*)	B	9,59 »	Riddersvik.**)
G	10,20 »	Krylbo.	B	10,34 »	Järfva.**)
B	10,52 »	Riddersvik.	B	11,0 »	Krylbo, Uppsala.
P	11,26 »	Sundbyberg.	B	11,20 »	Katrineholm.
G	11,30 »	Värtan.	S	11,45 »	Malmö.
B	12,5 »	Järfva.	P	1,1 e.m.	Sundbyberg.
B	1,0 e.m.	Mjölby, Laxå.	B	1,25 »	Värtan.
P	1,15 »	Sundbyberg.	B	1,36 »	Järfva.**)
B	3,0 »	Gnesta.	S	1,50 »	Örebro (via Tillberga).
B	3,5 »	Uppsala.	B	2,41 »	Riddersvik.**)
B	3,20 »	Värtan.	P	3,30 »	Sundbyberg.
B	3,40 »	Järfva.	B	4,31 »	Järfva.**)
P	3,40 »	Sundbyberg.	B	4,40 »	Töreboda, Linköping.
B	4,50 »	Katrineholm.	B	4,55 »	Uppsala.
B	5,0 »	Enköping.	P	5,46 »	Sundbyberg.
B	5,25 »	Uppsala, Krylbo.	G	6,13 »	Krylbo.
B	5,55 »	Järfva.	B	6,35 »	Värtan.
S	6,0 »	Malmö.	B	6,50 »	Järfva.**)
P	6,30 »	Sundbyberg.**)	P	7,16 »	Sundbyberg.**)
S	7,35 »	Göteborg, Kristiania.	S	7,20 »	Uppsala, Ånge.
B	8,0 »	Uppsala.	G	9,0 »	Hallsberg.
B	8,10 »	Värtan.	P	9,16 »	Sundbyberg.
P	8,30 »	Sundbyberg.	B	9,28 »	Värtan.*)
G	8,45 »	Märsta.	P	9,50 »	Elmhult, Göteborg.
B	9,5 »	Södertälje.	B	10,0 »	Örebro (via Tillberga).
S	9,50 »	Malmö.	B	10,15 »	Södertälje.*)
B	10,0 »	Värtan.*)	B	10,25 »	Uppsala.
P	11,0 »	Sundbyberg.			

*) Sön- och helgdagar.

**) Norra stationen.

2) Stockholms östra station.

Afgå till:			Ankomma från:		
G	9,0 f.m.	Rimbo, Knutby.	G	7,45 f.m.	Rimbo.
B	11,45 »	Rimbo, Norrtälje.	P	9,38 »	Norrtälje.*) Rimbo.
B	4,20 e.m.	Rimbo, Norrtälje.*)	G	6,8 e.m.	Knutby, Rimbo.
P	7,15 »	Vallentuna.**)	P	9,58 »	Vallentuna.**)

*) Söckendagar.

**) Sön- och helgdagar.

Till Djursholms Villastad.

Elektriska lokaltåg.

Från nedra Engelbrektsgatan (vid Humlegården) 6,57, 8,1, 8,40, 9,47, 10,15, 10,51, 11,17, 11,55 f. m., 1,20, 2,15, 2,45, 3,25, 3,50, 4,32, 5,20, 6,27, 7,30, 8,15, 9,45, 11,15 e. m. samt från Stockholms östra 6,25 f. m. till Djursholm

Från Djursholm 7,8, 8,55, 9,23, 10,28, 10,55, 11,58 f. m., 12,57, 1,35, 2,17, 3,1, 3,28, 4,35, 5,20, 6, 6,40, 7,30, 8,30, 9,2, 10,30 e. m. till nedra Engelbrektsgatan samt 11,50 e. m. till Stockholms östra.

3) Saltsjöbanan.

Hvardagar: från Stadsgården kl. 7, 8, 9, 10, 11, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11; från Saltsjöbaden kl. 7, 8, 9, 10, 11, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11.

Sön- och helgdagar: från Stadsgården kl. 8, 9, 10, 11, 12, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11; från Saltsjöbaden kl. 8, 9, 10, 11, 12, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11.

Pollettering af resgods kan verkställas vid centralstationen torsdags- och fredags afton kl. 8-9 för de mötesdeltagare, som innehafva returbiljett och som ämnar resa med påföljande morgons nedgående dagsnälltåg.

Stockholms omgifningar.

- Djurgården*: kommunikationer, se under »Spårvagn» och »Ångslupar».
- Rosendal*, Djurgården: ångslup afgår hvar hel- och halftimme från Logårds-trappan (afgift 15 öre).
- Haga*: spårvagn afgår hvar 15:e minut från Tegnérgatan (se under »Spårvagn»).
- Nya kyrkogården*: dito.
- Ulriksdal*: ångslup afgår från Stallmästaregården till Ulriksdals allé hvarje half- (ej hel-) timme kl. 8,30 f. m.—9,30 e. m. (afgift 20 öre). Dito från Stallmästaregården direkt till Ulriksdal 5 gånger dagligen (afgift 25 öre).
- Drottningholm*: ångf. Tessin afgår från Gymnasiigränd (Riddarholmen) 6 ggr dagligen (afgift tur och retur 1 kr.). För mötesdeltagare 70 öre för tur- och returbiljett.
- Djursholm*: ångb. Ågir och Ran afgår från Karl XII:s torg 4 ggr dagligen (afgift 60 öre). — Elektrisk spårvagn afgår från nedra Engelbrekts-gatan 20 gånger dagligen (se under »Bantågen»).
- Nackanäs* vid Järlasjön: ångslup från Ränntästaretrappan till Tegelviken (8 öre), därpå 5 minuters vandring till Barnängsbryggan, hvarifrån ångslup afgår till Nackanäs kl. 7:50 f. m.—10 e. m. (afgift 25 öre). — Järnväg via Saltsjöbanan till Sickla station (afgift 25 öre); därifrån 5 minuters promenad till Nackanäs.
- Gustafsberg* (vacker färd genom Skurusund): ångbåt afgår från Gustaf III:s staty 8 gånger dagligen (afgift tur- och retur 1 kr. 50 öre).
- Saltsjöbaden*: tåg afgår minst 16 ggr dagligen (afgift tur- och retur 1 kr.). Se »Bantågen»! För mötesdeltagare den 6—8 augusti tur och retur 75 öre.
- Dalarö*: ångf. Dalaröström afgår från S. Blasieholmshamnen kl. 2,15 e. m. (afgift 50 öre). — Tåg afgår från Stadsgården (se under »Bantåg») till Saltsjöbaden (afgift 75 öre). Därifrån till Dalarö afgår ångf. Maria II 3 ggr dagligen (afgift 75 öre).
- Vaxholm* och *Oskar-Fredriksborg*: ångarna Vaxholm, V:m Lindberg eller Tenö afgår från Logårdstrappan 6 ggr dagligen (däraf 2 ggr till Oskar-Fredriksborg); ångf. Viktoria fr. S. Blasieholmshamnen 3 ggr dagligen; (däraf 1 gång till Oskar-Fredriksborg); afgift tur och retur: till Vaxholm 1 kr. 20 öre, till Oskar-Fredriksborg 1 kr. 50 öre. (Fästnings-verken få utan afgift beses af svenska undersåtar; andra nationaliteter äga icke tillträde.)
- Gripsholm*: lusttur hvarje söndag, tisdag och torsdag (afgift tur och retur tisdagar och torsdagar 2 kr. 50 öre, söndagar 1 kr. 50 öre).
- Ångbåtarnas turer äro fullständigt angifna i Nya Dagligt Allehanda tisdagar, torsdagar och lördagar äfvensom i Sveriges Kommunikationer.
- Mötesbyrån tillhandagår i öfrigt med upplysningar rörande resor m. m.

Postkontor.

Centralpostkontoret, Rödbotorget, öppet kl. 8 f. m.—9 e. m.

Postkontoret, Lilla Nygatan 6, öppet kl. 8 f. m.—9 e. m.

Filialpostkontor: Hötorget 14, Götgatan 17, Karlavägen 23, Riddaregatan 20, Handverkaregatan 18 A och Karlbergsvägen 6, öppna kl. 9 f. m.—9 e. m.

Breflådornas tömningstider äro angifna å hvarje låda. De röda breflådorna tömmas kl. 6 e. m. Bref, inlagda i dessa lådor före nämnda tid, befordras med snälltågen kl. 7,35 och 9,50 e. m.

Telegraf.

Hufvudstationen, Skeppsbron 2, öppen hela dygnet.

Filialkontor: Börshuset, Handverkaregatan 18 A, Brunkebergstorg 2, Karlbergsvägen 6, Vallingatan 4, Birger Jarls torg (Riksdagshuset), Götgatan 11, Karlavägen 23 och Riddaregatan 27, öppna kl. 9 f. m.—9 e. m.

Telefon

för allmänhetens begagnande finnes i de flesta tidningskontor och cigarrbutiker samt vattenkiosker. Afgiften är i allmänhet 10 öre.

Stadsbud

äro placerade på en mängd olika ställen (under mötesdagarna äfven midt emot Frimurareordens hus). Lägsta afgiften för uppdrag är 25 öre. Vid mottagandet af uppdrag bör stadsbud aflämnas kvitto, å hvilket fullständig taxa finnes meddelad.

Sveriges allmänna folkskollärare- förenings ombudsmöte

hålles i *Vetenskapsakademiens hörsal*, Drottninggatan 96, måndagen den 5 augusti med början kl. 10 f. m.: Mötet, till hvilket förutom ombud från föreningens 180 kretsar äfven representanter från Norges, Danmarks, Finlands och Englands allmänna folkskollärareföreningar äro anmälda, kommer att bestå af följande tre afdelningar:

A) *Minnesfest* kl. 10 f. m.—12,30 e. m. med anledning af föreningens 15-åriga tillvaro.

B) *Öfverläggningsmöte* kl. 2—5 e. m.

C) *Samkväm* kl. 6,30—9,30 e. m.

Ombuden äga att den 3 augusti kl. 9 f. m.—1 e. m och 5—10,30 e. m. samt den 4 augusti kl. 9—11 f. m., 2—5 och 7—10,30 e. m. hos föreståndaren för Nordiska skolmötets byrå utfå ombudskort, som berättigar till rösträtt vid mötet, äfvensom program. Härvid böra de ombud, hvilkas namn ej blifvit upptagna i den tryckta förteckningen, genom företeende af protokollsutdrag eller fullmakt styrka sig vara till kretsföreningens representanter utsedda.

Från kl. 9 30 mötesdagen utfås dessa kort vid ingången till möteslokalen.

Äfven andra föreningsmedlemmar än ombuden hafva tillträde till mötet, så långt utrymmet det medgifver. I förhandlingarna får en hvar närvarande deltaga, men besluten fattas endast af ombuden.

Ingen inträdesafgift.

SÅNGER

afsedda att sjungas enstämmigt

vid

Sjunde nordiska skolmötet.

1. Hålsningssång.

Mel. af B. Crusell. (Nr 1.)*

V ar välkommen en hvar, som vår kallelse hört,
och som bjudit oss broderlig hand!
Vill du veta det mål, som tillsammans oss fört
och oss binder med kärlekens band?

För att tjäna vårt folk, för att främja dess rätt,
för att värna dess dyraste hopp
omkring bildningens fana vi slutit oss tätt,
och den fanan vi gladt höja opp.

Låt oss väcka den kraft, som var hårdt slumrad in
och i bojer försmäktande låg!
Låt oss kämpa för ljus, låt oss stärka vårt sinn'
uti sannings kristallklara våg!

Låt oss styra med mandom och segrande tro
genom hånande hinder vår gång,
och där kärleken slår emot framtiden bro,
låt oss rycka framåt under sång!

Men är målet för stort och blott ringa vår makt,
när vi våga för hoppet en dust,
må vi lita på den, som i hjärtat har lagt
denna klappande längtan och lust!

Så välkommen en hvar, som vår kallelse hört,
och som bjudit oss broderlig hand
och vill främja det mål, som tillsammans oss fört
och oss binder med kärlekens band!

(Efter L. BUDDE.)

* Numren inom parentes hänvisa till melodi uti Svensk Läraretidnings sångbok med supplement (70 enstämmiga sånger att sjungas vid läraremöten).

2. Glädje i Gud.

Mel. af J. Haydn. (N:r 40.)

Glädje utan Gud ej finnes,
 utan Gud ej finnes frid.
 Tom den lycka är, som vinnes,
 om vi glömma Gud därvid.
 Men ej högsta nöd skall rycka
 glädjens känsla ur vårt bröst,
 om i både nöd och lycka
 vi förnimma Herrens röst.

Låt oss därför glada sträfvä
 genom tidens dunkla lopp
 och ej tröttna eller bäfva,
 ställande till Gud vårt hopp!
 Låt oss i hans fruktan vandra
 på den väg, som blifvit vår,
 och den högre väg ej klandra,
 där han själf i vishet går!

Molnen våra blickar stänga,
 vanmakt tecknar våra spår,
 men till allt hans blickar tränga,
 öfver allt hans makt förmår.
 Fadershjärtat i det höga
 vårdar barnahjärtats rätt;
 fadershand och fadersöga
 heter Guds regeringssätt.

Stilla är hans gång och säker,
 som hans milda stjärnors gång.
 Våra hjärtans sår han läker,
 löser våra bördors tvång,
 endast vi de bud hörsamma,
 dem han skref i våra bröst,
 och det nådens ord anamma,
 som är själens ljus och tröst.

Så vi känna, hur försoning,
 helgelse och sinnesro
 på vår vandring, i vår boning
 med oss vandra, bland oss bo.
 Så vårt hjärta tröstligt minnes
 under lifvets sorg och strid:
 glädje utan Gud ej finnes,
 utan Gud ej finnes frid.

J. O. VALLIN.

3. Alltid modig!

Mel. af C. E. F. Weyse. (N:r 41.)

Alltid modig, när du går
 väg, som Gud dig sände,
 om du ock till målet når
 först vid världens ände!

Aldrig rädd! I sorg och natt
 lysa stjärnor klara.
 Bed ett fader vår, och gladt
 gå mot nöd och fara!

Strid för allt, hvad kärt du får,
 dö, om det så gäller!
 Då är lifvets konst ej svår,
 dödens icke heller!

(Efter K. RICHARDT.)

4. Pilgrimssång.

Melodi från medeltiden. (N:r 42.)

Härlig är jorden,
 präktig är Guds himmel,
 skön är själens pilgrimsgång!
 Genom de fagra
 riken på jorden
 gå vi till paradiset med sång.

Tidevarf komma,
 tidevarf försvinna,
 släkte följer släkters gång.
 Aldrig förstummas
 tonen från himlen
 i själens glada pilgrimssång.

Änglar den sjöngo
 först för markens herdar.
 Skönt från själ till själ det ljud:
 »Frid öfver jorden!
 Människa, gläd dig!
 Nu frälst du är från synd och död.»

(Efter B. S. INGEMANN.)

5. Bön för fosterlandet.

Dansk folksmelodi. (N:r 23.)

Bevara, Gud, vårt fosterland;
 håll öfver det din starka hand,
 och var dess hägn i strid som frid,
 i sorgens som i glädjens tid!

Här hafva våra fäder bott,
 arbetat, kämpat, hoppats, trott;
 här äfven vi vår boning fått
 med samma lif och samma lott.

Här se vi, hvad oss mest är värdt,
 allt hvad vi skatta dyrt och kärt.
 Ej fjärran finns en bygd, ej när,
 som är för oss, hvad denna är.

Här skola våra barn också
 en gång på våra stigar gå,
 ha det vi haft, se det vi sett,
 och be till Herren, som vi bedt.

Gud, skydda detta kära land,
 från sjö till sjö, från strand till strand;
 sänk öfver det din milda vård,
 som sommardagg på rosengård!

J. L. RUNEBERG.

6. Svenska folksången.

Svensk folksmelodi. (N:r 16.)

Du gamla, du friska, du fjällhöga nord,
 du tysta, du glädjerika sköna!
 Jag hälsar dig, vänaste land uppå jord,
 din sol, din himmel, dina ängder gröna.

Du tronar på minnen från fornstora dar,
 då äradt ditt namn flög öfver jorden.
 Jag vet, att du är och du blir, hvad du var.
 Ack, jag vill lefva, jag vill dö i Norden!

R. DYBECK.

7. Vårt land.

Mel. af F. Pacius. (Nr 17.)

Vårt land, vårt land, vårt fosterland,
 ljud högt, o dyra ord!

Ej lyfts en höjd mot himlens rand,
 ej sänks en dal, ej sköljs en strand
 mer älskad än vår bygd i nord,
 än våra fäders jord.

Och här och här är detta land,
 vårt öga ser det här;
 vi kunna sträcka ut vår hand
 och visa gladt på sjö och strand
 och säga: se, det landet där,
 vårt fosterland det är!

Vi älska våra strömmars brus
 och våra bäckars språng,
 den mörka skogens dystra sus,
 vår stjärnenatt, vårt sommarljus,
 allt, allt, hvad här som syn, som sång
 vårt hjärta rört en gång.

Och fördes vi att bo i glans
 bland guldmoln i det blå,
 och blef vårt lif en stjärnedans,
 där tår ej göts, där suck ej fanns,
 till detta arma land ändå
 vår längtan skulle stå.

Här är oss ljuft, här är oss godt,
 här är oss allt beskärdt;
 hur ödet kastar än vår lott,
 ett land, ett fosterland vi fått;
 hvad finns på jorden mera värdt
 att hållas dyrt och kärt?

Din blomning, sluten än i knopp,
 skall mogna ur sitt tvång.
 Se, ur vår kärlek skall gå opp
 ditt ljus, din glans, din fröjd, ditt hopp,
 och högre klinga skall en gång
 vår fosterländska sång.

J. L. RUNEBERG.

8. Hymn till konungen.

Mel. af O. Lindblad. (Nr 24.)

Ur svenska hjärtans djup en gång
 en samfäld och en enkel sång,
 som går till kungen fram!
 Var honom kungast och hans ätt,
 gör kronan på hans hjässa lätt,
 och än din tro till honom sätt,
 du folk af fräjdad stam!

Du himlens Herre med oss var,
 som förr du med oss varit har,
 och lifva på vår strand
 det gamla lynnets art igen
 hos sveakungen och hans män,
 och låt din ande hvila än
 utöfver Nordanland!

C. V. A. STRANDBERG.

9. Vår svenska fana.

Mel. af K. Collan. (Nr 25.)

Vår svenska fana, gul och blå,
 hur stolt i dina spår att gå
 och lyssna till din minnessång
 om svunna dagars segergång,
 då gult och blått
 vid svenska skott
 skref världen lag
 i Narvas slag,
 på Lytzens höga hedersdag!

Vår svenska fana gul och blå
 med minnesrika färger två,
 o fladdra fritt i vindens fång,
 sjung stolt för oss din framtidssång:
 hur slaget stod
 — men ej i blod —
 hur bok och vett
 och plog och spett
 åt Sverige nya segrar gett!

Vår svenska fana gul och blå
 i solglans fram för folket gå!
 Må mandom lyfta högt din stång,
 må kärlek sjunga ljuft din sång!
 Till fredlig id,
 till frihetsstrid
 i årans spår
 vår fana går —
 för segern Gud allsmäktig rår.

E. BECKMAN.

10. Vårt fria ord.

Mel. af O. Lindblad. (N:r 27.)

Den har intet fosterland, som
 ställer
 alla lika högt, så sant jag tror.
 Den har ingen kär och får ej heller,
 som ej älskar öfver allt sin mor.
 Klingar icke modersmälet skönast?
 Binder ej vårt hem med dubbla garn?
 Lyser icke själfva ljuven grönast
 på den torfva, där vi lekt som barn?

Trälens klenmod gör, att han för-
 kättrar
 hvarje öppenhjärtigt ord han hör,
 ty han känner mindre sina fjättrar,
 när han tänker, som hans herre gör.
 Men ett folk, som fått i arf att länka
 sina öden själf och obestridd,
 älskar sina egna tankar tänka,
 och det måste säga ut dem fritt.

Men vårt land är icke marken bara
 eller språket, som vi lärt så flinkt,
 det är tanken ock, den svenska, klara,
 och vårt frihetsarf, vår själs instinkt,
 och vår goda rätt att öfverväga,
 hvad oss höfves, öppet, oinskränkt,
 för att se'n vår trygga mening säga
 åt all världen, fritt och oförkränkt.

Därför ve den hand, som afskär tungan
 på det folk, som en gång haft en röst!
 Ve den, som med vilja sårar lungan
 i offentlighetens breda bröst!
 Det är godt att lägga tyngd i slaget,
 när man fått en klinga i sin hand,
 ännu mer att ha ett ord i laget
 en gång, när det gäller folk och land.

C. V. A. STRANDBERG.

11. Fortidsminnen.

Mel. af J. Gläser. (N:r 32.)

Vaknen, Nordens alla hjärtan,
 ur den långa vinterdvala!
 Lyssnen åter till de röster,
 som om adla bragder tala!
 Vaknen, vaknen upp till lifvet,
 I, som drogens hårdt med öden!
 Morgonrodnans fana svajar,
 upp och följn hennes öden!

Vaknen upp och leten idogt
 i de kämpekummel höga,
 i de stora minnesmärken,
 anden ställde för vårt öga!
 Vaknen upp till syn och sinne
 för det stora, för det ljufva,
 som kan smälta kvinnohjärtan,
 som kan hjältehjärtan kufva!

Hör de djupa ljud från Nordens
barndomsdagars Baldershage,
kämpeluren, Hemdallshornet,
silfverharpans klang hos Brage!
Hör, det är den vaggsång, Nornan
fordom kvad för folkets öra
och ett nordiskt barnahjärta
annu glädes af att höra.

Lyssna, lyssna, djupt ur fjällen
hörs en ton, ej än förgången,
från den gamla Valas harpa,
kämpevisan, skaldesången!
Vindens kvad i askens krona,
hviskningen vid Baldersbålet,
Fröjas suck och svärdens stålklang
ljuda än i modersmålet.

Vaknen upp och skåden klarligt,
huru fädren här i Norden
sträfvade till mer än ära
och till mer än glans på jorden,
ja, till mer än Valhalls glädje
och ett rum i fadershuset —
till att dö vid gudars sida
i den sista strid för ljuset!

V. RYDBERG. (Efter O. VIG.)

12. Vårt mål.

Mel. af R. Bay. (N:r 4.)

Vi ej oss sammanslutit
för glammets korta stund,
men framtids allvar gjutit
sitt lif i vårt förbund:
att andens skatter söka,
att ljus för lifvet få,
att folkets fromma öka —
det är till det vi trå.

Det arf vi skola finna,
är kunskaps gyllne skatt
och stjärneljus, som brinna,
där förr var dunkel natt:
hvert lifvets dåd på jorden,
hvar tanke stark och god,
hvad skönast här i Norden
för folkets hjärta stod.

Det är vår mandoms ära,
vår fröjd i ålderns höst,
att ljusets sådd skall bära
sin frukt i folkets bröst.
En dröm mer skön ej finnes
än den på hoppets strand
om arfvedel, som vinnes
i andens fosterland.

Sig ljuset ej skall dölja
för den, som söker det.
O, låt oss trofast följa
dess väg i sannings fjät,
tills sol sin stråle sänder
med morgonrodnans brand
och dagens klarhet tänder
för älskadt fosterland!

(Fritt efter O. ARVESEN.)

13. Vårt kall.

Tysk folkmelodi. (N:r 12.)

Ett land vi ha, ett fagert land
med väna, trolska bygder.
Ett språk vi ha, ett modersmål
med klang än vek, än skarp som stål.
Ett land vi ha, ett fagert land
med väna, trolska bygder.

På skogklädd höjd, i daggstänkt dal,
på utsiktsvida slätter
af folkets kärlek byggd och närd
står mången bergfaste bildningshärd —
på skogklädd höjd, i daggstänkt dal,
på utsiktsvida slätter.

Det är ett skönt, ett ädelt kall
att härdens lågor vakta,
att tända eld i barnasjäl,
att lyftning ge åt dagaträl.
Det är ett skönt, ett ädelt kall
att härdens lågor vakta!

Du lågors vakt, så hög då stolt,
fast ansvarstyngd, din panna!
Ty framtidsödet för vårt länd
det hvilat i din ringa hand.
Du lågors vakt, så hög då stolt,
fast ansvarstyngd, din panna!

O.-H.

14. Såningsfältet.

(Med anledning af Sjunde nordiska skolmötet.)

Mel. af R. Nordraak. (N:r 28.)

Bröder! Systrar! I vår egen
mark vi plöja mål!
Nordens barn är åkertegen,
ljusets säd vi så.
Lång är årens nötta läxa,
fålig är vår id;
men ur stilla mödor växa
skördar i sin tid.

Älska Gud och fosterlandet,
frihet, ljus och fred —
vare det föreningsbandet
mellan våra led!
Må vi lära högt att tänka
så i stort som smått
och i arf åt barnen skänka
allt, hvad bäst vi fått!

Vårda må vi fädrens minnen,
deras kraft och tro,
och i barnens varma sinnen
bringa dem att gro —
forna enkla seder mana
fram till lif igen
och af folkets söner dana
vakna, starka män!

FRITHIOF HOLMGREN.

15. Framåt i ljusets strider!

(Med anledning af Sjunde nordiska skolmötet.)

Mel. af G. Wennerberg. (N:r 3.)

Framåt, framåt i ljusets strider,
du ungdomsfriska kämpahär!
Ditt sköna mål skall nås omsider,
om sanningsfacklan högt du bär.
Du kallad är att sprida ljuset
med trohet i de ungas värld;
så blicka hoppfullt upp ur gruset
och väpna dig med andens svärd!

Ja, rusta dig alltjämt att draga
i fält mot mörkrets jättemakt!
Låt endräkt höja krafter svaga,
hväss lans och spjut vid samfald vakt!
Med hand i hand vi trofast vandra
till högre klarhet för vår id.
I vänlig fejd emot hvarandra
vi stärkas för gemensam strid.

Framåt med Herrens kraft i striden
för ljusets makt i nordanland!
Hur kampens vågor gå i tiden,
de ledas innerst af hans hand.
Låt därför ej det mörka, kalla,
som hotfullt möter här och där,
med isig tyngd på modet falla!
Framåt, du ljusets kämpahär!

JOH.S JOHANSSON.

16. Slöjdsång.

Mel. af B. Crusell. (N:r 57.)

Länge ha människor
bleknat vid boken,
mistat de friska
kropparnas fröjd.
Länge ha människor
trålat vid plogen.
Flygkraften miste
jordbunden själ.

Kraften var splittrad,
skönheten flyktad,
väsendets samklang
skorrande brast.
Ingen förstod att
ena det skilda,
stämma de brustna
strängar till spel.

Då vi oss vända
hän till den gamla
konsternas moder,
stärkande slöjd.
Den ger som förr i
släkternas barndom
kropparnas hälsa,
själarnas kraft.

SELMA LAGERLÖF.

17. Suomis sång.

Mel. af F. Pacius. (N:r 59.)

Hör, hur härligt sången skallar
mellan Väjnös runohallar:
det är Suomis sång!
Hör de höga furor susa,
hör de djupa strömmar brusa:
det är Suomis sång!

Och de väna, blyga dalar,
där en bäck bland blomstren talar:
det är Suomis sång!
Och de skogbeksörta fjällar,
lekande i stjärnekvällar:
det är Suomis sång!

Se, bland drifvor högt vid polen
strålar klar midsommarsolen:
det är Suomis sång!
Se på himlens mörka båga
nattens norrskensflammar låga:
det är Suomis sång!

Öfverallt en röst oss bjuder,
öfverallt en stämma ljuder:
det är Suomis sång!
Broder, äger du ett hjärta,
i dess tjusning, i dess smärta
hör blott Suomis sång!

E. VON QVANTEN.

18. J Finlands skog.

Finsk folkmelodi. (N:r 69.)

Dold mellan furorna ligger min
koja,
djupt i den finska skogens ljufva sus.
Högt öfver topparna resa sig bergen,
blånande skönt uti morgonens ljus.
Hoj lari lari la, hoj lari lari la!
Susa ditt svar, du min finska skog!

Långtin i skogen hörs göken besjunga
flitigt och ömt, hur skön hans maka är.
Klangen af valthornens dallrande
toner
när mina öron från fjärran och när.
Hoj lari lari la, hoj lari lari la!
Susa ditt svar, du min finska skog!

Det är min egen ande, som talar,
talar med finska skogens djupa röst.
Därföre kan jag ej styra min tunga,
sjunga jag vill ur mitt fulla bröst.
Hoj lari lari la, hoj lari lari la!
Susa ditt svar, du min finska skog!

YRJÖ KOSKINEN.

19. Vårt brödrfolk.

Mel. af L. M. Ibsen. (N:r 60.)

Jag vet ett folk, som ärft af Tor
 det kärftva och bestämda tycket;
 det liknar oss till lynnet mycket,
 och vägg i vägg med oss det bor:
 ett folk af enkla frihetsseder,
 af manligt allvar, tro och heder,
 ett folk med karga näringsfång,
 men rikt på saga och på sång.

Det är med litet nöjdt som vi,
 och mycket nog det kan umbära,
 blott ej sitt själfbestånd, sin ära,
 den lifsluft, som det andas i.
 I detta folk af odalmänner
 man på den djärfva pannan känner
 de ättefäder utan krus
 för halfva världens riddarhus.

De ha som vi sin friska färg
 i viljan kvar, de kära fränder,
 och de ha lika hårda händer,
 som gnejsen är i deras berg;
 och därför, huru ödet fogar,
 kan friheten i deras skogar
 med mörkblå hafvet i sin rygg
 på eget hemman sitta trygg.

C. V. A. STRANDBERG.

20. Hälsning till brödrfolken.

Mel. af B. V. Hallberg. (N:r 33.)

Landet, som närt oss i moderligt sköte,
 främst ägnar sången sitt hyllande ord.
 Dock ilar gärna vid vänternas möte
 broderlig tanke till folken i Nord.
 Kom att oss lifva och styrka och rena,
 glädje, som tronar på allvarets grund!
 Kommen, o minne och hopp, att förena
 gammal och ung i den festliga stund!

Fordom i splitets och fördomens tider
 folken ej ännu förstodo hvarann.
 Nu blott gemensamt de fåga i strider,
 hjärta vid hjärta och man invid man.
 Vänner från öster, från väster, från söder,
 Norden er sluter med fröjd i sin famn.
 Trofasta vänner och älskade bröder!
 — Sådant är stundens och framtidens namn.

Finnar och norrmän och svenskar och danskar,
 hvar med sitt drag, men så lika ändå!
 Mätte, när häfdermas genius granskar
 en gång vår framtid, han döma oss så:
 »Fördomen flyktade, kärleken rädde,
 verk trädde fram af evärdelig halt.
 Mycket, fast skilda, de redan förmådde,
 men i förening förmådde de allt».

A. V. STAAFF.

21. Ja, vi elsker.

Mel. af R. Nordraak. (Nr 28.)

Ja, vi elsker dette landet,
som det stiger frem,
furet, vejrbidt over vandet,
med de tusend hjem,
elsker, elsker det og tænker
på vor far og mor
og den saganat, som sænker
drømme på vor jord.

Dette landet Harald bjerget
med sin kjämperad.
Dette landet Håkon verged,
medens Öjvind kvad.
På det land har Olav malet
korset med sit blöd,
fra dets høje Sverre talet
Roma midt imod.

Bönder sine öksar brynte,
hvor en här drog frem.
Tordenskjöld langs kysten lyste,
så den lystes hjem.
Kvinder selv stod op og strede,
som de vare mænd;
andre kunde bare græde,
men det kom igjen!

Hårde tider har vi døjet,
blev til sidst forstödt.
Men i værste nød blåöjet
frihed blev os födt.
Det gav faderkraft at bære
hungersnöd og krig.
Det gav döden selv sin äre —
og det gav forlig.

Norske mand i hus og hytte,
tak din store Gud!
Landet vilde han beskytte,
skjönt det mörkt så ud.
Alt, hvad fädrene har kämpet,
mödrene har grädt,
har den Herre stille lämpet,
så vi vandt vor ret.

Ja, vi elsker dette landet,
som det stiger frem,
furet, vejrbidt over vandet,
med de tusend hjem.
Og som fädres kamp har hävet
det af nöd til sejr,
også vi, når det blir krävet,
for dets fred slår lejr.

BJ. BJÖRNSON.

22. Vore erobringer.

Mel. af L. M. Ibsen. (Nr 60.)

Den gang vort eget land vi tog
af hundredårig is og harme
og lagde det for sol og varme
og bygde det med lov og plog,
af klippen fik vi skatten gravet,
med hvide sejl indtog vi havet,
og fri bröd tanken over pol
af våren frem som midnatssoll!

Og end erobrer vi med Gud:
hver plet, vi lægger ind til ager,
hvert skib, vor sjö i favnen tager,
hver barnesjal, vi folder ud,
hver tankegnist, som livet klarer,
hver dåd, som öger og bevarer —
er en provins til landet lagt
og for vor frihed varig vagt!

BJ. BJÖRNSON.

23. Nordmannen.

Norsk folkmelodi.

Millom bakkar og berg ut med
havet
heve nordmannen fenget sin hejm,
der han sjölv heve tufferne gravet
og sett sjölv sine hus uppå dejm.

Han såg ut på dej stejnutte strender;
der var ingen, som der hadde bygt.
»Lat oss rydja og byggja oss grender,
og so ejga me rudningen trygt».

Kring um dalen stod fjellisom grindar,
men um bergi var grasgröne band.
Der hang gjekk millom hejdarogtindar,
og der såg han so vidt yver land.

Fram på vetteren stundom han tenkte:
»giv eg var i ejt varmare land!»
Men når vårsol i bakkarne blenkte,
fekk han hug til si heimlege strand.

Han såg ut på det bårutte havet;
der var ruskutt å leggja ut på;
men der lejkade fisk ned i kavet,
og den lejken, den vilde han sjå.

Og når liderna grønka som hagar
og det lavar av blomar på strå,
og når nåter er ljosa som dagar,
kann han ingenstad vänare sjå.

IVAR AASEN.

24. Norges natur.

Mel. af A. E. M. Grétry. (N:r 55.)

Det er min sjæl en frydfuld trang
at gjeste Norges dale,
den gamle fjeldkoll elsker sang,
de glade hjerters tale.
Kom til den fagre Maridal,
til Klejvens svimlende portal,
kom hvor som helst, og Norge skal
dig i sin favn husvale!

Hvad tænksomt, sværmerisk øje fik
du, tjernets stille vove —
hvad ord den susende musik
i åsens dybe skove!
Den mand er ej i Norge fød,
som den ej gjør i hjertet blød;
det er hans vuggesang, der lød
ifra de dybe skove.

Hvor strømmer ud berusning sød
fra dalens birkelunde!
Det var en drøm i engleskjød
på deres mos at blundel
Hvad harpespil i denne bæk,
hvad melodi, hvor sød en skræk!
Beständig ny den toner væk,
ak, som fra perlers munde.

Hist slanken silje, heg og pil
og rogn sig sammenranke.
Det nøgne fjeld de dække vil
det er en kjærlig tanke.
Så, norske brødre, bryst ved bryst,
vi ville med vemodig lyst
vor moders bryst selv hylle til —
det er en kjærlig tanke.

HENRIK WERGELAND.

25. Sagas hal.

Melodi: Sinclairsvisan. (N:r 9.)

Et rosenlund under Sagas hal,
der gjemmer hellige minder,
med sagte rislende bølgefald
den klare Søkvaæk rinder.
Der er en kalk så sød og sval
af dette væld at tømme,
og Nordens mænd fra fjæld og dal
går did i vågne drømme.

Ti elven nynner et gammelt kvad,
der bæres vidt over strande,
om asers drot, som ved bredden sad
og drak af rislende vande.
Mens Sagas ånd i denne drik
det svundne åbenbared,
stod fremtids syn for Odins blik
af mindets glans forklaret.

Vi vandrer da til den klare strøm
 i Sagas fredede rige.
 Vort Nordens lyseste fremtidsdröm
 vil der af bølgerne stige.
 Ti Odins åt har intet våld,
 der mere lifig kväger,
 end dette håb for Nordens held,
 som bor i mindets bager.

J. S. C. WELHAVEN.

26. Vort broderland.

Mel. af F. A. Reissiger. (N:r 8.)

Se hist ved Östersaltets vove
 det underfulde sagaland
 med søer blå, med dunkle skove
 med dejlig mö, med kraftig mand.
 Der lever sang på folkets munde,
 der klinger fuldt det gamle sprog,
 der skrider gennem mindets lunde
 de store fädres lange tog.

Vidt lyser de med sverd, med krone,
 de Karlars, de Gustavers rad.
 Hvor sådan häder kunde tone,
 der skyder egen atter blad.
 Af Sveas grund, den dybe, gamle,
 med duft linnäa blomstrer frem,
 og skalde, vismänd rigt sig samle
 på ättehöj ved Odins hjem.

Vort tvillingland, du Norge ligner;
 vi hilser dig med broderhäand;
 os begge nu jo kjärlig signer
 den samme milde herskeräand.
 Brudt er de mørke tidars skranke,
 vor halvö Kjölen sondrer ej:
 fra Vesterhav til öst har tanke,
 har fod, har hjerte åben vej!

A. MUNCH.

27. Kärlighed fra Gud.

Folkmelodi.

Kärlighed fra Gud
 springer lige ud
 som en kilde klar og ren.
 I dens stille bund,
 i dens dybe grund
 gemmes livets ädelsten.

Kärlighed fra Gud
 som en yndig brud
 kommer smykket til os ned.
 Luk kun op din favn!
 Kom i Jesu navn!
 Himlen bringer den jo med.

Kärlighed fra Gud
 er det store bud,
 er det eneste, jeg ved.
 Bliv i kärlighed,
 og du har Guds fred,
 ti Gud selv er kärlighed!

J. SCHÖRRING.

28. Jeg så ham.

Norsk folkemelodi.

Jeg så ham som barn med det solrige øje
i regnbuens glans på de hjemlige høje.
Han kyssed min kind og vi leged med stjerne,
mens korset stod skjult mellem løv i det fjerne.

Jeg så ham som yngling i livskraftens morgen,
da ånden fløj højt imod herlighedsborgen.
Han vinked min sjæl, og jeg glemte det lave,
hans ild kasted glans på forkränkelsens græve.

Jeg så ham som mand i den modnere sommer,
da synderen skjælv for den hellige dommer,
da hjertet slog tungt, og min isse var sænket,
da dødstanken strengt havde livsmødet länket.

Først da fik jeg kjende hans salige nåde,
først da löste korset forargelsens gåde,
først da lærte hjertet at favne den byrde,
som han mig har rakt, den forbarmende hyrde.

Først da har jeg sagt ham, hvad för jeg ej vidste,
at han er den förste og bliver den sidste,
först da har jeg sagt, at med ham vil jeg följ
i liv og på dödens, den rullende bölge.

Først da har jeg sagt, at til ham vil jeg ile,
som grädende barn ved hans bryst söge hvile.
Hos ham vil jeg mig og min usselhed skjule,
kun da fries jeg ud af fortabelsens hule.

Og engang jeg ser ham, når lyset nedbränder,
da strækker jeg mod ham de segnende händer.
När hjertet står stille og öjet vil briste,
da hilser jeg ham med et smil, med det sidste.

V. BIRKEDAL.

29. Der er et yndigt land.

Mel. af H. E. Kröyer. (Nr. 30.)

Der er et yndigt land,
det står med brede böge
när salten Österstrand.
Det bugter sig i bakke, dal,
det hedder gamle Danmark,
og det er Frejas sal.

Der sad i fordums tid
de harniskklädte kämpere,
udhvilede fra strid;
så drog de frem til fjenders mén;
nu hvile deres bene
bag höjens bautasten.

Det land endnu er skjönt,
 ti blå sig søen bælter,
 og lövet står så grönt;
 og ädle kvinder, skjönne mö'r
 og män'd og raske svende
 bebo de danskes ö'r.

A. OEHLENSCHLÄGER.

30. Høje Nord.

Mel. af J. Gläser. (Nr 62.)

Høje Nord, friheds hjem —
 ej for mørket til at true,
 men for solen til at lue
 og for liv til at gro frem!
 Lad det bryde, lad det gjäre!
 Stem ej strömmen, tål dens brag!
 Den vil bäre
 gröde til en sommerdag.

Høje Nord, sangens bo —
 ikke den, der dvalebinder —
 den, der tänder glöd på kinder,
 först gör fri og så gör fro!
 Kald dit kor fra skovens sale!
 Lär i sky det vinger slå!
 Lär det dale
 dybest ned i bondevrå!

Høje Nord, håbets borg,
 hvor det op i mulmet vælder,
 hvor uträtelig det melder
 vårfrød efter vintersorg!
 Nyn det ind i drenge kjække,
 så de le ad jätters larm!
 Lad det lægge
 lys i tanken, stål i arm!

Høje Nord, kämpehal!
 Det er tid, at kraften kjendes,
 det er tid, at sener spändes,
 tid til stigen eller fald.
 Kald på heltene, der blunde!
 Saml i ét de skilte råd,
 og i munde
 läg os ordet, som er dåd!

C. HOSTRUP.

31. Livsoplysning.

Mel. af C. E. F. Weyse. (Nr 54.)

Hvad solskin er for det sorte muld,
 er sand oplysning for muldets frände,
 langt mere värd end det röde guld
 det er sin Gud og sig selv at kende;
 trods mörkets harme,
 i strålearme
 af lys og varme
 er lykken klar!

Som solen skinner i förårstid,
 og som den varmer i sommerdage,
 al sand oplysning er mild og blid,
 så den vort hjerte må vel behage;
 trods mörkets harme,
 i strålearme
 af lys og varme
 er hjertensfrød!

Som urter blomstre, og kornet gro
 i varme dage og lyse nætter,
 så livsoplysning i høje Nord
 vor ungdom blomster og frugt for-
 jätter;
 trods mörkets harme,
 i strålearme
 af lys og varme
 er frugtbarhed!

Som fuglesangen i grønne lund,
 der liflig klinger i vår og sommer,
 vort modersmål i vor ungdoms mund
 skal liflig klinge, når lyset kommer;
 trods mörkets harme,
 i strålearme
 af lys og varme
 er rösten klar!

N. F. S. GRUNDTVIG.

32. Lärarens sommar og höst.

Mel. af C. E. F. Weyse.

Det lufter derude med friske drag
fra rugmark og kløverager,
mildt rækker den lyse sommerdag
sin höstgave, rig og fager,
og takfyldte hjerter fange bod
for vinterens kamp og klager.

Forund os, o Gud, ved stävnet her
en kärv af din nådes grøde!
Lad luftninger friske slå enhver
i styrkende drag i møde!
Lad håbet om fremtids gyldenfrugt
med höstsolens stråler gløde!

Vort livsværk det blev: af åndens vang
at fremelske korn og kerne,
at lysne og varme med ord og sang
og hjerternes fylde värne,
at lokke en livshöst for slægten frem
med näring for tider fjerne.

Du ser, hvad om lande står i brud,
du själens higen vejer,
o lär os at pleje hvert hjertesbud,
som liv ved dit livs-kys ejer,
at føre hver ädel drift og trang
i ungdommens bryst til sejer!

Men vinterens kamp vi kende selv,
og selv vi til kornfyld tränge.
Byg over os, Gud, dit sommerhvälv,
giv rug i vort eget vängel!
Giv höstdage milde med åndens fyld
til näring i tider strenge!

Lad modnende gå din nådes pust
hen over de blöde vipper,
og giv vore små en rig august
med ändslivets fulde knipper!
Fyld slægten med vid, med kraft og tro,
der selv ej i döden glipper!

ZAK. NIELSEN.

33. Vid Sjunde nordiska skolmötets afskedsfest.

Mel. »Du gamla, du friska». (N:r 16.)

Du äro de festliga dagarna slut,
till afsked vi räcka våra händer
och spridas som agnar för vindarna ut
kring bygderna i nordens skilda län-
der.

Men minnet af lyckliga stunderärkärt
det följer med oss till norr och söder,
och kärast vi hålla det bästa vi lärt:
att känna oss som systrar och som
bröder.

Så skiljas vi nu för att nyttja vår tid
i endräkt att sprida ljus på jorden
och fostra till mandom — i kärlek och frid —
den unga släkt, som växer upp i Norden.

FRITHOF HOLMGREN.

34. Afskedssång.

Svensk folkmelodi. (N:r 15.)

Hur den flyktat bort på snabba vingar,
glädjens strålande högtidsstund!
Händer skiljas, afskedssången klingar,
vida skingras vår brödrarund.
Rymdens strömoln lika nyss vi mött hvarann,
flammat upp i glöd, när solen log och brann.
Skall, likt molnets, vår glöd förgå,
när dagens sol har släckts i böljor blå?

O, hvem täljer vårens blommor alla,
hjärtats drömmar i ungdoms år?
Tusen, tusen blekna bort och falla
och försvinna förutan spår.
Månget hopp, som djärt mot himlens hvalf sig svang,
var en bubbla blott, som skimrade och sprang.
Brister kanske, som hon, vårt band,
så snart till afsked vännen tryckt vår hand?

Nej, vid himlen! Festens sorl allenast
dör som skummet i stormens stund.
Men hvad hjärtat djupast känt och renast
är som pärlan på havets grund.
Och hur känslor skifta, tankar växla form,
ett ovanskligt är och trotsar tidens storm:
kärlek ensam, när allt förgår,
kring fria världar fadersarmar slår.

Än vi vårda helga himlaflamman,
Nordens tindrande framtidshopp.
Nordens söner trofast hålla samman
under hvälfvande seklers lopp.
Ej vår kedja sprängs, fast festens dag tar slut,
men hon vidgar sig, hon växer hvar minut,
tills hon famnar med blomsterband
allt Nordens folk i skilda fosterland.

C. L. ÖSTERGREN.

Register till sångerna.

	N:r		N:r
Alltid modig, när du går	3	Hör, hur härligt sången skallar	17
Bevara, Gud, vårt fosterland ...	5	I rosenlund under Sagas hal ...	25
Bröder! Systrar! I vår egen ...	14	Jag vet ett folk, som ärfvt af Tor	19
Den gang vårt eget	22	Ja, vi elsker dette landet	21
Den har intet fosterland	10	Jeg så ham som barn	28
Der er et yndigt land	29	Kärlighed fra Gud	27
Det lufter derude	32	Landet, som närt oss i moderligt	
Det er min själ en frydfuld trang	24	sköte	20
Dold mellan furorna	18	Länge ha människor	16
Du gamla, du friska, du fjällhöga		Millom bakkar og berg	23
nord	6	Nu äro de festliga dagarna slut	33
Ett land vi ha, ett fagert land	13	Se hist ved Östersaltets vove ...	26
Framåt, framåt i ljusets strider	15	Ur svenska hjärtans djup en gång	8
Glädje utan Gud ej finnes	2	Vaknen, Nordens alla hjärtan ...	11
Hur den flyktat bort på snabba		Var välkommen en hvar	1
vingar	34	Vi ej oss sammanslutit	12
Hvad solskin er for det sorte muld	31	Vår svenska fana, gul och blå...	9
Härlig är jorden	4	Vårt land, vårt land, vårt foster-	
Höje Nord, friheds hjem	30	land	7

INNEHÅLLSFÖRTECKNING.

Minneslista	3.
Bestyrelsernas sammansättning	4.
Mötets byrå	9.
Utställningen	11.

Mötesprogrammet:

Plan för mötet	12.
Ordningsregler för diskussionerna	20.
Anvisningar för sekreterarne	20.
Arbetsordning	21.
Mötesfrågor	24.

Samkväm:

Konserter	40.
Utfärder	43.
Skansfesten	44.
Uppvisningar	47.

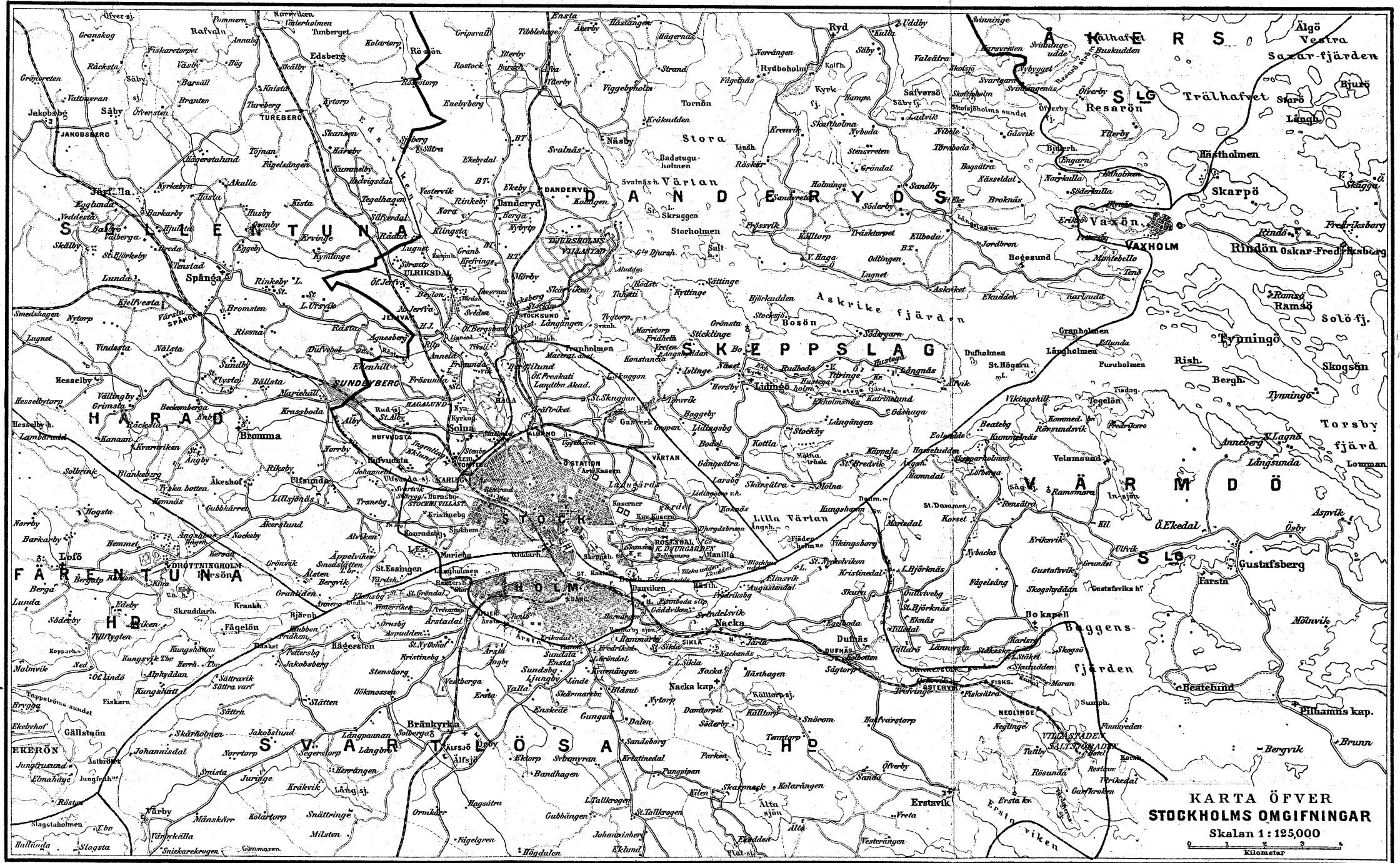
Diverse upplysningar för mötesdeltagarna:

Museer och samlingar	48.
Bibliotek och läsrum	50.
Skolor	51.
Öfriga sevärdheter	52.
Restauranter och kaféer	53.
Bad	56.
Kommunikationer	57.
Stockholms omgifningar	60.
Post, telegraf, telefon, stadsbud	61.
Sveriges allmänna folkskollärareförenings ombudsmöte	62.

Mötessånger att sjungas enstämmigt	63.
Register till sångerna	79.

Kartor: Stockholm (2 blad), Möteslokalerna med omgifningar, Skansen, Stockholms omgifningar.

KARTA ÖFVER
STOCKHOLMS OMGIFNINGAR
Skalan 1:125,000
Kilometer

Lit af Edvard Cahrs, Stockholm.

Stockholm, Iduns Tryckeri Aktiefölag.

